San Mateo

Smolmuc'totac ti Jesús ti laj ech'uque
(Lc 3:23-38)

1 Ti biiletic li'e, ja' sbitac ti smolmuc'totac ti Jesucristoe, snitilul ti Davide, snitilul ti Abrahame.
2 Ti snich'on ti Abrahame Isaac. Ti Snich'on ti Isaaque Jacob. Ti snich'nab ti Jacobe Judá schi'uc schi'iltac ta voq'uel.
3 Ti snich'nab ti Judae Fares schi'uc Zara. Ti Farese schi'uc ti Zarae, ja' Tamar sbi ti sme'e. Ti snich'on ti Farese Esrom. Ti snich'on ti Esrome Aram.
4 Ti snich'on ti Arame Aminadab. Ti snich'on ti Aminadabe Naasón. Ti snich'on ti Naasone Salmón.
5 Ti snich'on ti Salmone Booz. Ti Booze, ja' Rahab sbi ti sme'e. Ti snich'on ti Booze Obed. Ti Obede, ja' Rut sbi ti sme'e. Ti snich'on ti Obede Isaí.
6 Ti snich'on ti Isaie David. Ti ajvalil Davide schi'uc ti jun ants ti yajnil to ox ti Uríase, ja' tey i'ayan tal ti Salomone.
7 Ti snich'on ti Salomone Roboam. Ti snich'on ti Roboame Abías. Ti snich'on ti Abíase Asa.
8 Ti snich'on ti Asae Josafat. Ti snich'on ti Josafate Joram. Ti snich'on ti Jorame Uzías.
9 Ti snich'on ti Uzíase Jotam. Ti snich'on ti Jotame Acaz. Ti snich'on ti Acaze Ezequías.
10 Ti snich'on ti Ezequíase Manasés. Ti snich'on ti Manasese Amón. Ti snich'on ti Amone Josías.

11 Ti snichnab ti Josíase Jeconías schi'uc
schi'iltac ta voq'uel. Ja' o yorail ti chucbil ibatic
ta Babilonia banomil ti j'israeletique.

12 Ts'acal to un, inich'naj ti Jeconíase, Salatiel
sbi. Ti snich'on ti Salatiele Zorobabel.
13 Ti snich'on ti Zorobabele Abiud. Ti snich'on
ti Abiude Eliaquim. Ti snich'on ti Eliaquime Azor.
14 Ti snich'on ti Azore Sadoc. Ti snich'on ti
Sadoque Aquim. Ti snich'on ti Aquime Eliud.
15 Ti snich'on ti Eliude Eleazar. Ti snich'on ti
Eleazare Matán. Ti snich'on ti Matane Jacob.
16 Ti snich'on ti Jacobe José, smalal ti Maríae,
sme' ti Jesuse, ti ja' Cristoe.

17 Laj ech'uc chanlajunchop (14) totil me'iletic
ti lic tal ta stojol ti Abrahame, ic'ot ta stojol ti
Davide. Ja' jech xtoc laj ech'uc chanlajunchop
(14) totil me'iletic ti lic tal ta stojol ti Davide, ic'ot
c'alal to ti j'israeletic chucbil ibatic ta muc' ta
jteclum Babiloniae. Ja' jech xtoc ti c'alal chucajtic
ta Babiloniae, laj to ech'uc chanlajunchop (14)
totil me'iletic c'alal ivoc' ti Cristoe.

Svoq'uebal ti Jesucristoe
(Lc 2:1-7)

18 Ja' jech s'elan ivoc' ti Jesucristoe. Jac'bil
xa yu'un José ti Maríae, sme' ti Jesuse. C'alal
mu'yuc to ta xic' sbaique, schi'uc xa yol ti Maríae
ta sventa smuc'ul stsatsal ti Ch'ul Espíritue.
19 Ti Josee lequil vinic. Mu sc'an ta xac' ta
q'uexlal ti Maríae. Ta sc'an ta scomtsan ya'i ta
mucul.
20 C'alal jech ta snope, tal jun yaj'ángel ti Dios
ti laj yil ta svayiche ti jech i'albate:

—José, snitilulot ti ajvalil Davide, mu xlo'ilaj
avo'nton. Ic'o ti Maríae. Yu'un ti yol schi'uque,
ja' ta sventa smuc'ul stsatsal ti Ch'ul Espíritue.
21 Ti Maríae ta svoq'ues jun querem. Jesús ta
xavac'be sbi. Jech ta xavac'be sbi, yu'un ja' ta
scolta ti schi'iltac yu'un ti smulique —xi.
22 Ti jech ic'ot ta pasel taje, yo' ta xc'ot ta pasel
ti c'usi laj yal ti Dios ti laj sts'iba comel ti jun
yaj'alc'ope:
23 Ti tojol tsebe ta xchi'in yol. Ta x'ayan jun
squerem. Emanuel ta sbiin. Ti smelole,
Dios ta xchi'inotic,
xi.
24 C'alal ijulav ti Josee, laj xch'un jech chac c'u
cha'al i'albat yu'un ti yaj'ángel Diose. Laj yic' ti
Maríae.
25 Ac'o mi mu to laj xchi'in sbaic, laj svoq'ues
ti yole. Ti Josee laj yac'be sbi Jesús.

2

Ti jvu'lal bijil viniquetique

1 Ti Jesuse ivoc' ta jteclum Belén ti ta Judea
banomile. Ja' o tiq'uil ta ajvalil ti Herodese ti
ta jteclum taje. Talic ta Jerusalén bijil viniquetic
ti liquemic talel ta sloq'ueb c'ac'ale.
2 Tey lic sjac'beic ti ajvalile:
—¿Bu oy ti ajvalil yu'un ti j'israeletic ti ivoc'
xae? Yu'un laj xa quilcutic sc'analil ti ta jlumal-
cutique. Ja' yu'un un, tal quich'cutic ta muc'
—xiic.
3 C'alal jech laj ya'i ti ajvalil Herodese, lic ta
vul o'nton. Pero ma'uc no'ox. Ja' jech xtoc oyic
ta vul o'nton scotol ti jnaclejetic ta Jerusalene.

4 Jech o xal ti ajvalil Herodese laj stac ta
iq'uel scotol ti banquilal paleetique schi'uc ti
jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Jech lic
sjac':
—Albun ca'i, ¿bu ta xvoc' ti Cristoe? —xi.
5 Jech laj staq'uic:
—Ta xvoc' ta jteclum Belén li' ta Judea
banomile. Yu'un jech laj sts'iba comel ti
yaj'alc'op Diose:
6 Ti vo'ote jteclum Belén ti li' oyot ta Judea
banomile, ma'uc pequel ac'oplal ta xac'ot
jech chac c'u cha'al ti ajvaliletic ta jteclum
li'e.
Yu'un ta xvul ta loq'uel ta atojol jun ajvalil ti ta
xchabi li jnich'nab Israele,
xi ti sc'op Diose —xiic.
7 Jech o xal ti Herodese ta mucul laj sta ta iq'uel
ti bijil viniquetique. Tey lic sjac'be ti c'usi lec ora
ivinaj ti c'anale.
8 Ja' yu'un un, laj stac batel ta Belén ti bijil
viniquetique. Jech laj yalbe:
—Batanic tey un cha'e. T'unic lec ti olol taje.
C'alal mi laj ataique, xtal avalbeicun yo' jech
chba quich' ta muc' ec —xi.
9 C'alal jech laj yal ti ajvalile, jech ti bijil
viniquetique ibatic. Ja' o laj yac' sba iluc yan
velta ti c'anal ti laj yilic to ox ta slumalique.
Jba'be batel ti c'anale. Tey paj ti bu oy stuq'uil ti
olole.
10 C'alal jech laj yilic ti bijil viniquetic ti paj ti
c'anale, xmuyubajic xa.
11 C'alal jech i'ochic bal ta nae, tey laj yilic
ti olole schi'uc ti sme'e, ja' ti Maríae. Jech ti

stuquique laj squejan sbaic. Laj yich'ic ta muc'
ti olole. Ts'acal to laj sjamic ti scaxaique. Laj
yac'beic smoton, ja' ti c'anal taq'uine, ti pome,
schi'uc ti momol ti mirra sbie.
12 Ts'acal to un, bijubtasatic ta svayichic ti bijil
viniquetique ti mu xa x'ech'ic ta stojol ti ajvalil
Herodese. Ja' yu'un un, isutic batel ta yan o be ti
c'alal ibatic ta slumalique.

Jatav batel ta Egipto

13 C'alal ibatic ti bijil viniquetique, ja' o ital
yaj'ángel ti Diose ti jech i'albat ta svayich ti Josee:
—Lican, batan, ic'o batel ti olole schi'uc ti
sme'e. Jatavanic batel c'alal ta muc' ta jteclum
Egipto. Comanic tey ja' to ti mi vu'un ta xcalbot
ava'i ti ta xaloc' batele. Yu'un ti ajvalil Herodese
ta sa' ti olole yu'un ta smil ya'i —xi.
14 Jech ti Josee tey lic. Laj yic' batel ti olole
schi'uc ti sme'e. Tey iloq'uic bal ta ac'obaltic
c'alal to Egipto.
15 Tey oyic c'alal icham ti ajvalil Herodese.
Ti jech ic'ot ta pasele, yo' ta xc'ot ta pasel ti
c'usi yaloj ono'ox ti Dios ti laj sts'iba comel ti
yaj'alc'ope: “Vu'un ta xquic' talel ti Jnich'on ti
oy ta Egiptoe”, ti xie.

Ti ajvalil Herodese laj spas mantal ti ac'o yich' milel ti ololetique

16 C'alal laj yil ti ajvalil Herodese ti ilaj ta lo'lael
yu'un ti bijil viniquetique, icap ti sjole. Jech o xal
laj yal mantal ti ac'o yich' milel scotol ti ololetic
ti yich'ojic chib jabile schi'uc c'alal to jvoq'uel
ololetic ti oyic ta jteclum Belene, schi'uc ti c'u
yepal joyol ta spat xocone. Ja' ba sco'oltas talel

ti ajvalil Herodese ti c'usi ora laj yalic ti bijil
viniquetique.
17 Ti jech laj spas ti ajvalil Herodese, ja' ic'ot
ta pasel jech chac c'u cha'al laj sts'iba comel ti
yaj'alc'op Dios Jeremíase:
18 Oy buch'u x'avet ta Ramá banomil.
Ta x'oc'.
Mu x'ech ti vocol ta xa'ie.
Ja' ti Raquele ta xoq'uita ti yalabe.
Mi ja'uc sc'an patbel yo'nton, ja' ti cham xae,
xi.
19 C'alal icham ti ajvalil Herodese, ja' o tal jun
yaj'ángel ti Diose, ti jech i'albat ta svayich ti José
ti ta Egiptoe:
20 —Lican, ic'o batel ti olole schi'uc ti sme'e.
Sutanic batel ta slumal Israel. Yu'un ti buch'u ta
smil ya'i ti olole chamic xa —xi ti ángele.
21 Jech ti Josee ilic, laj yic' batel ti olole schi'uc
ti sme'e. Ibatic c'alal to slumal Israel.
22 C'alal laj ya'i ti Josee ti ja' ochem ta ajvalil ta
Judea banomil ti Arquelaoe, ti ja' laj sq'uexolin
ti stote, ixi' ti jech ta xbate. Pero i'ac'bat yil
ta svayich yan velta ti tey ta xbat ti ta Galilea
banomile.
23 C'alal jech ic'otic ta Galileae, tey bat naclicuc
ta Nazaret. Ti jech taje, yo' ta xc'ot ta pasel jech
chac c'u cha'al laj yalic ti j'alc'opetique, yo' jech
ta sbiin Nazareno ti Jesuse.

3

Ta xal sc'op Dios ti Juan j'ac'-ich'-vo' ta xocol banomile
(Mr 1:1-8; Lc 3:1-9, 15-17; Jn 1:19-28)

1 Ti jech yorail taje, ja' o ivul ta loq'uel ta yalel
sc'op Dios ti Juan j'ac'-ich'-vo' ta xocol banomil
ti ta Judea banomile.
2 Jech laj yal:
—Ictaic ti toj chopol avo'ntonique. Yu'un
nopol xa yorail ti ta xventainvan ti Dios ti oy ta
vinajele —xi.
3 Ti Juan taje, ja' ti buch'u jech ts'ibabat sc'oplal
yu'un ti j'alc'op Isaíase:
Oy buch'u tsots ta xc'opoj ta xocol banomil ti jech
ta xale:
“Jambeic tuq'uil be ti Cajvaltique.
Meltsanbeic lec sbe”,
ti xie, xi ti Isaíase.
4 Meltsanbil ta stsotsil camello sc'u' ti Juane.
Nucul ti schuque. Ja' jech xtoc ti sve'ele, c'ulub
schi'uc ti te'tical ajapome.
5 Ti jnaclejetic ta Jerusalene, ti ta sjoylej Judea
banomile, ti nopol ta uc'um Jordane, ta xtalic
ya'ibeic sc'op li Juane.
6 C'alal jamal ta xalic ti smulique, jech ti Juane
ta xac'be yich' vo' tey ta uc'um Jordán.
7 Jech laj yal ti Juane ti c'alal laj yil ti ep ta
xtalic ti jfariseoetique schi'uc ti jsaduceoetique
ta yich'el ti vo'e:
—Snich'nab jti'val chon, ¿buch'u laj yalboxuc
ava'iic ti ta xapoj abaic yu'un ti tsots castigo ti ta
xa xtale?
8 Lecuc ti c'usi ta xapasique yo' jech ta xvinaj
ti jeltajem ti avo'ntonique.
9 Ma'uc no'ox ta xavalolanbe abaic ti snitilu-
loxuc ti Abrahame. Yu'un ta xcalboxuc ava'iic,

ti Diose xu' ta sjoybin ta snitilultac Abraham ti
tonetic li'e.
10 Yu'un chapal xa ti eq'uele ti ta sboj ti te'e
schi'uc ti yibele. Scotol ti te'etic ti mu'yuc lec ta
xac' ti sate, ta xich' bojel. Ta xich' chiq'uel ta
c'oc'.
11 Ta melel, ta xcac'boxuc avich'ic vo'. Pero
bats'i vo' no'ox ti ja' señail ti jeltajem ti
avo'ntonique. Pero ti Buch'u ts'acal pat xtal
cu'une, ja' ta xac'boxuc avich'ic ti Ch'ul Espíritu
ti c'oc' s'elane. Ti Buch'u ta patil xtal cu'une,
ja' jelavem smuc'ul ti stuque. Yan ti vu'une
ch'abal c'usi xu' cu'un, mi ja'uc ta yich'bel batel
ti xonobe, ja' ti mu'yuc jlequilal ta stojole.
12 Ti Buch'u ta patil xtal cu'une stsacoj xa ti
yic'aobil trigoe. Ta st'ujbe loq'uel ti sc'a'epale yo'
stuc xa ti trigo ta xcome. Ti trigo ti t'ujbil xae ta
sq'uej ta yavil. Yan ti sc'a'epale ta xich' chiq'uel
ti bu mu xtub ti c'oq'ue —xi ti Juane.

Laj yich' vo' ti Jesuse
(Mr 1:9-11; Lc 3:21-22)

13 Ti Jesuse iloc' batel ti ta Galilea banomile.
Ic'ot ta uc'um Jordán yo' ta x'ac'bat yich' vo'
yu'un ti Juane.
14 Ta sliquebale mu sc'an ti Juane ti ta xac'be
yich' vo' ti Jesuse. Jech o xal jech laj yal:
—Vo'ot ta xavac'bun quich' vo' ti jechuque. Le'
une, vo'ot latal ta jtojol —xi.
15 Ti Jesuse jech laj stac':
—Ma'uc ta xcaltic le'e. Ja' lec, la' jpastic scotol
ti c'usi ta sc'an ti Diose —xi.
Jech ti Juane laj xch'un. Laj yac'be yich' vo' ti
Jesuse.

16 C'alal jech laj yich' vo' ti Jesuse, ta ora no'ox
ijam ti vinajel ti c'alal iloc' tal ta vo'e. Jech ti
Jesuse laj yil ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose, ti
co'ol s'elan jcot ta paloma ta xyal talel ta stojole.
17 Ja' o ivinaj ti oy Buch'u ic'opoj talel ta vinajel
ti jech ta xale:
—Le'e, ja' Jnich'on ti c'ux ta xca'ie, ti
ximuyubaj yu'une —xi.

4

Ta xich' lajeltsabel yo'nton ti Jesuse
(Mr 1:12-13; Lc 4:1-13)

1 Ts'acal to un, ti Jesuse i'ic'at batel yu'un
ti Ch'ul Espíritu ta xocol banomile, yo' jech ta
xlajeltsabat yo'nton yu'un ti pucuje.
2 Cha'vinic (40) c'ac'al, cha'vinic (40) ac'obal
mu'yuc xve' ti Jesuse. Ts'acal to un, lic ya'i vi'nal.
3 Jech ti pucuje inopaj batel ta stojol ti Jesuse
yo' ta slajeltsabe yo'nton ti jech laj yale:
—Mi ta melel Snich'onot ti Diose, paso ta
mantal ti tonetic li'e ti ac'o joybijuc ta pane —xi.
4 Ti Jesuse jech laj stac':
—Ti sc'op Diose jech ta xal: “Ma'uc no'ox ta
pan ta xcuxi ti vinique. Ja' ta xcuxi o ta sventa
jujubel ti c'usi ta xal ti sc'op Diose”, —xi.
5 Jech ti pucuje laj yic' batel ti Jesús ti ta
ch'ul jteclum Jerusalene. Laj yic' muyel ta sjol
ti temploe.
6 Jech lic yal:
—Mi ta melel Snich'onot ti Diose, jipo aba yalel
li'e. Yu'un ti sc'op Diose jech ta xal: “Ti Diose ta
xalbe mantal ti yaj'ángeltaque yo' ta xchabiot.

Ta xic'ot yalel ta sc'ob yo' jech mu xyayij avacan
ta ton”, —xi.
7 Ti Jesuse jech laj stac':
—Jech ta xal xtoc ti sc'op Diose: “Mu xala-
jeltsabe yo'nton ti Cajvaltic Dios avu'une”, —xi.
8 Yan to velta ti pucuje laj yic' batel ta jun toyol
vits. Tey laj yac'be yil yutsilal slequilal scotol li
muc'tiquil lume.
9 Jech laj yal:
—Ti mi ta xaquejan aba ta yich'elun ta muq'ue,
ta xcac'bot avu'unin scotol —xi.
10 Ti Jesuse jech laj yal:
—Batan, Pucuj. Yu'un ti sc'op Diose jech ta xal:
“Ich'o ta muc' ti Dios avu'une. Ja' no'ox ac'o aba
ta tunel yu'un”, —xi.
11 Jech o xal un, ti pucuje laj xch'ac sba batel ta
stojol ti Jesuse. Tey talic ángeletic. Tal scoltaic
ti Jesuse.

Ilic sliques yabtel ti Jesús ta Galileae (Mr 1:14-15; Lc 4:14-15)

12 C'alal laj ya'i ti Jesús ti tiquil ta chuquel ti
Juane, ibat ta Galilea.
13 Pero mu teyuc icom ta Nazaret jteclum. Bat
nacluc ta jteclum Capernaum ti oy ta ti' nabe, ti
oy ta yosilal ti Zabulone, ti Neftalie.
14 Ti jech ibat teye, yo' ta xc'ot ta pasel ti c'u
s'elan laj sts'iba comel ti j'alc'op Isaías ti jech laj
yale:
15 Ti yosilal ti Zabulone, ti Neftalie ja' tey ta x'ech'
ti be ti ta xc'ot ta nabe,
ti oy ta jot uc'um Jordán ti oy ta sloq'ueb c'ac'ale,
ti ja' Galilea sbi xtoque,

ti bu nacalic ti jyanlum cristianoetique.
16 Scotol ti jnaclejetic teye, ti oyic ta ic'al osile, ja' to tey laj yilic ti saquilal osile.
Ti buch'utic ti oyic ta squeoval ti lajebale tey ic'ot ta stojolic ti saquilal osile,
xi.
17 Ja' o yorail lic sliques yabtel ti Jesuse ti jech laj yale:
—Ictaic ti jech chopol avo'ntonique. Yu'un nopol xa yorail ti ta xventainvan ti Dios ti oy ta vinajele —xi.

Ti Jesuse, "La' chi'inicun", xut ti chanvo' jtsac-choyetique
(Mr 1:16-20; Lc 5:1-11)

18 C'alal ta xanav batel ta sti'il nab Galilea ti Jesuse, ja' o laj yil cha'vo' viniquetic ti yits'in sbanquil sbaique. Ti june, Simón sbi. Ja' Pedro ti yan sbi xtoque. Ti june, Andrés. Ja' yabtelic ti tsac choye. Ja' o tey ta sjipic ochel ta nab ti stsacobil schoyique.
19 Jech ti Jesuse jech laj yalbe:
—La' chi'inicun. Yu'un ta xcac' yan avabtelic ta yiq'uel talel cristianoetic —x'utat.
20 Jech ti stuquique ta ora no'ox laj yictaic comel ti stsacobil schoyique. Ibatic schi'uc ti Jesuse.
21 C'alal jech snatil ixanav batel ti Jesuse, ja' o tey laj yil yan cha'vo' viniquetic ti yits'in sbanquil sbaique. Ti june, Jacobo. Ti june, Juan, ti ja' snich'nabtac ti Zededeoe. Oyic ta yut barco schi'uc ti stotique. Yacalic ta sts'isel ti stsacobil schoyique. Ti Jesuse tey laj yic' talel.

22 Ti c'alal jech laj ya'iique, ta ora no'ox laj
yictaic comel ti sbarcoique, ti stotique. Laj
xchi'inic batel.

Ti Jesuse ta xchanubtas epal cristianoetic
(Lc 6:17-19)

23 Ti Jesuse, ti c'alal ta xanav batel ta scotol
Galilea banomile, ta x'ech' chanubtasvanuc ta
jujun ch'ul naetic ti buyuc no'oxe. Ja' ta xalbe
sc'oplal ti ventainel yu'un ti Diose. Jech xtoc
ta scoles ti c'usiuc no'ox chamelal ta xa'iic ti
cristianoetique.
24 C'alal laj ya'ibeic sc'oplal Jesús ti jnaclejetic
ta Siria banomile, laj yiq'uic talel ti c'usiuc
no'ox chamelal ta xa'iique, ti ch-avan ti sjol
sbaquilique, ti ch-ilbajinatic yu'un ti pucuje, ti
jtub-iq'uetique, ti pasemic ta moch'e. Scotol ti
jchameletique colic ta sventa ti Jesuse.
25 Ep ti cristianoetic laj sts'acliic batel ti Jesuse,
ti liquemic tal ta Galilea banomile, ti liquemic
tal ta Decápolise, ti liquemic tal ta Jerusalene, ti
liquemic tal ta Judeae, ti liquemic tal ta sloq'ueb
c'ac'al ti oy ta jot uc'um Jordane.

5

Laj yal sc'op Dios Jesús ta jol vits

1 C'alal laj yil ti epal cristianoetic ti Jesuse,
tey imuy batel ta vits. Tey ichoti. Jech ti
yajchanc'optaque tey inopajic tal ta stojol.
2 Jech ti Jesuse jech lic chanubtasvanuc:

Ti buch'u ti yan yutsilique
(Lc 6:20-23)

3 —Yan yutsilic ti buch'utic ta xa'iic ti ch'abal
yutsilal yo'ntonique. Ja' ta x'ac'bat yich'ic ti
ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele.

4 ’Yan yutsilic ti buch'utic oyic ta at o'ntone. Ja'
ta xpatbat yo'ntonic yu'un ti Diose.

5 ’Yan yutsilic ti buch'utic ta sbic'tajes sbaique.
Ja' ta x'ac'bat sventainic ti banomil ti yaloj
ono'ox ti Dios ti ta xaq'ue.

6 ’Yan yutsilic ti buch'utic ti co'ol s'elan vi'nal
taqui ti'il ta xa'iic ta spasel ti c'usi ta sc'an ti
Diose. Ja' ta xcoltaatic ta spasel yu'un ti Diose.

7 ’Yan yutsilic ti buch'utic oy sc'uxul yo'ntonic
ta stojol ti yane. Ja' ta xc'uxubinatic yu'un ti
Diose.

8 ’Yan yutsilic ti buch'utic lecubtasbil ti
yo'ntonique. Ja' ta xilic ti Diose.

9 ’Yan yutsilic ti buch'utic ta xaq'uic persa ta
spajesel ti c'ope. Ja' ta sbisatic ta snich'nab ti
Diose.

10 ’Yan yutsil ti buch'utic ta xich'ic ilbajinel ta
spasel ti c'usi ta sc'an ti Diose. Ja' ta x'ac'bat
yich'ic ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele.

11 ’Yan avutsilic ti vo'oxuque ti c'alal ta xayil-
bajinoxuc, ta xaschopol-c'optaoxuc ti cristianoe-
tique, ti c'usiuc no'ox ta xasa'boxuc amulic ti ta
jventae.

12 Muyubajanic. Junuc avo'ntonic. Yu'un
ta xavich'ic ti muc' ta matanal ti tey ta vina-
jele. Yu'un jech ono'ox laj yich'ic ilbajinel ti
yaj'alc'optac ti Diose ti c'alal mu'yucoxuc to oxe.

Ats'am, luzoxuc a'elanic ta stojol ti cristianoetique
(Mr 9:50; Lc 14:34-35)

13 ’Ats'amoxuc a'elanic ta stojol ti cristianoetique. Pero mi ta xch'ay schi'il ti ats'ame, ¿mi xu' to ta xtun yan velta? Mu'yuc xa c'usi xtun o. Ja' no'ox ta xich' jipel loq'uel. Ac'o lajuc ta teq'uel.
14 ’Luzoxuc a'elanic ta stojol ti cristianoetique. Yu'un ti jun jteclum ti oy ta jol vitse, mu stac' snac' sba.
15 Mu yu'unuc ta jtsantic jun lampara ti chba jnac'tic ta yolon caxae. Ti lampara ti ta jtsantique, ta jcajantic ta toyol yo' ta xilic saquilal ti buch'utic oyic ta nae.
16 Ja' jech ti vo'oxuc eque, ac'o vinajuc ti xojobal aluzic ta stojol ti cristianoetique. C'alal ta xilic ti lec ti c'usitic ta xapasique, jech ti stuquique ta xlequil-c'opojic ta stojol ti Dios avu'unic ti oy ta vinajele.

Ti Jesuse ta xchanubtasvan c'u s'elan ti mantale

17 ’Mu xanopic ti lital jch'ayesbe sc'oplal smantal ti Moisese schi'uc ti c'u s'elan ichanubtasvanic ti yaj'alc'optac ti Diose. Ti jech litale, ja' tal jvinajesbe ti bats'i smelole.
18 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti c'u sjalil oy ti banomile, ti vinajele, mu'yuc ta xich' ch'ayesel jbeluc ti mantale, ja' to ti mi c'ot ta pasel scotol ti c'usi ta ono'ox xc'ot ta pasele.
19 Jech o xal un, buch'uuc no'ox ti mu xac' ta venta ti c'usiuc no'ox mantale, ac'o mi mu tsotsuc ti sc'oplale, jech xtoc ti mi jech ta

xchanubtasvan taje, peq'uel sc'oplal ta xc'ot ti bu ta xventainvan ti Dios ti oy ta vinajele. Pero buch'uuc no'ox ti ta xac' ta venta ti mantale, ti jech ta xchanubtas ti yan xtoque, cajal sc'oplal ta xc'ot ti bu ta xventainvan ti Diose.
20 Ta xcalboxuc ava'iic, mi mu xapasic ti c'usi ta sc'an ti Diose, ti mi ja' no'ox ta xapasic jech chac c'u cha'al ta spasic ti jfariseoetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, mu cha'beluc xu' ta xa'ochic bu ta xventainvan ti Diose.

Ti Jesuse ta xal c'u s'elan ti ile (Lc 12:57-59)

21 ’Ti vo'oxuque ava'binojic ti jech i'albatic ti amolmuc'totique: “Mu xamilvan. Yu'un ti buch'u ta xmilvane ta xich' chapanel”, xi.
22 Ti vu'une ta xcalboxuc ava'iic, buch'uuc no'ox ti xti'et sjol yu'un ti schi'ile, ta xich' chapanel. Buch'uuc no'ox ti ta xalbe ti mu xatun xut ti schi'ile, ta xich' chapanel ta stojol ti banquilal jchapanvanejetique. Buch'uuc no'ox ti ta xalbe bolat ti schi'ile, xibal sba. Yu'un xu' ta xbat ta lajebal ti bu oy ti c'oq'ue.
23 ’Ti mi ta xavich' batel ti matanal ti ta altare, ti mi ja' o ivul ta avo'nton ti oy bu mu lecuc ta xayil ti achi'ile,
24 ja' lec, ictao to comel ta sti'il altar ti matanal ti ta xavac' oxe. Batan ba'yel, ba lajesbo yo'nton ti achi'ile. Ts'acal to xu' xtal avac'be smoton ti Dios ti ta xavac'be ono'oxe.
25 ’Mi oy buch'u ta xac'ot ta chapanele, ti c'alal ta xaxanavic batel ta bee, lajesbo yo'nton, yo' jech mu xba yac'ot ta sc'ob ti jueze. Yu'un ti jueze

ta xac'ot batel ta sc'ob ti mayole. Jech ti mayole
ta stic'ot ta chuquel.
26 C'alal jech tiq'uilot ta chuquele, ta melel ta
xcalboxuc ava'iic, mu xaloc' talel ta jeche' no'ox,
ja' to ti mi laj atoj comel scotol ti amultae.

Ti Jesuse ta xal c'u s'elan ti c'upinej mulile

27 'Ti vo'oxuque ava'binojic ti jech i'albat ti
amolmuc'totique: "Mu xasa' avantsic. Antsetic,
mu xalo'labe sjol viniquetic", xi.
28 Ti vu'une ta xcalboxuc ava'iic, buch'uuc
no'ox ti ta sq'uel jun ants ti oy ta yo'nton ti ta
sc'an ta sc'upin ya'ie, co'ol s'elan ti laj xa sc'upin
ta x'ilat yu'un ti Diose.
29 'Jech o xal un, mi ta scoj asat ta xata amul
yu'une, pitso loq'uel. Jipo batel ta nom. Yu'un
ja' lec ti mi ta xach'ay jbej no'ox asate. Ja' toj
chopol ti mi sjunul abec'tal ta xavich' jipel ochel
ta c'oq'ue.
30 Ja' jech xtoc mi ta scoj abats'i c'ob ta xata
amul yu'une, seto loq'uel. Jipo batel ta nom.
Yu'un ja' lec ti mi jun no'ox ac'ob ta xch'aye. Ja'
toj chopol ti mi sjunul abec'tal ta xavich' jipel
ochel ta c'oq'ue.

Ti Jesuse ta xalbe sc'oplal ti bajobbaile (Mt 19:9; Mr 10:11-12; Lc 16:18)

31 'Ja' jech xtoc ava'binojic ti jech i'albatic ti
amolmuc'totique: "Buch'uuc no'ox ti ta sbaj ti
yajnile, ac'o smeltsanbe svunal ti bajobbaile", xi.
32 Ti vu'une ta xcalboxuc ava'iic, ja' no'ox xu'
ta xabaj ti avajnile ti mi ta xac' sba ta c'upinele.
Pero ti mi ta xabaj ti avajnil ta jeche' no'oxe, jech
o xal ta acoj vo'ot vinic ti ta sta smul ti antse. Ja'

jech xtoc buch'uuc no'ox ti ta xic' ti bajbil antse,
ta sta smul ec.

Mu lecuc ti c'usi ta xava'anic ta rextigoe

33 ’Ava'binojic ti jech i'albatic ti
amolmuc'totique: “Ti laj xava'an ta rextigo
ti Dios ti c'usi ta xavaq'ue, c'otuc me ta pasel
avu'un”, xi.
34 Ti vu'une ta xcalboxuc ava'iic, mu me c'usi
xava'anic ta rextigo. Mu xava'anic ta rextigo ti
vinajele, yu'un ja' tey chotol ta spas mantal ti
Diose.
35 Mu xava'anic ta rextigo ti banomile, yu'un
ja' stec'leb yoc ti Diose. Mu xava'anic ta rextigo ti
jteclum Jerusalene, yu'un ja' steclumal ti Ajvalil
Diose.
36 Mu xava'anic ta rextigo ti ajolique, yu'un
mu xu' ta xasacubtas ta xavic'ubtas ti stsatsal
ajolique.
37 Ja' no'ox alic, jech, mi mo'oj. Yu'un ti mi ta
xajutic ti c'ope, ta xlic talel ta stojol ti pucuje.

Ma'uc avabtelic ti ta xapacbe sutel ti ava-jcrontae

(Lc 6:29-30)

38 ’Ava'binojic ti jech i'albatic ti
amolmuc'totique: “Buch'uuc no'ox ti ta stubbe
sat ti schi'ile, jech ta xich' tubbel sat ec. Buch'uc
no'ox ti ta sc'asbe stanal ye ti schi'ile, jech ta
xich' c'asbel stanal ye ec”, xi.
39 Ti vu'une jech ta xcalboxuc ava'iic, mu me
xapacbe sutel ti chopol vinique. Mi ta smajbot ti
jot xocon asate, ac'o smaj ti jot xtoque.

40 Mi oy buch'u ta xic'ot batel ta stojol ti
jchapanvanejetique yo' ta spoj ti ac'u'e, ac'o yich'
batel ti yan ac'u' xtoque.
41 Mi oy buch'u ta xasujic ta xcuchel batel
icatsil o'lol revae, ja' lec cuchbo batel jun reva.
42 Buch'uuc no'ox mi oy c'usi ta sc'anbote,
ac'bo. Buch'uuc no'ox mi oy c'usi ta
xch'amunbote, ac'bo.

C'uxubinic ti avajcrontae
(Lc 6:27-28, 32-36)

43 'Ja' jech xtoc ava'binojic ti jech i'albatic ti
amolmuc'totique: "C'uxubino ti buch'u lec xavil
abaic achi'uque. Crontaino ti avajcrontae", ti xie.
44 Ti vu'une ta xcalboxuc ava'iic, c'uxubino ti
avajcrontae. C'anbeic slequilal Dios ti buch'u
ta xaschopol-c'optaoxuque. Pasic lec ta stojol
ti buch'u xti'et sjol ta atojolique. C'oponbeic
Dios ta stojol ti buch'utic ta xayutilanique, ti ta
xayilbajinoxuque.
45 Ti mi jech ta xapasique, ja' snich'naboxuc ti
Dios ti oy ta vinajele. Yu'un ti Diose ta xac'be
xojobal c'ac'al ti buch'utic leque, ti buch'utic
chopole. Ta xac'be tal vo' ti buch'utic leque, ti
buch'utic chopole.
46 Yan ti mi ja' no'ox ta xac'uxubinic ti
buch'utic c'ux ta xaya'iique, ¿c'usi ti matanal
ta xavich'ic ti jech ta xapasique? Yu'un ti
jc'anpatantaq'uinetique c'ux ta xa'iic ti buch'u
c'ux ta x'a'iate.
47 Mi ja' no'ox lec ta xac'opon ti buch'u lec xavil
aba achi'uque, ¿c'usi ti lec ta xapasique? Yu'un
ti buch'utic mu xojtiquinic ti Diose, ja' jech ta
spasic.

48 Ti vo'oxuque lecuc avo'ntonic jech chac c'u
cha'al oy slequilal yo'nton ti Jtotic Dios ti oy ta
vinajele —xi ti Jesuse.

6

Ti Jesuse ta xchanubtasvan ti c'usi tuc' ta pasele

1 Ti Jesuse jech laj yal xtoc:
—Scotol ti c'usi ta xapasic ta sventa ti Diose,
bijanic me. Mu me ja'uc x'och ta avo'ntonic ti
ja' no'ox ta xac'anic ti lec xa'ilatic yu'un ti yane.
Ti mi jech ta xapasique, mu'yuc ta xa'ac'batic ti
amotonic yu'un ti Jtotic ti oy ta vinajele.
2 Ti c'alal ta xacoltaic ti buch'u abol sbaique,
mu me xavinajes ta stojol yan jech chac c'u
cha'al ta spasic ti jpac'taejbailetique ti ta ch'ul
nae, ti ta callee. Jech ta spasic yo' jech ta
xlequil-c'oplaltaatic yu'un ti yane. Ta melel ta
xcalboxuc ava'iic, ja' no'ox jech yepal laj xa staic
ti smotonique.
3 C'alal ta xacoltaic ti buch'u abol sbaique,
avo'ntonuc no'ox sna'.
4 Ta mucul coltavananic. Yu'un ti Jtotic Diose
yiloj ti jech ta xacoltavanic ta mucule. Ta
xayac'boxuc ti amotonique.

Ti Jesuse ta xchanubtasvan c'u s'elan ta c'oponel ti Diose
(Lc 11:2-4)

5 ’C'alal ta xataic ta c'oponel ti Diose, mu jechuc
xapasic jech chac c'u cha'al ti buch'u ta spac'ta
sbaique. Lec ta xa'iic ti va'ajtic xa ta staic ta
c'oponel ti Dios ti ta ch'ul nae, ti ta calletique,

yo' jech ta x'ilatic yu'un ti yane. Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ja' no'ox jech yepal laj staic ti smotonique.

6 C'alal ta xataic ta c'oponel ti Diose, ochanic ta yut anaic. Maquic ti sti' anaique. C'oponic ti Jtotic Dios teye. Jech ti Jtotic Diose yiloj ti jech ta xapas ta mucule. Ta xac'boxuc ti amotonique.

7 ’C'alal ta xataic ta c'oponel ti Diose, ma'uc no'ox ta xacha'alolanic ti c'usi laj xa avalique jech chac c'u cha'al ta spasic ti buch'utic mu xojtiquinic ti Diose. Yu'un ti stuquique ta snopic ti ja' to jech ta x'a'ibat sc'opic yu'un ti Dios.

8 Mu me jechuc xapasic jech chac c'u cha'al ti stuquique. Yu'un ti Jtotique sna'oj xa ti c'usi xtun avu'unic c'alal mu to ta xlic ac'anbeique.

9 Ja' yu'un un, jech xavalic c'alal ta xac'opojique:

Dios Totil, ti oyot ta vinajele, ich'biluc ta muc' ach'ul bi cu'uncutic.

10 La' ventainuncutic.

C'otuc ta pasel ti c'usi ta sc'an avo'nton li' ta banomile jech chac c'u cha'al ta xich' pasel tey ta vinajele.

11 Ac'buncutic ti jve'elcutic ti xtun cu'uncutic avi c'ac'ale.

12 Ac'buncutic perdón yu'un ti jmulcutique jech chac c'u cha'al ta xcac'becutic perdón ti buch'u laj xa sa' smul ta jtojolcutique.

13 Pojuncutic, mu me xavac'uncutic ta lajeltsael yu'un ti pucuje.

Yu'un jelavem amuc'ul, oy alequilal, ta xapas mantal sbatel osil. Jechuc.

14 ’Ti mi ta xavac'beic perdón ti buch'u laj xa
sa' smul ta atojolique, jech ti Jtotic Dios ti oy ta
vinajele ta xac'boxuc perdón ec.
15 Ti mi mu xavac'beic perdón ti yane, jech
ti Jtotic Diose mu xayac'boxuc perdón yu'un ti
amulique.

Ti Jesuse ta xalbe sc'oplal ti comtsanej vaje

16 ’C'alal ta xacomtsan avotique, mu me
xavaq'uic ta ilel ti oyoxuc ta at o'ntone jech chac
c'u cha'al ta spasic ti buch'u ta spac'ta sbaique.
Jech ta spasic yo' jech ac'o ilatuc yu'un ti yan ti
yictaoj ti yotique. Ta melel ta xcalboxuc ava'iic,
ja' no'ox jech yepal laj staic ti smotonique.
17 C'alal ta xacomtsan avotique, poquic asatic,
tusic ajolic.
18 Jech xapasic yo' jech mu sna'ic ti yan ti
avictaoj ti avotique. C'ajomal no'ox yiloj ti
Jtotic ti tey xchi'inojoxuque. Jech ti stuque ta
xac'boxuc ti amotonique.

Ti c'ulejal ta vinajele
(Lc 12:33-34)

19 ’Mu me xatsob ac'ulejalic li' ta banomile,
ti sna' xlilij ta xjoch'e, ti sna' xch'aye, ti xu' ta
xelc'an ti j'eleq'ue.
20 Tsobic ac'ulejalic ta vinajel ti bu mu sna'
xlilij ta xjoch'e, ti bu mu sna' xch'aye, ti mu
xelc'an ti j'eleq'ue.
21 Yu'un ti bu oy ti ac'ulejalique, tey oy batem
ti avo'ntonique.

Ti lampara ti oy ta jtojoltique
(Lc 11:34-36)

22 ’Ti asatique co'ol s'elan lampara c'otem
yu'un ti abec'talique. Ti mi lec ti asatique, jech
oy ta saquil osil sjunul ti abec'talique.
23 Pero ti mi chopol ti asatique, tey oy ta ic'al
osil sjunul ti abec'talique. Jech xtoc mi mu
xavich'ic ta muc' ti c'usi ta xac' ana'ic ti Diose,
oyoxuc ta ic'al osil. Mu'yuc xa yan ic'al osil jech
chac c'u cha'al ti ic'al osil taje.

Dios schi'uc ti taq'uine
(Lc 16:13)

24 ’Mu'yuc buch'u xu' ta x'abtej ta cha'vo'
ajvalil. Yu'un ti june, lec ta xc'anat. Yan ti june,
mu lecuc ta xc'anat. Ti june, lec ta x'abtej ta
stojol. Yan ti june, ta stoy sba ta stojol. Ja' jech
ti vo'oxuc eque, mu xu' ta xavac' abaic ta tunel
yu'un ti Diose ti mi ja' batem avo'ntonic yu'un ti
taq'uine.

Ti Diose ta xchabi ti snich'nabtaque
(Lc 12:22-31)

25 ’Jech o xal ta xcalboxuc ava'iic, mu me xavul
avo'ntonic c'u s'elan ta xata ave'el avuch'omic
yo' ta xacuxiic, mi ja'uc ti ac'u'ic ta xalapique.
¿Mi yu'un ja' tsots sc'oplal ti ave'elique? ¿Mi
ja' mu sta ti acuxlejalique? ¿Mi yu'un ja'
tsots sc'oplal ti ac'u'ique? ¿Mi ja' mu sta ti
abec'talique?
26 Q'uel avil ti mutetic ti xvilajet ta vinajele.
Mu sna' sts'unobajic. Mu sna' xc'ajavic. Mu sna'
spoco-tsob sve'elic. Pero malq'uinbilic yu'un ti
Jtotic ti oy ta vinajele. ¿Mi yu'un ja' tsots sc'oplal
ti mutetique? ¿Mi ja' mu sta ti vo'oxuque?

27 ¿Mi yu'un ta to xnatij acuxlejalic ti jech
xvulvun avo'ntonique?
28 ’¿C'u cha'al xvulvun avo'ntonic yu'un ti
ac'u'ique? Q'uelic lec c'u s'elan ta xch'i ti
nichimetic ta yaxaltique. Mu sna' x'abtejic. Mu
sna' xnaujic.
29 Vu'un ta xcalboxuc ava'iic ti ja' jelavem
yutsil ti nichime. Ja' mu sta yutsil laj slap sc'u' ti
ajvalil Salomone manchuc mi c'upil sba.
30 Ti nichime mu jaluc tey ta xch'i ta yaxaltic.
Ti mi jech ta spas ti Diose, ti jun yutsil ta sc'u'iltas
ti nichim ti c'alal ocom cha'ej ta xbat ta c'oq'ue,
¡bu xata ti mu ta sc'u'iltasoxuque! Pero mu
xach'unic lec.
31 Jech o xal un, mu xavulilan avo'ntonic ta
yalel: “¿C'usi ta jve'tic? ¿C'usi ta xcuch'tic? ¿Bu
ta jtatic ti jc'u'tique?” ti xachiique.
32 Q'uel avilic, ti buch'utic mu xojtiquinic ti
Diose ja' no'ox batem ta yo'ntonic ti sve'elique, ti
sc'u'ique. Pero ti vo'oxuque xanaic ti oy jun Dios
ti sna' scotol ti c'usitic xtun avu'unique.
33 Jech o xal ti vo'oxuque ja' batuc avo'ntonic ti
ventainel yu'un ti Diose schi'uc xtoc ti ta xapasic
ti c'usi lec ta xil ti Diose. Jech umbi, ta xa'ac'batic
scotol ti c'usi ta xtun avu'unique.
34 Mu xavulilan avo'ntonic yu'un ti c'ac'al
oc'ome. Yu'un ti jujun c'ac'ale oy c'usi ta xc'ot
ta pasel. Yu'un ti oc'ome yan o xa c'ac'al —xi ti
Jesuse.

7

Mu xasa'be smul yan
(Lc 6:37-38, 41-42)

1 Ti Jesuse jech laj yal xtoc:
—Mu xasa'be smul ti yane yo' jech mu xata
chapanel yu'un ti Diose.
2 Ti c'u yepal ta xaq'uelbe smul ti yane, jech
yepal ta xchapanot ti Diose. Ti c'u s'elan ta
xapasic ta stojol ti yane, ja' no'ox jech ta spas
ti Dios ta atojolique.
3 ¿C'usi xavut ti ta xavil ti uni juteb c'a'ep ti
oy ta sat ti achi'ile c'alal mu xavil ti tey oy ti
schumanil c'a'ep ta asate?
4 Ti mi oy ti schumanil c'a'ep ta asate, ¿c'u
yu'un ta xavalbe ti achi'ile: "Ac'bun jloq'ues ti
uni juteb c'a'ep ta asate", ti xavute?
5 Jeche' ta xapac'ta aba. Ja' lec, loq'ueso ba'yel
ti schumanil c'a'ep ta asate. Ja' yu'un umbi, ja'
to xu' ta xaloq'uesbe ti uni juteb c'a'ep ti oy ta
sat ti achi'ile.
6 'Mu xavac'be ts'i'etic li c'usi ja' yu'un ti Diose.
Yu'un xu' me ta slilinoxuc ta ti'el. Mu xavac'be
chitometic ti nats'il ti toyol stojole. Yu'un xu' ti
ja' no'ox ta xpech'olan ta teq'uele.

C'ano, sa'o, tijo ti ti' nae
(Lc 11:9-13; 6:31)

7 'C'anbeic ti Diose, ta xac'boxuc. Sa'ic, ta
xataic. Tijic ti ti' nae, ta xajambatic.
8 Ti buch'u ta sc'ane, ta x'ac'bat. Ti buch'u ta
sa'e, ta sta. Ti buch'u ta stij ti ti' nae, ta xjambat.
9 'Ti vo'oxuc totiloxuque, ¿mi ta xavac'beic
anich'onic jbej ton ti c'alal ta sc'anboxuc pan
sve'e?

10 Ja' jech xtoc, ¿mi ta xavac'beic jcot chon ti
c'alal ta sc'anboxuc choy sti'e?
11 Manchuc mi jech chopoloxuc, pero xana'ic
lec st'ujel ti c'usi ta xavac'beic ti anich'onique.
¡Bu xata ti mu xayac'boxuc ti c'usi lec ta
xac'anbeic ti Jtotic ti oy ta vinajele!
12 ’Jech o xal un, mi ta xac'an ti lec ta
xaspasboxuc ti achi'ilique, ja' jech ti vo'oxuque,
lec me xapas abaic ta stojolic. Yu'un jech
ta xchanubtasotic smantal ti Moisese schi'uc ti
yaj'alc'optac ti Diose.

Ti biq'uit ti' nae
(Lc 13:24)

13 ’Ochanic batel ta biq'uit ti' nae. Ti sti' ti
sbelal ch'ayele, toj jamal, toj muc'. Toj ep ti
buch'utic tey ta x'ochic batele.
14 Yan ti sti' ti sbelal cuxlejale, mu jamaluc, toj
biq'uit. Jutuc ti buch'u ta staique.

Ta sat no'ox ta ojtiquinel ti te'e
(Lc 6:43-44)

15 ’Bijanic me yu'un ti jlo'lavanejetique ti
buch'utic ta xalic ti ta xc'opojic ta sventa ti Diose.
Co'ol s'elan chij ti lec yo'ntonic yilele. Pero ti ta
yut yo'ntone, jti'val-oq'uil ta j'ech'el.
16 Ti vo'oxuque xu' ta xavojtiquinic ti c'u s'elan
stalel ta spasique. Yu'un ti ch'ixe mu xu' ta xac'
uva ti sate. Jech xtoc ti tsucum ch'ixe mu xu' ta
xac' icux ti sate.
17 Scotol ti lequil te'etique lec ta xac' ti sate.
Jech xtoc scotol ti chopol te'etique chopol ta xac'
ti sate.

18 Ti lequil te'etique mu xu' ta xac' chopol ti
sate. Jech xtoc ti chopol te'etique mu xu' ta xac'
lec ti sate.
19 Scotol ti te'etic ti bu chopol ta xac' ti sate, ta
xich' bojel loq'uel. Ta xich' chiq'uel ta c'oc'.
20 Jech o xal un, mu'yuc ta ch'ayal yabtelic ti
jlo'lavanejetique. Lec xvinaj ti c'u s'elan stalel ta
spasique.

Mu scotoluc ta x'ochic bal ti bu ta xventainvan ti Diose
(Lc 13:25-27)

21 ’Oy ep ti buch'u jech ta xalique: “Cajval,
Cajval”, ti xiique. Pero mu scotoluc ta x'ochic
batel ti bu ta xventainvan ti Diose. Ja' no'ox ta
x'ochic batel ti buch'utic ta spasic ti c'usi ta sc'an
yo'nton ti Jtot ti oy ta vinajele.
22 C'alal ta sta sc'ac'alile, ep ti buch'u jech ta
xalique: “Cajval, Cajval, lic'opojcutic ta aventa.
Laj jloq'uescutic pucuj ta aventa. Vo'ot ta aventa
laj cac'cutic ta ilel ti alequilale”, xiic.
23 Pero jech ta jtac'be ti vu'une: “Mu'yuc laj
cojtiquinoxuc. Ch'aco abaic ta jtojol ti laj xa
apasic chopole”, xichi.

Ti chib sliqueb nae
(Mr 1:22; Lc 6:47-49)

24 ’Ti buch'u ta xa'ie, ti ta spas ti c'usi ta xcale,
co'ol s'elan jun bijil vinic ti ta smeltsan ti sna ti
ta ba tone.
25 C'alal tal tsots vo'e, laj nojuc talel ti ucume-
tique. Ech' tsots ic' ta stojol ti nae. Pero mu'yuc
ilom, ja' ti tsacal lec ta ba tone.

26 Yan ti buch'u ta xa'ie, pero mu'yuc ta spas
ti c'usi ta xcale, co'ol s'elan jun bolat vinic ti lic
smeltsan sna ta ba yi'e.
27 C'alal tal ti tsots vo'e, laj nojuc talel ti
uc'umetique. Ech' tsots ic' ta stojol ti nae.
Ibutq'uij yalel. Ililij scotol —xi ti Jesuse.
28 C'alal laj yo'nton ta chanubtasvanej ti Jesuse,
ch'ayal ic'ot yo'ntonic ti cristianoetic ti jech
ichanubtasvane.
29 Yu'un ivinaj ti tsots yabtel yich'oj ti Jesuse.
Mu xco'olaj ichanubtasvan jech chac c'u cha'al ti
jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale.

8

Ti Jesuse laj scolta jun jc'a'emal-chamel
(Mr 1:40-45; Lc 5:12-16)

1 C'alal iyal talel ta vits ti Jesuse, ep ti cristia-
noetic laj sts'acliic batele.
2 Tey ital jun vinic ti tsacbil ta c'a'emal
chamele. Ivul squejan sba ta stojol ti Jesuse. Jech
laj yal:
—Cajval, mi ta xac'ane, xu' avu'un ta xacoles-
bun ti jchamele —xi.
3 Jech ti Jesuse laj scajan sc'ob. Jech laj yal:
—Ta jc'an. Colem ta xacom —xi.
C'alal jech laj yal taje, colem icom ti jc'a'emal-
chamele.
4 Jech laj yal ti Jesuse:
—Mu me buch'u xavalbe ya'i. Ja' no'ox batan,
ba ac'o aba ta ilel ta stojol ti palee. Ba ac'bo
smoton ti Diose jech chac c'u cha'al yaloj ti
Moisese, yo' jech ta sna'ic scotolic ti lacol xa
yu'un ti achamele —xi ti Jesuse.

Ti Jesuse laj scoltabe yaj'abtel ti banquilal soldado romanoe
(Lc 7:1-10)

5 C'alal i'och batel ta jteclum Capernaum ti Jesuse, ja' o tey ital jun banquilal soldado romano.
Inopaj tal sc'anbe vocol.
6 Jech lic yal:
—Cajval, oy caj'abtel ta jna ti puch'ul ta steme.
Mu albajuc ta xich' svocol yu'un sc'uxul ti
schamele —xi.
7 Ti Jesuse jech laj yal:
—Chba jcolta —xi.
8 Ti banquilal soldadoe jech itac'av:
—Cajval, mu'yuc jlequilal ti ta xa'och ta jnae.
Ja' no'ox alo ac'op. Jech ti caj'abtele ta xcol.
9 Yu'un ti vu'un eque pasbilun ta mantal
yu'un yan. Ja' jechun ec ta jpas ta mantal ti
cajsoldadotaque. Ti c'usi ta xcalbee, ta spasic.
“Batan le'e”, mi xcut, ta xbat. “La' li'e”, mi xcut,
ta xtal —xi.
10 Ch'ayal ic'ot yo'nton ti Jesús ti jech laj yale.
Jech o xal jech lic yalbe ya'i ti buch'u ts'acajtic
batele:
—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, mu'yuc jtaoj
jech junuc j'israel ti jech yo'nton jech chac c'u
cha'al ti vinic li'e.
11 Ta xcalboxuc ava'iic, ep ta jmec ti jyanlum
cristianoetic ti oyic ta sjoylej banomile ta x'och
chotlicuc ta ve'el schi'uc ti Abrahame, ti Isaaque,
ti Jacobe ti bu ta xventainvan ti Dios ta vinajele.
12 Yan ti buch'u albil sc'oplalic ti xu' ta x'ochic
batel ti bu ta xventainvan ti Diose, ta xtenatic
batel ta ic'al osil. Tey ta x'oq'uic. Tey xc'uxuxet
ti stanal yeique —xi ti Jesuse.

13 Ti Jesuse jech laj yalbe ti banquilal soldadoe:
—Batan ta ana. Ac'o c'otuc ta pasel jech chac c'u cha'al ti ach'unoje —xi.
Ta ora no'ox icol ti yaj'abtel ti banquilal soldadoe c'alal jech laj yal ti Jesuse.

Ti Jesuse laj scoltabe sme'ni' ti Pedroe
(Mr 1:29-31; Lc 4:38-39)

14 Ti Jesuse ibat ta sna ti Pedroe. Ja' o tey laj yil ti Jesuse ti puch'ul ta stem, ip ta xa'i c'oc', sme'ni' ti Pedroe.
15 Laj yac' sc'ob ta stojol ti jchamele. Ta ora no'ox iyam ti sc'ac'ale. Jech ti antse ilic, lic malq'uinvanuc.

Ti Jesuse ep laj scolta jchameletic
(Mr 1:32-34; Lc 4:40-41)

16 C'alal och xa ti ac'obale, jech ti cristianoetique laj yiq'uic tal ta stojol Jesús ep ti buch'u ta x'ilbajinatic yu'un ti pucuje. Ta jbel no'ox sc'op laj sloq'ues ti pucujetique. Jech xtoc laj scoles scotol ti epal jchameletique.
17 Ti jech taje, yo' ta xc'ot ta pasel jech chac c'u cha'al laj yal ti j'alc'op Isaíase: “Laj sbain ti c'usitic mu xu' cu'untique. Jech xtoc laj sbain ti jchameltique”, ti xie.

Ti buch'utic ta sc'an ta sts'acliic ti Jesuse
(Lc 9:57-62)

18 C'alal laj yil ti Jesús ti ep joyobtabil ta cristianoe, laj yal ti ac'o jelavuc ta jot nabe.
19 Ja' o inopaj tal jun jchanubtasvanej yu'un ti mantale. Jech laj yal:
—Jchanubtasvanej, ta jc'an ta jchi'inot ti buyuc no'ox ta xabate —xi.

20 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ti vete oy snail ch'en. Ti mutetique oy stasic. Pero ti vu'un ti co'ol j'elantique mi ja'uc oy bu juteb ti xu' ta jcux ti co'ntone —xi.

21 Oy jun vinic ti yajts'aclivanej xtoque ti jech laj yale:

—Cajval, ac'o ave ti ta jmuc comel ba'yeluc ti jtote —xi.

22 Ti Jesuse jech laj stac':

—Batic. Ac'o smuc yanimaic ti buch'u chamemic ono'oxe —xi.

Ti Jesuse laj spajes ti iq'ue ti nabe (Mr 4:35-41; Lc 8:22-25)

23 Ti Jesuse tey i'och batel ta barco schi'uc ti yajchanc'optaque.

24 C'alal ta xanavic batel ta nabe, ja' o tal tsots ic' ta jmec. Ti syuc'benal ti ya'lel nabe ta x'och ta barco. Ti Jesuse vayem.

25 Ti yajchanc'optaque bat stijic ti Jesuse. Jech laj yalic:

—Cajval, coltauncutic, ta xa xijmut'ijotic —xiic.

26 Ti Jesuse jech laj stac':

—Ta scoj ti mu xach'unicune, ja' yu'un ta xaxi'ic —xi.

Jech ti Jesuse ilic, lic spajes ti iq'ue, ti nabe. Ts'ijil icom scotol.

27 Ch'ayal ic'ot yo'ntonic ti yajchanc'optaque. Jech lic yalbe sbaic:

—¿C'usi vinical li'e ti ta xch'unbat smantal yu'un ti iq'ue, yu'un ti nabe? —xiic.

Ti viniquetic ti uninbilic yu'un ti pucuj ti oy ta Gadarae
(Mr 5:1-20; Lc 8:26-39)

28 C'alal ic'ot ti Jesús ta jot sti'il nab ti ta
yosilal Gadarae, iloq'uic talel chib viniquetic ta
muquinal. Inopajic talel ta stojol ti Jesuse. Ti
cha'vo'ique uninbilic yu'un ti pucujetique. Toj
xibal sbaic. Mu'yuc buch'u xu' ta x'ech' ti ta be
ti bu oyique.
29 Jech tey lic avanicuc schibalic:
—Snich'on Dios, Jesús, ¿c'u cha'al xtal atic'
aba ta jtojolcutic? ¿Mi yu'un tal xa avac'bun
jvocolcutic c'alal ma'uc to yoraile? —xiic.
30 Ja' o tey nopol xlamet ta xve'ic epal chito-
metic.
31 Ti pucujetique jech laj sc'anbeic vocol ti
Jesuse:
—Ti mi ta xaloq'uesuncutique, ac'o ave ti ac'o
ochcuncutic batel ta chitometic le'e —xiic.
32 Jech laj stac' ti Jesuse:
—Ochanic —xut.
Jech ti pucujetique iloq'uic batel ta stojol ti
cha'vo' viniquetique. Bat stic' sbaic ti ta chito-
metique. Jech ti chitometique bat sjipan sbaic ta
barranco. Ts'ajajtic ic'ot ta nab. Tey ijic'avic.
33 Ti jq'uel-chitometique xbitetic ta anil ta xi'el.
C'alal ic'otic ta jteclume, tey lic yalic ti c'usi ic'ot
ta pasele schi'uc ti c'usi ic'ot ta stojol ti cha'vo'
viniquetic ti uninbilic yu'un ti pucujetique.
34 Scotol ti cristianoetic ti oyic ta jteclume ibatic
ti bu oy ti Jesuse. C'alal laj yilique, laj sc'anbeic
vocol ti ac'o loc'uc batel ta slumalique.

9

Ti Jesuse laj scolta jun vinic ti pasem ta moch'e
(Mr 2:1-12; Lc 5:17-26)

1 Ti Jesuse i'och batel ta barco. Ijelav batel ta
jot sti'il nab. Ic'ot ta slumal stuc.
2 Ja' o tey poybil tal schi'uc stem jun vinic
ti pasem ta moch'e. C'alal laj yil ti Jesuse ti
xch'unojic ti buch'utic yic'ojic talel ti jchamele,
jech i'albat ti jchamele:

—Muq'uibtaso avo'nton, Nich'on. Ac'bilot xa
perdón yu'un amul —xi.

3 Oy jlom jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale
ti jech laj snop ta yo'ntonique: “Ti vinic le'e ta
soquesbe yo'nton ti Dios yu'un ti sc'ope”, xiic.
4 Ti Jesuse yilojbe yo'ntonic ti jech ta snopique.
Jech laj yalbe:

—¿C'u cha'al ti jech toj chopol snopobil
avu'unique?

5 ¿C'usi ti más lec ta alele? ¿Mi ja' ac'bilot xa
perdón ti xie, mi ja' ti lican, va'lan batel ti xie?
6 Lec cha'e, ti vu'un ti co'ol j'elantique ta
xcac'boxuc avilic ti quich'oj cabtel li' ta sba
banomile yo' ta xcac'be perdón yu'un smulic ti
cristianoetique —xi ti Jesuse.

Jech laj yalbe ti moch'e:

—Va'lan, ich'o batel ti ateme. Batan ta ana
—xut.

7 Jech ti moch'e iva'i, ibat ta sna.
8 C'alal jech laj yilic ti cristianoetique, ixi'ic. Ja'
jech xtoc ilequil-c'opojic ta stojol ti Diose ti jech
ac'bil smuc'ul stsatsal ta stojol ti cristianoetique.

Ti Jesuse, “Batic”, xut ti Mateoe
(Mr 2:13-17; Lc 5:27-32)

9 Ti Jesuse iloc' batel ti bu oy to oxe. Ja' o tey
laj yil jun vinic, Mateo sbi, chotol ti bu ta stojic ti
patane. Jech xtoc jech laj yal:
—Batic —xut.
Jech o xal ti Mateoe iva'i, laj xchi'in batel ti
Jesuse.
10 Ti Jesuse tey bat ve'uc ta sna ti Mateoe.
Ti teye, ep jc'anpatantaq'uinetic, ep jsa'muliletic
jmoj ta xve'ic ta mexa schi'uc ti Jesuse schi'uc ti
yajchanc'optaque.
11 C'alal jech laj yilic ti jfariseoetique, tey ba
sjac'beic ti yajchanc'optaque:
—¿C'u yu'un ti avajchanubtasvanejique jmoj
ta xve'ic schi'uc ti jc'anpatantaq'uinetique
schi'uc ti jsa'muliletique? —x'utatic.
12 Ti Jesuse laj ya'i taje. Jech o xal jech laj yalbe:
—Mu xtun yu'unic jpoxtavanej ti buch'utic
mu'yuc schamelique. Ja' no'ox ta xtun yu'unic
jpoxtavanej ti buch'utic oy schamelique.
13 Batanic, ba nopbeic tal smelol ti jech ta xal
ti sc'op Diose: “Ta jc'an ti ta xac'uxubinvanique.
Ma'uc ta jc'an ti ta xamilbeicun ti ta
xachic'beicun ti animaletique”, ti xie. Ti vu'une
ma'uc tal quic' ti buch'u lequique. Ja' tal quic'
ti jsa'muliletique yo' jech ta sjelta ti chopol
yo'ntonique —xi.

Ta xjac'bat ti Jesús sventa ti comtsanej vaje
(Mr 2:18-22; Lc 5:33-39)

14 Ti yajchanc'optac ti Juan j'ac'-ich'-vo'e inopa-
jic batel ta stojol Jesús ti jech laj sjaq'uique:

—Ti vu'uncutique schi'uc ti jfariseoetique ep ta velta ta xquicta ti cotcutique. ¿C'u yu'un mu xicta yotic ti avajchanc'optaque? —xiic.

15 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—¿Mi yu'un oyic ta at o'nton xana' ti buch'u ic'bilic ta q'uel-nupunele? Pero ta sta sc'ac'alil ti oy bu ta x'ic'at batel ti jnupunel vinique. Ja' to tey ta xicta yotic umbi.

16 ’Mu'yuc buch'u ti ta spac'an ta ach' manta ti poco' c'u'ile. Yan ti mi jech ta spasique, c'alal ta smuts ti ach' mantae, yantic xjatolaj batel ti poco' c'u'ile. Jech o xal un, xmuq'uib más ti sjatemale.

17 Ja' jech xtoc mu'yuc buch'u ti ta stic' ochel ta spoco'-avil ti ach' ya'lel uvae. Yan ti mi jech ta spase, c'alal ta xpajub ti ya'lel uvae, ta xt'om ti spoco'-avile. Jeche' ta xch'ay ti ya'lel uvae. Ta xch'ay ti yavil xtoque. Jech o xal un, ta sc'an ach' ti yavile, ach' ti ya'lel uvae, yo' lec ta xcom schi'bal —xi.

Yantsil nich'on ti Jairoe schi'uc ti ants ti laj spicbe sc'u' ti Jesuse

(Mr 5:21-43; Lc 8:40-56)

18 C'alal yacal to jech ta xal ti Jesuse, ja' o tey tal ta stojol jun banquilal yu'un ti j'israeletique. Laj squejan sba ta stojol ti Jesuse. Jech laj yal:

—Naca to cham ti cantsil nich'one. Ti mi ta xabat acajan ac'ob ta sbae, ta xcuxi —xi.

19 Ti Jesuse tey iva'i, bat schi'uc ti vinique schi'uc ti yajchanc'optaque.

20 C'alal jech ta xanavic batele, ja' o ital jun ants ta spat ti laj spicbe sc'u' ti Jesuse. Yu'un oy xa slajchebal jabil ti mu xmac ti ya'lele.

21 Jech laj spas ti antse, ja' ti yaloj ono'ox ta
yo'ntone: “Manchuc mi naca no'ox ta jpicbe sti'il
sc'u', jna' ti ta xicole”, xi.
22 Ti Jesuse ijoybij. Ja' o tey laj yil ti antse. Jech
laj yal:
—Nich'on, muq'uibtaso avo'nton. Lacol xa, ja'
ti laj ach'une —xi.
C'alal jech i'albate, ta ora no'ox icol.
23 C'alal jech ic'ot ti Jesuse ta sna ti banquilal
yu'un ti j'israeletique, laj yil ti xchapanoj xa sbaic
ti jtijvobetic yo' chba smuquic ti anima tsebe.
Jech ti jmuclumaletique x'avlajetic ta oq'uel.
24 Jech laj yal ti Jesuse:
—Loc'anic batel li'e. Yu'un ti tsebe mu'yuc
chamem. Ja' no'ox ta xvay —xi.
Pero scotol ti jmuclumaletique tse'ej no'ox laj
ya'iic.
25 C'alal laj stac loq'uel jmuclumaletic ti Jesuse,
i'och batel ti bu oy ti animae. Ti Jesuse laj snitbe
liquel sc'ob ti tsebe. Jech ti tsebe ilic.
26 Itanij sc'oplal ta sjoylej banomil ti jech ic'ot
ta pasele.

Ti Jesuse laj sjambe sat cha'vo' ma'sat

27 C'alal jech iloc' batel ti Jesuse, tey x'avetic xa
batel cha'vo' ma'sat:
—Snich'on David, c'uxubinuncutic —xiic.
28 C'alal i'och ta na ti Jesuse, inopajic batel ti
cha'vo' ma'satetique. Ti Jesuse jech laj sjac'be:
—¿Mi ach'unojic ti xu' ta jam ti asatique? —xi.
Jech itac'avic:
—Jch'unoj, Cajval —xiic.
29 Jech ti Jesuse laj spicbe ti sate. Jech laj yal:

—C'otuc ta pasel jech, jech chac c'u cha'al ti ach'unojique —xi.
30 Ijam ti satique. Ti Jesuse jech laj sc'ubanbe:
—Mu me buch'u xa'i avu'unic —xut.
31 C'alal naca to iloq'uic batele, sjunul banomil ti ta slumalique, laj svinajesic ti c'usi laj spas ti Jesuse.

Ti Jesuse laj sjambe ye jun uma'

32 C'alal ta xa xloq'uic batel ti cha'vo'ique, ja' o i'ic'bat tal ta stojol Jesús jun uma' vinic ti ta x'ilbajinat yu'un ti pucuje.
33 Ti Jesuse laj sloq'ues ti pucuje. Jech ti uma'e lic c'opojuc. Ch'ayal ic'ot yo'ntonic scotol ti cristianoetique. Jech ta xalic:
—Mu'yuc bu xquiltic o jech li' ta jlumaltic jech chac c'u cha'al le'e —xiic.
34 Yan ti jfariseoetique jech ta xalic:
—Ti vinic le'e ta sloq'ues pucuj ta stsatsal ti banquilal yu'unique —xiic.

Ti Jesuse cuxubaj yo'nton yu'un ti cristianoetique

35 Ti Jesuse ech' chanubtasvanuc ta jujun ch'ul naetic ti oy ta jujun jteclume, ti oy ta jujun bic'tal lumetique. Ta xalbe sc'oplal ti lequil ventainel yu'un ti Diose. Jech xtoc ta scolta scotol ti c'usiuc no'ox chamelal ip ta xa'iique.
36 Ti Jesuse ic'uxubaj yo'nton yu'un ti cristianoetic ti c'alal laj yil ti abol sbaique, ti xvulvun ti yo'ntonique. Yu'un co'ol s'elan chij ti ch'abal sq'uelele.
37 Jech o xal ti Jesuse jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ep ta jmec ti ts'unobal ti ta sc'an tsobele. ¡C'u stu un! jutuc ti j'abteletique.
38 Jech o xal un, c'anbeic ti yajval ts'unobale ti ac'o sa' talel j'abteletic yo' ta xich' tsobel ti ts'unobale —xi.

10

Ti Jesuse ta st'uj ti lajcheb yajchanc'optaque
(Mr 3:13-19; Lc 6:12-16)

1 Ti Jesuse laj yic' talel ti lajcha'vo' yajchanc'optaque. Laj yac'be tsots yabtelic yo' jech ta sloq'uesic ti pucujetique, yo' jech ta scoltaic ti cristianoetic ti c'usiuc no'ox chamelal ta xa'iique.
2 Ti sbitac ti lajcha'vo' yajchanc'optaque ja' li'e:
Ti Simone, ja' sbi xtoc ti Pedroe.
Ti Andrese, ja' schi'il ta voq'uel ti Pedroe.
Ti Jacoboe, ti Juane, ja' snich'nab ti Zebedeoe.
3 Ti Felipe
Ti Bartolomee
Ti Tomase
Ti Mateoe, ja' ti jc'anpatantaq'uin to oxe.
Ti Jacoboe, ja' snich'on ti Alfeoe.
Ti Lebeoe, ja' sbi xtoc ti Tadeoe.
4 Ti Simone, ti ja' ochem to ox ta partido cananaistae.
Ti Judas Iscariotee, ja' ti buch'u laj yac' ta c'abal ti Jesuse.

Ti Jesuse laj stac batel ti yajchanc'optac ta yalel ti lequil ach' c'ope
(Mr 6:7-13; Lc 9:1-6)

5 Ti Jesuse jech laj yalbe ti lajcha'vo' yajchanc'optac ti c'alal laj stac batele:

—Mu xabatic ta stojol ti jyanlumetique. Mi ja'uc xa'ochic batel ta jteclumetic ti oy ta Samaria banomile.
6 Ja' lec, batanic ta stojol ti j'israeletique ti co'ol s'elanic jch'ayel chijetique.
7 Ba albo ya'iic ti sta xa yorail ti ta xventainvan ti Diose.
8 Colesic ti jchameletique. Cha'cuxesic ti animaetique. Colesic ti jc'a'emal-chameletique. Taquic loq'uel ti pucujetic ti oy ta yo'ntonique. Moton laj cac'boxuc ti jech xu' avu'unique. Jech o xal mu xac'anbeic stojol.

9 ’Mu xavich' batel ataq'uinic.
10 Mu xavich' batel anuti'ic. Jlic no'ox aco-ton xavich' batel. Mu xavich' batel anabte'. Mu xavich' batel cha'chop axonobic. Yu'un ti j'abteletique tey ta sta sve'elic ti bu ta x'abtejique.

11 ’C'alal ta xac'otic mi ta muc' ta lum, mi ta biq'uit lum, ja' me sa'ic batel ti buch'utic ta sjunul yo'nton ta xic'ot ta snae. Tey comanic ja' to ti mi lic anopic ti ta xaloq'uic batele.
12 C'alal ta xa'ochic batel ta snae, tal cac'boxuc spatobil avo'ntonic, chianic.
13 Mi ta xac' ta venta ti jech ta xavalique, ac'beic comel ti spatobil yo'ntonique. Mi mu lecuc ta xa'iique, mu me xavac'beic comel.
14 Mi mu xayich'ic ta muq'ue, mi mu xich'ic ta muc' ti spatobil yo'ntonique, loc'anic batel ti ta snae, ti ta steclumalique. Lilinic comel ti spucuquil axonobique.
15 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti c'alal ta sta yorail ti chapanele, ja' más tsots castigo ta xich'ic.

Ja' mu sta ti buch'utic nacajtic to ox ta Sodomae
schi'uc ti ta Gomorra jteclume.

Sc'oplal ti vocole

16 ’Q'uel avilic, co'ol a'elanic jech chac c'u
cha'al chij ta jtacoxuc batel ta stojol ti jti'vanej-
oq'uiletique. Bijanic me ec un, jechuc me abijilic
jech chac c'u cha'al ti jti'vanej-chone. Pero ti
atalelique, jechuc me jech chac c'u cha'al ti
palomae.
17 Bijanic me, yu'un ti cristianoetique chba
yac'oxuc ta yoc ta sc'ob ti jchapanvanejetique.
Ta xavich'ic majel ta jujun ch'ul na.
18 Ta jventa vu'un ta xa'ic'atic batel ta stojol ti
ajvaliletique, ti muc' ta ajvaliletique. C'alal tey
oyoxuc ta stojole, ja' to xu' ta xavalic ti jc'oplale.
Jech xtoc ja' to xu' ta xavalic ti jc'oplal ta stojol ti
jyanlumetique.
19 C'alal ta xavich'ic aq'uel bal ta stojol ti
jchapanvanejetique, mu me xavul avo'ntonic ti
c'u s'elan ta xavalique. Yu'un ti c'alal ta sta yorail
ta xac'opojique, Dios ta xac'boxuc ana'ic ti c'u
s'elan ta xavalique.
20 Yu'un ja' coltabiloxuc yu'un ti Sch'ul Espíritu
ti Jtotique. Ma'uc vo'oxuc ta xac'opojic.
21 ’Oy bu ta xac' sbaic ta milel yits'in sbanquil
sbaic no'ox. Ti totil me'ile ta xaq'uic ta milel ti
yalab snich'nabique. Ti alab nich'nabiletique ta
scrontainic ti stot sme'ique.
22 Ta jventa vu'un scotol ti cristianoetique
ta xayich'oxuc ta cronta. Ti buch'u mu'yuc
xchibaj yo'nton yu'un ti crontainele, ti staoj o yav
yo'nton xcham xlaje, ja' ta xcol.

23 C'alal ta xavich'ic ilbajinel ta jun jteclume,
jatavanic batel ta yan jteclum. Ta melel ta
xcalboxuc ava'iic, mu to xlaj avu'unic ta yalel ti
lequil ach' c'op ta jujun jteclum ti li' ta slumal
Israele ti c'alal ta xicha'sut talel ti vu'un co'ol
j'elantique.
24 Mu xanopic ti jun jchanc'ope ti más to lec
sc'oplal ti stuque, ti ja' mu sta ti yajchanubtas-
vaneje. Mi ja'uc jun mosovil ti ja' más lec ti
sc'oplal ti stuque, ti ja' mu sta ti yajvale.
25 Ti jchanc'ope, ac'o spat yo'nton ti jech
sc'oplal jech chac c'u cha'al sc'oplal ti jchanub-
tasvanej yu'une. Ti mosovile, ac'o spat yo'nton
ti jech sc'oplal jech chac c'u cha'al ti yajvale. Ti
mi ta x'albat banquilal pucuj ti yajval nae, ¿mi
ja' xa mu jechuc ta x'albat ti snich'nabe?

¿Buch'u ti sc'an xi'taele?
(Lc 12:2-7)

26 ’Jech o xal un, mu xaxi'ic yu'un ti cristianoe-
tique. Mu'yuc c'usi jtosucal ti mucul ta xcome.
Ta ono'ox xvinaj.
27 Scotol ti c'usi ta xcalboxuc ti mu xvinaj lec
ti smelol avie, alic ti c'alal xlic ava'iic ti smelole.
Ti c'usi laj ava'iique, avananic ta sjol anaic yo' ta
xa'iic ti cristianoetique.
28 Mu xaxi'ic yu'un ti buch'utic ta xasmilox-
uque. Yu'un ti ach'ulelique mu xu' ta sta ta milel.
Ja' lec xi'taic ti Diose ti xu' ta smilote, ti xu' ta xac'
batel ta lajebal ti ach'ulelique.
29 ’¿Mi mu ta jsepuc no'ox uni taq'uin ta xich'
chonel cha'cot uni mut? Pero mi mu to ta xloc'
ta ye ti Jtotic Diose mi ja'uc jcot ta xbaj ta lum.

30 Ti vo'oxuque ti jujubej ti stsatsal ajolique
yich'oj ta sventa, atbil yu'un ti Diose.
31 Jech o xal mu xaxi'ic. Yu'un ti vo'oxuque ep
atojolic. Ja' mu sta ti mutetique.

Ti buch'u jamal ta xal sc'oplal ti Jesuse
(Lc 12:8-9)

32 ’Buch'uuc no'ox ti jamal ta xalic ti ja'
yu'unun ti Cristo ti xiic ta stojol ti cristianoetique,
ja' jechun ec jamal ta xcal, ja' cu'un le'e, xichi ta
stojol ti Jtot ti oy ta vinajele.
33 Yan ti buch'utic ti ta xalic ti ma'uc yu'unun ti
Cristo ti xiic ta stojol ti cristianoetique, ja' jechun
ec, ma'uc cu'un le'e, xichi ta stojol ti Jtot ti oy ta
vinajele.

Ta sventa Jesús ti cha'ch'ac xil sbaic ti cristianoetique
(Lc 12:51-53; 14:26-27)

34 ’Mu xanopic ti tal jco'oltasbe yo'ntonic ti
cristianoetic li' ta banomile. Ta jventa vu'un ti
jech ta xlic scrontain sbaique.
35 Ta sventa ti vu'un litale, mu jmojuc
yo'ntonic ti totiletique, ti alab nich'nabiletique,
ti me'iletique, ti me'alibaletique, ti alibaletique.
Cronta ta xil sbaic.
36 Yu'un yuts' yalal no'ox sbaic ta xlic scrontain
sbaic.
37 ’Ti buch'u mu tsotsuc jc'oplal ta xiya'ie, ti ja'
tsots sc'oplal ta xa'i ti stote, ti sme'e, mu xu' ta
x'och ta cajchanc'op. Ja' jech xtoc ti buch'u ja'
no'ox tsots sc'oplal ta xa'i ti snich'nabe, mu xu'
ta x'och ta cajchanc'op.

38 Ti buch'u mu sc'an xich' svocol stuc ti jech
ta sts'acliune, mu xu' ta x'och ta cajchanc'op.
39 Ti buch'u ta spoj ya'i ti scuxlejale, ja' ta
xch'ay ti scuxlejale. Yan ti buch'u ta xch'ay ti
scuxlejal ta jventae, ja' ta sta ti scuxlejale.

Ti matanale
(Mr 9:41)

40 ’Buch'uuc no'ox ti ta xayich'ic ta muq'ue, ta
xiyich'un ta muc' ec. Ti buch'utic ti ta xiyich'ic
ta muq'ue, ta xich'ic ta muc' ti Buch'u laj stacun
talele.
41 Buch'uuc no'ox ti ta xich' ta muc' jun j'alc'op
ti tacbil talel yu'un ti Diose, ta xich' smotonic jech
chac c'u cha'al ta xich' smoton ti jun j'alc'ope.
Buch'uuc no'ox ti ta xich' ta muc' ti jun lequil
vinique, ta xich' smoton jech chac c'u cha'al ta
xich' smoton ti lequil vinique.
42 Buch'uuc no'ox ti ta xac'be jun vasu siquil
vo' ti buch'u peq'uel sc'oplale yu'un ti ta
xists'acliune, ta melel umbi, ta xich' ti smotone
—xi ti Jesuse.

11

Ti yajtacbolaltac ti Juan j'ac'-ich'-vo'e
(Lc 7:18-35)

1 C'alal laj yo'nton ti Jesús ta sbijubtasel
ti lajcheb yajchanc'optaque, iloc' batel. Ibat
chanubtasvanuc ta jujun jteclum ti tey ono'ox
oye.
2 Ti Juane, ti c'alal tiq'uil ta chuquele, laj ya'ibe
sc'oplal ti oy c'usi ta spas ti Jesuse. Jech o xal laj
stac batel jun chib yajchanc'optac ta stojol Jesús.
3 Jech c'ot sjaq'uic:

—¿Mi vo'ot la ti Cristoot ti ta ono'ox xatale? ¿Mi ta to jmalacutic yan? —xiic.

4 Ti Jesuse jech itac'av:

—Batanic, ba albeic ya'i ti Juane ti c'usi ta xavilique, ti c'usi ta xava'iique.

5 Albeic ya'i: “Ti ma'satetique jam xa ti satique. Ti coxovetique ta xanavic xa. Ti jc'a'emal-chamele colic xa. Ti buch'u macal schiquinique ta xa'iic xa c'oponel. Ti animaetique icha'cuxiic xa. Ti buch'u abol sbaique laj xa yich'ic albel ti lequil ach' c'op ti ja' colebale.

6 Ti buch'u mu xchibetuc yo'nton ta jtojole, yan yutsil”, xavutic —xi ti Jesuse.

7 C'alal jech iloq'uic batele, jech ti Jesuse jech lic yalbe sc'oplal ti Juane:

—¿C'usi ay aq'uelic ti ta xocol banomile? ¿Mi ja' jun aj ti xla'et ta iq'ue?

8 Ti mi ma'uque, ¿c'usi ay aq'uelic? ¿Mi ay aq'uelic jun vinic ti jun yutsil ti sc'u'e? Pero xana'ic lec ti vo'oxuque, ti vinic ti buch'u jun yutsil ti sc'u'e, ja' no'ox oy ta sna ti ajvaliletique.

9 Ja' yu'un un, ¿c'usi ay aq'uelic ta melel? ¿Mi ja' jun j'alc'op? Jech melel, ja' ay aq'uelic jun j'alc'op ti más cajale.

10 Ti Juane, ja' jun ti ta x'albat sc'oplal ta sc'op Diose:

Ta jtacbot jelavel caj'abtel ta atojol, yo' jech ta smeltsanbot abe,
ti xie.

11 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ja' no'ox stuc ti Juan j'ac'-ich'-vo'e ti más cajale. Ja' mu sta ti cristianoetic ti laj ech'uque. Manchuc mi jech sc'oplal ti Juane, pero ti buch'u ta xac' sba ta

ventainel yu'un ti Diose, ac'o mi peq'uel, ja' más ta x'ac'bat yil smuc'ul stsatsal ti Diose. Ja' mu sta ti Juane.

12 ’C'alal lic stsac yabtel ti Juan j'ac'-ich'-vo'e, jech o avi li'e oy buch'u yacalic ta vocol ta sa'el ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele. Ti buch'u jeche ta sta.
13 C'alal mu'yuc to ox talem ti Juan j'ac'-ich'-vo'e, scotolic ti j'alc'opetique schi'uc ti Moisese laj ono'ox yalic comel ti ta ono'ox xtal ti ventainele.
14 Mi ta xac'an xach'unic, ti Juan j'ac'-ich'-vo'e, ja' sq'uexol Elías ti ta ono'ox xtale.
15 Ti buch'u oy schiquine, ac'o ya'i lec.

16 ’Jech ta jco'oltas stalelic ti cristianoetic avie. Co'ol s'elan ololetic ti ta xtajinic ta ch'ivit ti ta xavta ti jchop schi'ilique:
17 “Laj coq'uisancutic ti amae, pero ti vo'oxuque mu'yuc bu xa'ac'otajic. Xme'inaj xa liq'uejincutic, pero mu'yuc bu xa'oq'uic”, xiic.
18 Ti Juane mu jmojuc stsobetic ta ve'el ta uch'vo' schi'uc ti yantique. Pero ti vo'oxuque, ventainbil yu'un pucuj le'e, xachiic.
19 Ts'acal to un, lital ti vu'un co'ol j'elantique. Laj avilic ti oy buch'utic laj jchi'in ta ve'ele, ta uch' vo'e. Pero ti vo'oxuque jech lic avalic ta jtojol: “Q'uel avil toj ech'em jve'el j'uch'-vo'. Lec xil sbaic schi'uc ti jsa'muliletique schi'uc ti jc'anpatantaq'uinetique”, xachiic. Pero ati ja'uc sbijil Dios ti oy ta avo'ntonique, ta xavich'icun ta muc' schi'uc ti Juan ti jechuque —xi ti Jesuse.

Ti jtoyobba cristianoetique
(Lc 10:13-15)

20 Ti Jesuse lic sjajanta ti cristianoetic ti oyic
ta jujun jteclum ti bu laj yac' ta ilel ti smuc'ul
stsatsale. Yu'un ti cristianoetic teye mu'yuc bu
laj yictaic ti chopol yo'ntonique. Jech o xal ti
Jesuse jech laj yal:
21 —Abol aba, jteclum Corazín. Abol aba,
jteclum Betsaida. Ati lajuc yilic ti cristianoetic ti
nacajtic to ox ta Tiro schi'uc ti ta Sidón jteclume
jech chac c'u cha'al ta xavilic avi li'e, vo'ne xa laj
sjelta yo'ntonic, laj slapic c'u'il sventa at o'nton,
laj svijbe sbaic tan ti jechuque.
22 Ta xcalboxuc ava'iic, ti c'alal ta sta yorail ti
chapanele, toj ech'em ta xavich'ic castigo. Ja' mu
sta ta xich'ic castigo ti buch'utic nacajtic to ox ta
Tiro schi'uc ti ta Sidón jteclume.
23 Ja' jech xtoc ti vo'ot eque, jteclum Caper-
naum, ta xanop ti ta xavich' toyesel muyel c'alal
to vinajel. Pero ¡bu xata ti jeche! Ja' no'ox ta
xavich' yalesel batel ti bu tic'ajtic ti animaetique.
Ati lajuc yilic ti cristianoetic ti nacajtic to ox
ta Sodoma jteclum ti vi s'elan ta xcac' avilic
ti jmuc'ul jtsatsale, laj xa sjelta yo'ntonic ti
jechuque. Jech ti slumalique mu'yuc bu ililij, tey
va'al avi ti jechuque.
24 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti c'alal ta sta
sc'ac'alil ti chapanele, más to ech'em ta xavich'ic
castigo. Ja' mu sta ta xich'ic castigo ti buch'utic
nacajtic to ox ta Sodoma jteclume —xi.

“La' cuxo avo'ntonic”, xi ti Jesuse
(Lc 10:21-22)

25 Ti jech ora taje, jech laj yal ti Jesuse:
—Tot, Cajval, ta jlequil-c'oponot, Yajvalot vinajel, banomil. Yu'un mu'yuc laj avac'be sna' scoltael ti buch'utic bij ta xa'ibe schiquinal ti yalojique. Yu'un ja' no'ox laj avac'be sna' scoltael ti buch'utic laj spas sbaic ta olole.
26 Jechuc, Tot, yu'un jech laj ac'an atuc —xi.
27 Ti Jesuse jech laj sc'opon ti cristianoetique:
—Scotol ti c'usitic oye laj yac'bun ta coc jc'ob ti Jtote. Mu'yuc buch'u xiyojtiquin ti vu'un Nich'onilune, ja' no'ox ti Jtote. Jech xtoc mu'yuc buch'u ta xojtiquin ti Jtote, ja' no'ox vu'un ti Nich'onilune. Jech xtoc ta xojtiquinic ti Jtote ti buch'utic ta xcac'be yojtiquinique.
28 La' cuxo avo'ntonic ta jtojol ti vo'oxuc ti toj lubemoxuc yu'un ti avabtelique, yu'un ti avicatsique. Vu'un ta xcac' scuxobil avo'ntonic.
29 Ac'o abaic ta ventainel ta jtojol. Chanbeicun co'nton. Yu'un ti vu'une mu jna' jtoy jba. Manxuun. Ti mi jech ta xapasique, ta xataic ti scuxobil avo'ntonique.
30 Ti laj calboxuc ti ta xavac' abaic ta ventainel ta jtojole, mu tsotsuc ta ch'unel. Ti c'usi ta jc'an ti ta xapasique, mu vocoluc ta pasel —xi ti Jesuse.

12

Ti yajchanc'optac ti Jesuse ta sju'ic trigo ta sc'ac'alil cuxob o'ntonal
(Mr 2:23-28; Lc 6:1-5)

1 Oy jun c'ac'al ti Jesuse ta xanavic batel schi'uc ti yajchanc'optac ta yut trigotic ti ja' o sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale. Ti yajchanc'optaque laj ya'iic

vi'nal. Jech o xal tey laj stuch'ic ti trigoe, laj sju'
xc'uxic ti sate.
2 C'alal jech laj yilic ti jfariseoetic ti jech ta
spasic taje, jech laj yalbeic ti Jesuse:
—Q'uel avil, ti avajchanc'optaque ta x'abtejic
ta sc'ac'alil cuxob o'ntonal ti c'alal albil ti mu
xu'e —xiic.
3 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—¿Mi mu'yuc avilojic ti c'usi laj spas ti Davide
schi'uc ti schi'iltaque ti c'alal ta xvi'najique?
4 Ti Davide i'och batel ta muc' ta templo.
Laj stsac ti ch'ul pane. Laj sve'ic schi'uc ti
schi'iltaque ti c'alal ja' no'ox xu' ta slajesic ti
paleetique.
5 ¿Mi mu'yuc avilojic xtoc ti c'usi sts'ibaoj
comel ti Moisese? Ta x'abtejic ti paleetic ta muc'
ta templo ti ta sc'ac'alil cuxob o'ntonale. Yu'un
ti jech laj spasic taje, ma'uc mulil.
6 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, li' oy ta atojolic
ti más tsots sc'oplale, ti ja' mu sta ti temploe.
7 Ti vo'oxuque mu'yuc laj ava'ibeic smelol
ti sc'op Dios ti jech ta xale: "Ta jc'an ti ta
xac'uxubinvanique. Ma'uc ta jc'an ti ta xamilbe-
icun ti ta xachic'beicun ti animaletique", ti xie.
Ati lajuc ava'ibeic smelole, mu ta jeche'uc no'ox
ta xasa'beic smul ti cristianoetic ti c'alal ch'abale.
8 Jech ti vu'un eque, ti co'ol j'elantique, quich'oj
cabtel ti ta xcac'be sna' ti cristianoetic ti c'usi ta
sc'an pasel ti ta sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale —xi
ti Jesuse.

Ti jmoch'-c'ob vinique
(Mr 3:1-6; Lc 6:6-11)

9 Ti Jesuse tey iloc' batel, i'och ta ch'ul na.

10 Tey oy jun vinic ti pasem ta moch' ti jun
sc'obe. Ti jfariseoetique ta sc'anic ti ta sa'beic
smul ti Jesuse. Jech o xal jech laj sjaq'uic:
—¿Mi xu' ta xich' coltael jun jchamel ta
sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale? —xutic.
11 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—C'alal mi oy bu ta xbaj ta joc' jcot achij
ti c'alal ja' o sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale, ¿mi
mu'yuc chba aloq'uesic talel?
12 ¿Bu ti más tsots sc'oplale? ¿Mi ja' ti vinique?
¿Mi ja' ti chije? Jech o xal xu' ta jcolta ta sc'ac'alil
cuxob o'ntonal ti vinic li'e —xi.
13 Ti Jesuse jech lic yalbe ti vinique:
—Xach'o talel ti ac'obe —xut.
C'alal jech laj xach' ti sc'obe, lec icom jech chac
c'u cha'al ti jun sc'obe.
14 Jech xtoc tey iloq'uic batel ti jfariseoetique.
Lic scomonop sc'opic c'usi ta xutic yo' ta smilic
ti Jesuse.

Sc'oplal Jesús ti ts'ibabile

15 C'alal laj ya'i ti Jesús ti jech ta snopic ti
jfariseoetique, iloc' batel. Ep ti cristianoetic ti
sts'acliojic batele. Jech ti Jesuse laj scolta scotol
ti jchameletique.
16 Ti Jesuse laj yalbe ya'i ti jchameletique ti mu
xalic ti Buch'u icoltaatique.
17 Jech laj spas ti Jesuse yo' ta xc'ot ta pasel ti
c'usi laj sts'iba comel ti j'alc'op Isaíase ti jech laj
yale:
18 Ti caj'abtel li'e, t'ujbil cu'un.
Lec ta jc'an.
Ximuyubaj xa yu'un.

Ta xcac'be ti Ch'ul Espíritu cu'une, yo' ta xalbe
ya'i ti cristianoetic ta sbejel banomil ti c'u
s'elan ta xichapanvane.
19 Mu sna' tsalvan ta c'op.
Mu sna' sujvan.
Mu'yuc ta xvinaj ti x'avet ta calletique.
20 Ti caj'abtele ma'uc ta sc'as mi jun aj ti mu'yuc
tuc' ch'ieme.
Ma'uc tal stub ti cantil ti jutuc to ta xtile.
Jech ta spas, ja' to ti mi ta sta yorail ta x'och ta
lequil ajvalilale.
21 Ja' spatobil yo'ntonic ti cristianoetic ti oy ta
sbejel banomile,
xi ti Diose, xi ti Isaíase.

Ti x'albat ti Jesuse ti yich'ojbe stsatsal ti pucuje (Mr 3:20-30; Lc 11:14-23; 12:10)

22 Yic'ojic batel ta stojol Jesús jun ma' sat vinic ti ja' uma' xtoque, ti uninbil yu'un ti pucuje. Ti Jesuse laj scolta. Jech ti vinique jam sat, lec ic'opoj.

23 Ch'ayal ic'ot yo'ntonic scotol ti cristianoetique. Jech lic yalbe sbaic:

—¿Mi ja' van snich'on David le'e? —xiic.

24 C'alal laj ya'iic ti jfariseoetic jech taje, jech laj yalic:

—Ti vinic le'e, ti jech ta sloq'ues ti pucujetique, ja' ta stsatsal ti banquilal yu'unique, ja' ti totil pucuje —xiic.

25 Ti Jesuse sna'ojbe yo'nton ti jech ta snopique. Jech o xal jech laj yal:

—Buch'uuc no'ox ajvalilal ti ta xlic xch'acolan ta jujuchop ti svinique, ti mi ta xlic stsac sbaic ta

leto ti jujuchope, jech ta soquic o. Ja' jech xtoc
mi jun jteclum o mi jchop ta naclej, ti mi ta xlic
scrontain sbaique, mu xjalij. Tey ta soquic o.
26 Ja' jech xtoc ti pucujetique, ti mi ta scrontain
sba stuquique, ¿c'usi xut ta xjalij ti yipique?
27 Ta xavalbeicun ti ta yip ti totil pucuj Beelze-
bue ta jloq'ues ti pucujetique. Ti mi jech ta
xach'unique, albun ca'i, ¿buch'u van ta xcoltaat
ti avinictac ti jech ta sloq'ues ti pucujetique?
Ja' yu'un un, avinictac chayac'boxuc avilic ti
ch'ayemoxuc ta snopele.
28 Ti jech ta jloq'ues ti pucujetique, ja' ta sventa
Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose. Ti jech li'e, ja' ta
xac' ta na'el ti li' xa oy ta atojolic ti ventainel
yu'un ti Diose.

29 ’¿C'usi ta xut jun vinic ta x'och ta sna jun
tsatsal vinic yo' ta xelc'anbe loq'uel ti c'usi oy
yu'une, ti mi mu ba'yeluc ta xich' chuquele?
Ti mi chucbil xa leque, ja' to xu' ta x'elc'anbat
loq'uel ti c'usi oy yu'une.

30 ’Buch'uuc no'ox ti mu lecuc ta xil ti c'usi ta
jpase, ja' ta xiscrontain. Ja' jech xtoc ti buch'u
mu xiscolta ta stsobele, ja' no'ox ta stani batel.

31 ’Jech o xal ta xcalboxuc ava'iic, buch'uuc
no'ox ti cristianoetic ti chopol ti c'usi ta spasique,
ti chopol ta xc'opojic ta stojol ti Diose, pero xu'
ta x'ac'batic perdón. Pero ti buch'utic chopol ta
xc'opojic ta stojol ti Ch'ul Espíritue, mu xa sta
perdón.
32 Buch'uuc no'ox ti cristianoetic ti chopol ta
xc'opojic ta jtojol ti co'ol j'elantique, ta x'ac'batic
perdón. Pero ti buch'utic chopol ta xc'opojic

ta stojol ti Ch'ul Espíritue, mu staic perdón, mi ja'uc li' ta banomile, mi ja'uc ti ta yane.

Ta sat no'ox ta ojtiquinel ti te'e
(Lc 6:43-45)

33 ’Mi lec ti te'e, lec ta xac' ti sate. Yan ti mi chopol ti te'e, chopol ta xac' ti sate. Scotol ti te'etique, stac' ojtiquinel ta sat no'ox.
34 Snich'nab jti'val chon, ¿c'usi xavut ta xavalic ti leque ti c'alal chopol ono'ox avo'ntonique? Yu'un ti c'usi ta xloc' ta aveique, ja' ti c'usi ayanem ta yut avo'ntonique.
35 Ti lequil vinique, lec ono'ox ta xloc' ta ye. Yu'un ja' ti lec ono'ox ti yut yo'ntone. Yan ti chopol vinique, chopol ono'ox ta xloc' ta ye. Yu'un ja' ti chopol ono'ox ti yut yo'ntone.
36 Jech o xal ta xcalboxuc ava'iic, c'alal ta sta yorail ti chapanele, ja' to tey ta xavaq'uic cuenta ti c'usitic muyuc xava'iic ti loc' ta aveique.
37 Yu'un ti c'usi laj avalique, jech ta xavich'ic chapanel. Mi lec ti c'usi laj avalique, ch'abal amul. Mi chopol ti c'usi laj avalique, oy amulic —xi ti Jesuse.

Ta sq'uelic ya'iic smuc'ul Jesús ti chopol cristianoetique
(Mr 8:12; Lc 11:29-32)

38 Oy jlom jfariseoetic schi'uc jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale jech laj yalic:
—Jchanubtasvanej, ta jc'an ta jq'uel ca'icutic ti oy c'usi tsots xu' avu'une —xiic.
39 Ti Jesuse jech itac'av:
—Ti chopol cristianoe, ti mu junuc yo'ntonique, ta sc'anic ti oy c'usi ta x'ac'bat

yilique. Pero ja' no'ox jech ta x'ac'bat yilic
señail jech chac c'u cha'al ic'ot ta stojol ti j'alc'op
Jonase.
40 Yu'un ti Jonase, oxib c'ac'al, oxib ac'obal,
tiq'uil ta sch'ut ti muc' ta choye. Ja' jechun ec ti
vu'un co'ol j'elantique, oxib c'ac'al, oxib ac'obal,
tiq'uil ta xicom ta ch'en.
41 C'alal ta sta sc'ac'alil ti chapanele, ja' mu'yuc
smulic ta x'ilatic yu'un Dios ti jninive cristia-
noetic ta vo'nee. Yan ti vo'oxuc ti li' oyoxuc ta
banomile, ep amulic ta xa'ilatic yu'un ti Diose.
Yu'un ti c'alal ay yich'ic albel sc'op Dios yu'un
Jonás ti jninive cristianoetique, ta ora no'ox laj
scomtsan ti c'usitic chopol ta spasique. Ti Jonase
mu tsotsuc yabtel yich'oj. Yan ti vu'une más tsots
cabtel quich'oj ti li' oyun ta atojolique.
42 Ja' jech xtoc oy jun me' ajvalil ti liquem
tal ta xocon sloq'ueb c'ac'ale. Mu'yuc smul
ta x'ilat yu'un Dios ti c'alal ta sta sc'ac'alil ti
chapanele. Yu'un ti antse nom ital, tal ya'ibe
sbijil ti ajvalil Salomone. Pero ti vo'oxuc ti
li' oyoxuc ta banomile, ep amulic ta xa'ilatic
yu'un ti Diose. Ja' ti mu xavich'icun ta muc' ti
vu'un tsots cabtel quich'oje. Ja' mu sta ti ajvalil
Salomone.

Ti pucuje ta xcha'sut tal ti bu iloq'ue (Lc 11:24-26)

43 ’C'alal ta xloc' batel ti pucuj ta yo'nton jun
vinique, ta xba xanavuc ta xocol banomil. Ta
sa' ti bu ta xcux ti yo'ntone. Pero c'alal ta xil ti
mu'yuc ta stae, jech xlic snop ta yo'nton:

44 “Ta xicha'sut batel ta jna ti bu liloc' talele”,
xi. C'alal ta sut talele, xocol ta stabe yo'nton ti
vinique, co'ol s'elan jbej na ti lec mesbile, ti lec
ch'ubabile.
45 Jech o xal ti pucuje ta xbat yic' talel yan
vucub schi'il ti más toj ech'em chopole. Ja' mu
sta ti stuque. Scotolic ti pucujetique ta x'och
naclicuc ta yo'nton ti vinique. Jech ti vinique ja'
to toj ech'em chopol ta xcom. Ja' mu sta ti ta
ba'yele. Ja' jech s'elan ta xc'ot ta pasel ta stojol ti
chopol cristianoetic avi li'e —xi ti Jesuse.

Sme' schi'uc schi'il ta voq'uel ti Jesuse (Mr 3:31-35; Lc 8:19-21)

46 Yacal to ox ta xc'opoj ti Jesuse, c'alal ja' o tey
ic'ot ti sme'e, ti yits'inabtaque. C'alal ic'otique,
tey icomic no'ox ta pana. Ta sc'an ta sc'opon
ya'iic ti Jesuse.
47 Jech o xal oy buch'u ba yal ta stojol ti Jesuse:

—Li' oy ta pana ti ame'e schi'uc ti
avits'inabtaque. Ta sc'an ta sc'oponot ya'i —xut.

48 Ti Jesuse jech lic stac'be ti buch'u tal yale:

—¿Buch'u ti jme'e? ¿Buch'u ti
quits'inabtaque? —xi.

49 Ti Jesuse tey laj xbich sc'ob ta stojol ti
yajchanc'optaque. Jech lic yal:

—Ti jme'e, ti quits'inabtaque ja'ic li'e.
50 Yu'un buch'uuc no'ox ti ta spasic ti c'usi ta
sc'an yo'nton ti Jtot ti oy ta vinajele, ja' jme', ja'
jchi'iltac ta voq'uel —xi.

13

Ti jts'unobajel vinique
(Mr 4:1-9; Lc 8:4-8)

1 Ti jech c'ac'al taje iloc' batel ta na ti Jesuse.
Bat chotluc ta ti' nab.
2 Pero laj stsob sbaic ep cristianoetic ti bu oy ti
Jesuse. Jech o xal i'och chotluc ta barco. Yan ti
cristianoetique icomic ta ti' nab.
3 Jech ti Jesuse ep ta tos babac'op lic chanubtas
ti cristianoetique. Jech lic yal:
—Oy jun vinic ti bat svij ti sts'unobale.
4 C'alal yacal ta svij batele, oy jlom ic'ot ta be.
Tal ti mutetique. Laj stam slajesic.
5 Oy jlom ic'ot ta ba tontic ti bu joy no'ox ti
slumale. Ti sts'unobale ta ora no'ox ivoc', ja' ti
joy no'ox ti slumale.
6 Pero c'alal q'uixnaj talel ti c'ac'ale, tey itaquij,
ja' ti mu'yuc lec nat mucul ti yibele.
7 Oy jlom xtoc ti ts'unobale ic'ot ta ch'ixtic.
C'alal ich'i tal ti ch'ixe, laj snet' comel.
8 Pero ti jlom ts'unobale ic'ot ta lequil banomil.
Toj lec laj yac' ti sate. Jech ti sate oy jlom laj
yac' vo'vinic (100) ta bej sat ti jujupetse. Oy jlom
laj yac' oxvinic (60). Oy jlom laj yac' lajuneb
scha'vinic (30).
9 Ti mi oy achiquinique, chiquintaic —xi.

Ti c'u cha'al jech ti babac'ope
(Mr 4:10-12; Lc 8:9-10)

10 Jech ti yajchanc'optaque inopajic batel ta
stojol ti Jesuse. Jech laj sjac'beic:
—¿C'u cha'al ta babac'op no'ox ta xachanubtas
ti cristianoetique? —xiic.

11 Ti Jesuse jech laj stac':
—Dios ta xac'boxuc ana'ic smelol ti ventainel yu'un ti Dios ti macal to oxe. Pero ti yane mu xu' ta xa'ibeic smelol.
12 Yu'un ti buch'u ta sc'an ta xa'ibe ti smelole, ta to x'ac'bat sna' más ep. Pero ti buch'u mu sc'an xa'ibe smelol ti ventainele, ta xpojbat ti juteb sna'oje.
13 Jech o xal ta babac'op ta jchanubtas ti cristianoetique. Yu'un ti stuquique ta xilic ti c'usi ta jpase, pero co'ol s'elan ti mu xilique. Ta xa'iic ti c'usi ta xcale, pero co'ol s'elan ti mu'yuc c'usi ta xa'iique.
14 Jech o xal ja' ic'ot ta pasel ta stojol ti cristianoetique jech chac c'u cha'al laj yal ti j'alc'op Isaíase:
Ti vo'oxuque oy c'usi ta xava'iic, pero mu xava'ibeic smelol.
Oy c'usi ta xavilic, pero mu xavich'ic ta muc'.
15 Yu'un yo'nton ti cristianoetic avi li'e iyijub xa, chopol ta xa'iic.
Mutsul ti satique, macal ti schiquinique yo' jech mu xil ta satic,
yo' mu xa'i ta schiquinic ti c'usi ta x'albatique,
yo' jech mu x'och ta yo'ntonic ti ta sutic tal ta jtojole,
yo' jech ta jcolta,
xi ti Diose, xi ti Isaíase.
16 ’Yan yutsil ti vo'oxuque. Yu'un ta xavil ta asatic. Yu'un ta xava'i ta achiquinic.
17 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ep ti j'alc'opetique, ep ti lequil cristianoetic ta vo'nee ti ta sc'an ta sq'uelic ox ya'iic jech chac c'u cha'al

ta xavilic avi li'e. Pero mu'yuc laj yilic. Ta sc'an
ta xa'iic ox jech chac c'u cha'al ta xava'iic li'e.
Pero mu'yuc bu laj ya'iic —xi.

Ti Jesuse ta xalbe smelol ti jts'unobajel vinique
(Mr 4:13-20; Lc 8:11-15)

18 Ti Jesuse jech laj yal xtoc:
—A'yic lec smelol ti jts'unobajel vinic ti laj
jbaba'ale.
19 Ti ts'unobal ti ic'ot ta bee, ja' smelol ti oy
jlom ti ta xa'iic ti ventainel yu'un ti Dios ti oy
ta vinajele. Pero ital ti pucuj ta stojolique. Ta
spojbe loq'uel ta yo'nton ti c'usi laj ya'iique.
20 Ti ts'unobal ti ic'ot ta ba tontique, ja' smelol
ti oy jlom ti xmuyubajic xa laj ya'iique.
21 Ta scoj ti mu'yuc to lec yip ti yo'ntonique, ti
c'alal ital ti lajeltsaele, ti vocole ta sventa ti lequil
ach' c'ope, lic chibajuc yo'ntonic.
22 Ti ts'unobal ti ic'ot ta ch'ixtique, ja' smelol ti
oy jlom ti ta xa'iic ti lequil ach' c'ope. Pero ja' bat
ta yo'ntonic ti c'usi sventa sba banomile. Ilajic ta
lo'lael yu'un ti sc'ulejalique. Ja' ijelav ti c'usitic
ta sc'an ti stuquique. Tey ich'ay ta yo'ntonic ti
lequil ach' c'ope.
23 Yan ti ts'unobal ti ic'ot ta lequil banomile, ja'
smelol ti oy jlom ti ta sjunul yo'ntonic ta xa'iic ti
lequil ach' c'ope. Yalel toyol ta x'ac'bat sbijilic
yu'un ti lequil ach' c'ope jech chac c'u cha'el ti
sat ts'unobale ti oy jlom laj yac' ta vo'vinic (100),
ta oxvinic (60), ta lajuneb scha'vinic (30) ta bej ti
sate —xi ti Jesuse.

Ti trigoe jmoj ich'i schi'uc ti trigo tule

24 Ti Jesuse lic yal yan babac'op:

—Ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele co'ol s'elan jech chac c'u cha'al jun vinic ti laj sts'un lequil ts'unobal ti ta yosile.
25 C'alal jech yacal ta xvayique, ja' o ital yajcronta ti vinique. Laj scap ta sts'unel ta trigo t'ul ti bats'i trigoe. C'alal jech laj spase, tey ibat.
26 C'alal ich'i ti trigoe, tey laj yac' ti sjole. Jech xtoc tey ivinaj ti trigo t'ule.
27 'Ti yaj'abteltac ti vinique bat yalbeic ti yajvalique: "Cajval, ti ts'unobal ti laj ats'une lec ono'ox. ¿Bu iloc' tal ti trigo t'ul ti capal ich'ie?" xiic.
28 Ti ajvalile jech laj yal: "Ja' nan jun cajcronta laj sts'un", xi. Jech ti j'abteletique jech lic sjaq'uic: "¿Mi ta xac'an ti chba jbulcutic loq'uel ti trigo t'ule?" xiic.
29 Pero ti ajvalile jech laj stac': "Ch'an uto, yu'un ti mi ta xabulique, yic'al capal ta xloc' ti bats'i trigoe.
30 Ja' lec, ch'an utic, ac'o ch'iuc jmoj schi'uc ti trigoe. C'alal ta sta yorail ti ta xich' tsobel ti trigoe, vu'un ta jtac jelavel caj'abteltac yo' jech ta stsobic ba'yel ti trigo t'ule. Ta spasic ta jujuchuc yo' jech ta xich' chiq'uel ta c'oc'. Ts'acal to un, ti trigoe ta xich' tsobel yo' jech ta jq'uej ta yavil", xi ti vinique —xi ti Jesuse.

Ti bec' mostaza ti laj sbabac'opta ti Jesuse (Mr 4:30-32; Lc 13:18-19)

31 Ti Jesuse lic yal yan babac'op:

—Ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti bec' mostaza ti laj sts'un ta yosil ti vinique.

32 Ti uni jbej bec' mostazae más to biq'uit ta
scotol ti yan sbec' ts'unobaletique. Pero c'alal ta
xch'ie, ja' más muc' ta xbat ta scotol ti c'usitic
yan ts'unobaletique. Jutuc xa mu co'oluc smuc'ul
jpets ta te' ta xbat. Jech o xal un, ti mutetique
tey ta xtal spas stasic ta sc'ob-c'obtac ti mostazae
—xi.

Ti spajubtasobil pan ti laj sbabac'opta ti Jesuse
(Lc 13:20-21)

33 Ti Jesuse lic yal yan babac'op:
—Ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele
co'ol s'elan ti spajubtasobil pan ti ta scap ta oxib
sbisol harina ti antse, yo' jech ta xpajub scotol ti
vots'bil harinae —xi.

Ti c'u cha'al ic'opoj ta babac'op ti Jesuse
(Mr 4:33-34)

34 Ti Jesuse ja' no'ox ta babac'op laj xchanubtas
ti cristianoetique. Mu'yuc c'usi laj yal ti mi
mu'yuc ta xal ta babac'ope.
35 Ti jech taje, ja' ta sventa yo' jech ta xc'ot ta
pasel jech chac c'u cha'al ti laj sts'iba comel ti
j'alc'ope:
Ta xic'opoj ta babac'op.
Ta jvinajesbe sc'oplal ti c'usi mu to ox xvinaj
c'alal lic smeltsan tal banomil ti Diose,
xi.

Ti Jesuse ta xalbe smelol ti trigo t'ul ti capal
ich'i schi'uc ti bats'i trigoe

36 Ti Jesuse laj sc'opon comel ti cristianoetique.
Ts'acal to un, i'och ta na. Ja' o inopajic batel ti
yajchanc'optaque. Jech lic yalbeic ti Jesuse:

—Albun ca'icutic smelol ti trigo t'ul ti laj ababa'ale —xiic.
37 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—Ti buch'u laj sts'un ti lequil ts'unobale, ja' jc'oplal vu'un ti co'ol j'elantique.
38 Ti yav ts'unobale, ja' ti cristianoetic ti oyic ta sbejel banomile. Ti lequil ts'unobale, ja'ic ti buchutic ta xich'ic ta muc' ti ventainel yu'un ti Diose. Ti trigo t'ule, ja'ic ti buch'utic ventainbilic yu'un ti pucuje.
39 Ti buch'u laj sts'un ti trigo t'ule, ja' ti pucuj stuque. Ti ts'unobal ti ta xich' tsobele, ja' smelol ti slajebal c'ac'ale. Ti jtsob-ts'unobaletique, ja' ti ángeletique.
40 Yan ti trigo t'ul ti ta xich' tsobele, ti ta xich' chiq'uel ta c'oq'ue, ja' smelol ti ja' jech s'elan ta xc'ot ta pasel ta stojol cristianoetic ta slajebal c'ac'ale.
41 Ti vu'un co'ol j'elantique ta xcalbe mantal ti caj'ángeltaque yo' jech ta stsobic loq'uel ta jtojol ti jsa'muliletique schi'uc ti buch'utic ta xac'be yil ta spasel mulil ti yane.
42 Ta xjipatic ochel ta c'oc'. Tey ta x'oq'uic. Tey xc'uxuxet ti yeique.
43 Yan ti buch'utic ta spasic ti c'usi ta sc'an ti Diose, co'ol s'elan xojobal c'ac'al xnobetic ti bu ta xventainvan ti Jtotique. Ti mi oy achiquinique, chiquintaic lec —xi.

Ti nac'bil me'taq'uin ti laj sbabac'opta ti Jesuse

44 Ti Jesuse jech laj yal xtoc:
—Ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti me'taq'uin ti

mucul ta jsep osile. Ti me'taq'uine laj sta jun vinic. Jech ti vinique laj xcha'muc lec comel ti bu ono'ox oye. Ja' yu'un un, xmuyubaj xa ba xchon scotol ti c'usitic oy yu'une, yo' jech ta sman ti jsep osile —xi.

Ti perla ton ti toj toyol stojol ti laj sbabac'opta ti Jesuse

45 Ti Jesuse jech laj yal xtoc:
—Ja' jech xtoc ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele co'ol s'elan jech chac c'u cha'al jun jbolomajel vinic ti ta sa'olan ti lequil perla tone.
46 C'alal mi laj sta jun perla ton ti toj toyol stojole, ja' yu'un un, ta xbat xchon scotol ti c'usitic oy yu'une, yo' jech ta sman ti perla tone —xi.

Ti stsacobil choy ti laj sbabac'opta ti Jesuse

47 Jech laj yal xtoc ti Jesuse:
—Ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti stsacobil choy ti ta xich' jipel ochel ta yut nabe, yo' jech ta x'och talel ti ep ta tos choye.
48 C'alal ta xnoj ta choy ti stsacobile, jech ti jtsac-choyetique ta snitic loq'uel ta ti' nab. Tey ta xchotiic ta st'ujel ti choye. Ta stic' ta moch ti bu lequique. Yan ti bu mu xtune ta sjipic batel.
49 Ja' jech s'elan ta xc'ot ta pasel c'alal ta sta ti slajebal c'ac'ale. Ta xloq'uic batel ti ángeletique ta xch'aquel loq'uel ti chopol cristianoetic ta stojolic ti lequil cristianoetique.
50 Ti chopol cristianoetique ta xjipatic ochel ta c'oc'. Tey ta x'oq'uic. Tey xc'uxuxet ti yeique —xi.

Ti vinic ti laj xa sta scha'tosal ti c'usi ta xtun yu'une

51 Ti Jesuse jech laj sjac':

—¿Mi xava'ibeic smelol scotol ti va'i s'elan laj cale? —xi.

Jech laj staq'uic:

—Laj ca'icutic, Cajval —xiic.

52 Ti Jesuse jech laj yalbe:

—Ti jun jchanubtasvanej yu'un ti mantale, c'alal chanubtasbil yu'un ti ventainel yu'un ti Diose, co'ol s'elan jech chac c'u cha'al jun yajval na ti oy c'usi cha'tos xchabioj teye. Ti vinic taje ta sna' st'unesel schibal, ti c'usi poco'e, ti c'usi ach'e —xi.

Ti Jesuse oy ta Nazaret
(Mr 6:1-6; Lc 4:16-30)

53 C'alal laj yo'nton ta chanubtasvanej ta babac'op ti Jesuse, iloc' batel.

54 Ic'ot ta steclumal. Tey lic chanubtasvanuc ta ch'ul na. Jech ti cristianoetique ch'ayal ic'ot yo'ntonic. Jech ta xalbe sbaic:

—¿Bu laj sta sbijil ti vinic le'e? ¿C'usi xut ti ta xac' iluc ti smuc'ul stsatsale?

55 Yu'un ti vinic le'e, ja' snich'on ti jcarpinteroe. Ja' squerem ol xtoc ti Maríae. Ti yits'inabtaque, ja' ti Jacoboe, ti Josee, ti Simone, ti Judase.

56 Jech ti yixleltac xtoque li' nacalique. Jech o xal, ¿bu laj xchan talel scotol ti vi s'elan ta spase? —xiic.

57 Jech o xal ti cristianoetique mu'yuc laj yich'ic ta muc' ti Jesuse. Ti Jesuse jech lic yal:

—Scotol cristianoetic ta xich'ic ta muc' jun j'alc'op. Pero ti ta slumal stuque, ti ta sna stuque, bajbil ta xc'ot yu'unic —xi.

58 Jech o xal ti Jesuse mu másuc tey laj yac' ta ilel ti smuc'ul stsatsale. Ja' ti mu x'ich'at ta muq'ue.

14

Icham ti Juan j'ac'-ich'-vo'e
(Mr 6:14-29; Lc 9:7-9)

1 Ti jech yorail taje, ti ajvalil Herodes ta Galilea banomile laj ya'ibe sc'oplal ti Jesuse.

2 Jech o xal un, laj yalbe ti svinictaque:

—Ti vinic taje, ja' icha'cuxi talel ti Juan j'ac'-ich'-vo'e. Jech o xal ta xac' iluc ti smuc'ul stsatsale —xi.

3 Yu'un ti Herodese sna'oj lec ti laj stic' ta chuquel ti Juane, ti laj xchuc ta cadena taq'uin ta scoj ti ants Herodíase, ti ja' yajnil ti yits'ine, ti ja' Felipe sbie.

4 Ti Juane jech ono'ox laj yalbe ti ajvalil Herodese:

—Mu xu' ta xavajnilanbe yajnil ti avits'ine —xut.

5 Ti ajvalil Herodese ta smil ox ya'i ti Juane. Pero ixi' yu'un ti cristianoetique. Yu'un ti cristianoetique xch'unojic ti ja' jun yaj'alc'op Dios ti Juane.

6 C'alal ista sc'ac'alil ti c'usi ora ivoc' ti Herodese, laj spas q'uin. Jech ti yantsil ol ti Herodíase tey bat ac'otajuc ta stojolic ti cristianoetic ti ic'bilic ta q'uine. Ti Herodese toj c'upil sba laj yil.

7 Jech o xal ti Herodese jech laj yalbe ti tsebe:
—Xil Dios, c'anbun ti c'usiuc no'ox ta xac'ane,
ta xacac'bot —xi.
8 C'alal jech i'albat ti tsebe, ja' ba sjac'be talel ti
sme'e ti c'usi ta sc'ane. Jech vul yalbe ti ajvalile:
—Ac'bun tal ta ba platu sjol ti Juan j'ac'-ich'-
vo'e —xi.
9 Ti ajvalil Herodese i'och ta at o'nton ti jech
laj ya'ie. Pero mu xu' ta sutes ye, ja' ti laj sva'an
ta rextigo ti Diose schi'uc ti laj ya'iic scotolic ti
buch'utic yic'oj talele.
10 Jech o xal laj yal mantal ti ac'o yich' bojbel
talel sjol ti Juan ti tiq'uil ta chuquele.
11 C'alal laj sbojbeic sjol ti Juane, laj scajanic
talel ta platu. Tey tal yac'beic ti tsebe. Jech xtoc
ti tsebe ba yac'be ti sme'e.
12 Ti yajchanc'optac ti Juane bat sloq'uesic talel
sbec'tal ti Juane yo' jech ta smucbeic. Ts'acal to
un, ba yalbeic ya'i ti Jesuse.

Ti Jesuse ta xac' ve'uc vo'mil viniquetic
(Mr 6:30-44; Lc 9:10-17; Jn 6:1-14)

13 C'alal jech laj ya'i ti Jesuse, stuc iloc' batel.
I'och bal ta barco. Ibat ti bu sts'ijlan ti banomile.
Pero ti cristianoetique laj ya'iic ti ibat ti Jesuse.
Jech o xal iloq'uic batel ti ta jujun jteclume.
Ixanavic bal ta yoquic yo' chba sa'ic ti Jesuse.
14 C'alal iloc' ta barco ti Jesuse, laj yil ti ep
ti cristianoetique. C'uxubaj yo'nton yu'unic. Ti
Jesuse laj scolta ti jchameletic ti yic'ojanic batele.
15 C'alal ta xa xmal batel ti c'ac'ale, inopajic bal
ti yajchanc'optaque. Jech laj yalic:
—Mal xa ti c'ac'ale. Ja' jech xtoc ti li'e
mu'yuc jnaclejetic. Ja' yu'un un, albo ya'i ti

cristianoetique ti ac'o baticuc yo' chba sman sve'elic ti ta jujun jteclume —xiic.

16 Ti Jesuse jech laj stac':

—Ac'beic sve'el ti vo'oxuque. ¿C'u yu'un ta xbatic? —xi.

17 Ti stuquique jech laj staq'uic:

—Mu'yuc ep ti jve'elcutique. C'ajomal no'ox vo'ob pan schi'uc cha'cot choy —xiic.

18 Ti Jesuse jech laj yal:

—Ich'beicun talel taje —xi.

19 Ti Jesuse laj yal mantal ti ac'o choticuc ta yaxaltic scotolique. Ts'acal to un, lic stsac ti vo'ob pane schi'uc ti cha'cot choye. Laj sq'uel muyel ti vinajele. Laj yalbe vocol ti Diose. Ts'acal to un, lic xet ti pane, ti choye. Laj yac'be jelavel ti yajchanc'optaque. Jech ti yajchanc'optaque lic spucbeic scotol ti cristianoetique.

20 Scotolic ive'ic lec. Nojic lec. Ts'acal to un, inoj lajcha'moch scomelal ti ve'lile.

21 Ti ive'ique, oy nan vo'miluc ti viniquetique. Parte ti antsetique schi'uc ti ololetique.

Ti Jesuse ta xanav ta ba vo'
(Mr 6:45-52; Jn 6:16-21)

22 Ti Jesuse laj yac' ochicuc batel ta barco ti yajchanc'optaque yo' jech ba'yel ta xjelavic batel ta jot nab. Tey to icom stuc yo' jech ta sc'opon comel ti cristianoetique.

23 C'alal laj yo'nton ta sc'oponel comele, jech ti Jesuse imuy batel ta vits yo' ta sta ta c'oponel Dios stuc. C'alal i'och ti ac'obale, stuc tey oy ta vits ti Jesuse.

24 Yan ti yajchanc'optaque tey xa xcajetic batel
ta o'lol nab. Ti syuc'benal ti nabe ta smajolan ta
jmec ti barcoe. Yu'un toj tsots ti iq'ue.
25 C'alal ta xa sacub talele, tey ta xanav talel
ta ba vo' ti Jesuse. Inopaj tal ta stojol ti
yajchanc'optaque.
26 C'alal jech laj yilic ti yajchanc'optac ti ta
xanav talel ta ba vo'e, tey i'avanic ta xi'el:
—Tal xa sbel banomil —xiic.
27 Ti Jesuse jech laj yal:
—Mu xaxi'ic. Tsotsanic. Vu'unun —xi.
28 Ti Pedroe jech laj yal:
—Cajval, mi ta melel ti vo'ote, alo ti ac'o
xanavcun talel ta ba vo' ti bu oyote —xi.
29 Ti Jesuse jech laj yal:
—La' cha'e la' —xi.
Jech ti Pedroe yal ta barco. Lic xanavic batel
ta ba vo' yo' chba sta ti bu oy ti Jesuse.
30 Pero c'alal laj yil ti tsots ti iq'ue, tey ital xi'el
ta yo'nton. C'alal ta xa xmut'ij ta vo'e, lic avanuc:
—Coltaun, Cajval —xi.
31 Ti Jesuse ta ora no'ox ba snitbe sc'ob. Jech
laj yal:
—Mu'yuc ach'unoj ti xu' cu'une. ¿C'u yu'un
lachibaj? —xi.
32 C'alal i'ochic ti schibalic ta barcoe, ja' o paj
ti iq'ue.
33 Jech ti buch'utic oyic ta yut barcoe lic
squejan sbaic ta stojol ti Jesuse. Jech laj yalic:
—Melel, ti vo'ote Snich'onot ti Diose —xiic.

Ti Jesuse laj scolta jchameletic ta Genesaret (Mr 6:53-56)

34 C'alal ijelavic ta jot nabe, ic'otic ta Genesaret
banomil.
35 C'alal laj ya'iic ti cristianoetic ti ja' Jesús ti
tey ic'ote, jech o xal laj spucbeic bal sc'oplal ta
slumalic. Jech xtoc laj yiq'uic talel ta stojol Jesús
ti yajchamelique.
36 Ti cristianoetique laj sc'anbeic vocol ti ac'o
yac' ta piquel jutebuc sti'il sc'u'. Scotolic ti
buch'utic laj sta ta picbel sti'il ti sc'u'e, colem
icomic.

15

Ti c'usi ta soquesvane
(Mr 7:1-23)

1 Oy jlom jfariseoetic schi'uc jlom jchanub-
tasvanejetic yu'un mantal ti liquemic talel ta
jteclum Jerusalene, inopajic ta stojol ti Jesuse.
Jech lic sjaq'uic:
2 —Ti avajchanc'optaque, ¿c'u yu'un ta sbajic ti
c'usi liquem yu'unic ti jtot jme'tique? Mu'yuc ta
xc'ot ta pasel yu'unic ti ep ta velta ta spoc sc'obic
ti c'alal ta xve'ique —xiic.
3 Ti Jesuse jech lic sjac'be:
—Ti vo'oxuc eque, ¿c'u yu'un ta xabajbeic
smantal ti Diose, yo' jech staoj yav atsacojic ti
stalel atot ame'ique?
4 Yu'un ti Diose jech laj yal: “Ich'o ta muc' atot
ame'. Yan ti buch'u chopol ta xc'opoj ta stojol ti
stot sme'e, ac'o chamuc”, xi.
5 Pero ti vo'oxuque ta xachanubtasic ti xu' jech
ta xalbeic ti stot sme'ique: “Mu xu' ta jcoltaot.
Yu'un scotol ti c'usi oy cu'une, laj xa cac'be

smotonin ti Diose”, xavutic ti atot ame'ique,
xachiic.
6 Buch'uuc no'ox ti jech ta xalic avu'unic taje,
xu' xa ti mu'yuc ta scolta ti stot sme'ique. Ti jech
ta xapasic taje, laj xa avictaic comel smantal ti
Diose yo' jech staoj yav ta xapasic stalel ti atot
ame'ique.
7 Ta xapac'ta abaic. Ta melel ja' ac'oplalic ti
c'usi laj sts'iba comel ti j'alc'op Isaíase:
8 Ti cristianoetic li'e jun yutsil ti ye ta xich'icun
ta muc' yilele.
Pero ti yo'ntonique nom oy ta jtojol.
9 Mu'yuc c'usi bal o ti jech nijil chimilique.
Yu'un ti c'usi ta xchanubtasvanique smantal
no'ox viniquetic,
xi ti Dios ti laj sts'iba comel ti Isaíase, xi ti Jesuse.
10 Jech o xal ti Jesuse tey laj yic' talel ti
cristianoetique. Jech laj yal:
—Ts'etano achiquinic. A'yio ava'iic.
11 Ti c'usiuc no'ox ti ta slajes ti vinique, ma'uc
ta soquesat o. Pero ti bu ta soquesat ti vinique,
ja' ti c'usi ta xloc' ta yee —xi.
12 Jech ti yajchanc'optaque inopajic talel ta
stojol ti Jesuse. Jech laj yalic:
—¿Mi xana' ti isoc sjolic ti jfariseoetic ti jech
laj avale? —xutic.
13 Pero ti Jesuse jech itac'av:
—C'usiuc no'ox te'al ti ma'uc ts'unbil yu'un ti
Jtot ti oy ta vinajele, ta xich' bulel loq'uel schi'uc
yibel.
14 Ch'an utic, yu'un ma'satetic ti ta snitbeic
batel sc'ob ti yan ma'satetique. Ti mi co'ol

ma'satetic ta snit sbaic batele, schibal ta xbajic
ta lom ch'en —xi.
15 Ti Pedroe jech laj yalbe ti Jesuse:
—Albun ca'icutic smelol ti babac'op ti va'i
s'elan laj avale —xi.
16 Ti Jesuse jech laj stac':
—¿Mi mu'yuc laj ava'ibeic smelol ec ti jech laj
cale?
17 ¿Mi mu xana'ic ti c'usiuc no'ox ti ta slajes
ti vinique ta x'och ta ye, ta xbat c'alal sch'ut?
Ts'acal to ta xloc' batel.
18 Pero ti c'usitic chopol ti ta xloc' ta ye ti
vinique, ta x'ayan talel ta yo'nton. Ti jech taje,
ja' ta soquesat yu'un.
19 Yu'un ta yo'ntonic ta x'ayan talel ti
chopol snopobil yu'unique, ti ta xmilvanique,
ti ta xc'upinvanique, ti ta xmulivajique, ti ta
x'elc'ajique, ti ta sjutilanic ti c'ope, ti c'usiuc
no'ox sjovil alique.
20 Ti jech taje, ja' ta soquesat ti vinique. Yan
ti mi ja' no'ox mu'yuc bu ta spoc sc'obic ti c'alal
ta xlic ve'icuque, ma'uc ta soquesatic o —xi ti
Jesuse.

Ti jyanlum ants ti laj xch'un ti Jesuse (Mr 7:24-30)

21 Ti Jesuse iloc' batel. Tey ibat ti bu oy chib
jteclume ti ja' ti Tiroe schi'uc ti Sidone.
22 Oy jun ants ti liquem tal ta Canaane ti x'avet
tal ta stojol ti Jesuse:
—Cajval, Snitilulot David, c'uxubinun. Ti
jtsebe ta x'ilbajinat yu'un ti pucuje. Ep ta xich'
svocol —xi.

23 Ti Jesuse mu'yuc laj stac'be ti antse. Ti yajchanc'optaque tal sc'anbe vocol ti Jesuse:
—Ti ants li'e, albo ya'i ti ac'o batuque. Yu'un li' x'avet tal ta jpatique —xiic.
24 Ti Jesuse jech laj stac'be ti antse:
—Ja' no'ox tacbilun talel yu'un ti Diose ta sventa ti jch'ayel-chijetic ta slumal Israele —xi.
25 Pero ti antse inopaj tal squejan sba ta stojol. Jech laj yal:
—Cajval, coltaun —xi.
26 Ti Jesuse jech laj stac':
—Mu lecuc ti ta jpojbetic sve'el ti calab jnich'nabtique, yo' ta xcac'betic sve' ti ts'i'etique —xi.
27 Manchuc mi jech i'albat ti antse, jech laj yal:
—Jech xaval ava'uc, Cajval. Pero ti ts'i'etique ta stambeic sch'uch'ulil yot yajval ti ta xbaj ta ba mexae —xi.
28 Jech ti Jesuse jech laj yal:
—Toj ech'em ach'unojun, Ants. Jech ac'o c'otuc ta pasel jech chac c'u cha'al ta xac'ane —xi.
C'alal jech laj yal taje, colem icom stseb ti antse.

Ep jchamel laj scolta ti Jesuse

29 Ti Jesuse iloc' batel ti bu to ox oye. I'ech' batel ta sti'il nab Galilea. Ts'acal to tey imuy batel ta vits, tey c'ot chotluc.
30 Ep ti cristianoetic laj c'oticuc ta vits ti bu chotole. Yic'ojanic talel coxovetic, ma'satetic, uma'etic, tuncoetic, schi'uc yan jchameletic. Laj yaq'uic ta stojol ti Jesuse. Scotol ti jchameletique icol yu'un.

31 Ti cristianoetique ch'ayal ic'ot yo'ntonic ti
jech laj yilic ti lic c'opojicuc ti uma'e, ti lic lecubic
ti tuncoe, ti lic xanavicuc ti coxove, ti lic jamuc
sat ti ma'sate. Jech o xal scotolic lic lequil-
c'opojicuc ta stojol ti Dios yu'un ti Israele.

Ti Jesuse ta xac' ve'uc chanmil viniquetic (Mr 8:1-10)

32 Ti Jesuse laj yic' talel ti yajchanc'optaque.
Jech lic yalbe:
—C'ux ta co'nton ti cristianoetique. Yu'un
oy xa ta yoxibal c'ac'al ti li' tsobolic ta jtojole.
Mu'yuc xa c'usi ta slajesic. Jech o xal mu jc'an ta
jtac batel ta snaic c'alal mu'yuc ve'emique. Ti mi
ta jtac batele, xu' ta slubtsajic ta be —xi.
33 Ti yajchanc'optaque jech laj yalic:
—¿C'usi ta xcutcutic ti ta jtabecutic sve'el ti
epal cristianoetic li'e? Yu'un ti bu oyotique mi
ja'uc jnaclejetic oy —xiic.
34 Ti Jesuse jech laj sjac':
—¿Jayib pan oy avu'unic? —xi.
Jech laj staq'uic:
—Ja' no'ox vucub pan schi'uc jaycot choy
—xiic.
35 Jech ti Jesuse laj yal mantal ti ac'o chotlicuc
scotolic ta lumtique.
36 C'alal jech laj chotlicuque, ja' o lic stsac ti
vucub pane schi'uc ti jaycot choye. Tey laj yalbe
vocol ti Diose. Ts'acal to un, lic xet ti pane schi'uc
ti choye. Laj yac'be jelavel ti yajchanc'optaque.
Jech ti yajchanc'optaque tey laj spucbeic ti epal
cristianoetique.

37 Ive'ic scotolic. Nojic lec. Ts'acal to un, tey laj
stsobic vucub moch scomelal ti sve'elique.
38 Ti ve'ique, oy nan chanmil viniquetic. Parte
ti ololetique schi'uc ti antsetique.
39 Ts'acal to un, ti Jesuse laj sc'opon comel ti
cristianoetique. Tey i'och bal ta barco. Bat c'alal
to jteclum Magdala.

16

Ti jfariseoetique schi'uc ti jsaduceoetique laj sc'anbeic ti Jesuse ti ac'o yac' iluc ti smuc'ul stsatsale

(Mr 8:11-13; Lc 12:54-56)

1 Ti jfariseoetique schi'uc ti jsaduceoetique bat
sq'uelic ti Jesuse yo' jech ta sbajesic ta c'oc'. Laj
sc'anbeic ti ac'o yac' iluc smuc'ul stsatsal ti ta xlic
talel ta vinajele.
2 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—Mi ta xavilic ti lec tsoj ti vinajel ti c'alal mal
xa bal ti c'ac'ale, jech ta xavalic: “Toj lec ti c'ac'al
oc'ome”, xachiic.
3 Yan ti mi ta xavilic ta sob ic'luman tsoj
schi'uc but'ul ti vinajel ta sloq'ueb c'ac'ale, jech
ta xavalic: “Mu'yuc lec ti c'ac'al tanae”, xachiic.
Toj ven xapac'ta abaic. Lec xana'ic sq'uelel ti
c'u s'elan xlaj ech'uc ti jujun c'ac'ale. Pero mu
xana'ic sq'uelel, mu xava'ibeic smelol ti c'usi ta
jpas li' ta atojolique.
4 Ti chopol cristianoetique, ti mu'yuc tuc'
yo'ntonique, ta sc'an ya'iic ta sq'uelic ti jmuc'ul
jtsatsale. Pero mu x'ac'bat yilic. Ja' no'ox jech
yepal ta x'ac'bat yilic señail jech chac c'u cha'al
ic'ot ta pasel ta stojol ti Jonase —xi.

C'alal jech laj yale, laj yicta comel, ibat.

Ti spajubtasobil span ti jfariseoetique (Mr 8:14-21)

5 C'alal ijelavic batel ta jot sti'il nab ti ya-
jchanc'optaque, ich'ay ta yo'ntonic ta yich'el bal
ti spanique.
6 Ti Jesuse jech laj yalbe:
—Bijanic me yu'un ti spajubtasobil spanic ti
jfariseoetique, ti jsaduceoetique —xi.
7 Ti yajchanc'optaque jech lic yalbe sbaic:
—Ti jech ta xal taje, ja' ti ich'ay ta co'ntontic ta
yich'el tal ti jpantique —xiic.
8 Ti Jesuse laj yil ti jech ta snopique. Jech laj
yalbe:
—¿C'u cha'al ta xavalic ti ch'abal apanique?
Mu xach'unic ti xu' cu'une.
9 ¿Mi mu to ta xc'ot ta avo'ntonic? ¿Mi yu'un
ich'ay xa ta avo'ntonic ti ta vo'ob no'ox pan laj
jmalq'uin vo'ob mil viniquetic? Ja' jech xtoc,
¿jayib moch laj atsobic ti scomelale?
10 ¿Mi yu'un ich'ay xa ta avo'ntonic xtoc ti ta
vucbej pan laj jmalq'uin ti chanmil viniquetique?
Ja' jech xtoc, ¿jayib moch laj atsobic ti scomelale?
11 Ti c'alal laj calboxuc ava'iic ti bijanic me
yu'un ti spajubtasobil spanic ti jfariseoetique, ti
jsaduceoetique ti xacutique, ¿c'u cha'al ti mu'yuc
bu laj ava'ibeic smelol ti ma'uc sc'oplal pan ta
xcale? —xi ti Jesuse.
12 C'alal jech laj yale, jech ti yajchanc'optaque
ja' o tey ivul ta yo'ntonic ti ma'uc spajubtasobil
ti pane. Ja' to laj sna'ic ti ja' smelol ti c'u s'elan

ta xchanubtasvanic ti jfariseoetique schi'uc ti jsaduceoetique.

Ti Pedroe jamal laj yal ti ja' Cristo ti Jesuse (Mr 8:27-30; Lc 9:18-21)

13 C'alal ic'ot ta jteclum Cesarea Filipo ti Jesuse,
tey laj sjac'be ti yajchanc'optaque:
—¿Buch'uun ta xalic ti cristianoetic ti vu'un
co'ol j'elantique? —xi.
14 Ti stuquique jech laj staq'uic:
—Oy jlom ta xalic ti vo'ot la ti Juan j'ac'-ich'-
vo'e. Oy jlom ta xalic ti vo'ot la ti Elíase. Ta xalic
jlom xtoc ti vo'ot la ti Jeremíase. Mi mo'oje, ja'
la jun j'alc'opot —xutic.
15 Ti Jesuse jech laj yal:
—Ti vo'oxuque, ¿buch'uun ti ta xavalique?
—xi.
16 Ti Simón Pedroe jech laj yal:
—Vo'ot ti Cristoe, Snich'on ti cuxul Diose —xi.
17 Ti Jesuse jech laj stac':
—Toj yan avutsil ti vo'ote, Simón, snich'on
Jonás. Ti va'i s'elan ta xana' ti Buch'uune, ma'uc
jun vinic laj yac'bot ana'. Ja' laj yac'bot ana' ti
Jtot ti oy ta vinajele.
18 Vu'un ta xcalbot ava'i ti Pedroote. Vo'ot ta
aventa ta xlic boluc ti jch'unolajeletique. Mi ja'uc
ta xmacatic ta be yu'un yip stsatsal ti lajebale.
19 Ta xcac'bot sllavial ti ventainel yu'un ti Dios
ti oy ta vinajele. Ti mi chuculot xavut li' ta
banomile, ja' jech chucul ta x'ilat yu'un ti Dios
ti oy ta vinajele. Ti mi colemot xavut li' ta
banomile, ja' jech colem ta x'ilat yu'un ti Dios
ti oy ta vinajele —xi.

20 Jech ti Jesuse laj yalbe ti yajchanc'optaque ti
mu me buch'u xalbe ya'i ti ja' Cristo ti stuque.

Ti Jesuse ta xal ti ta xchame
(Mr 8:31-9:1; Lc 9:22-27)

21 Ti Jesuse ja' o tey lic yalbe ya'iic ti ya-
jchanc'optaque:
—Ti vu'une persa ta xibat ta Jerusalén. Tey ep
ta xquich' jvocol yu'un ti moletique, ti banquilal
paleetique, ti jchanubtasvanejetic yu'un ti man-
tale. Ta xiyaq'uic ta milel. Pero ta xicha'cuxi ta
yoxibal c'ac'al —xi.
22 Jech ti Pedroe laj yic' loq'uel ti Jesús ti bu
oyique. Jech tsots laj yal:
—Mu jechuc sc'an Dios, Cajval. Mu me xc'ot ta
atojol jech taje —xut.
23 Pero ti Jesuse tey ijoybij. Jech laj yalbe ti
Pedroe:
—Ch'aco aba ta jtojol, Pucuj. Yu'un ta xamacun
ta be. Yu'un ma'uc ta xanop jech chac c'u cha'al
ta snop ti Diose. Yu'un ja' no'ox ta xanop jech
chac c'u cha'al ta snop ti viniquetique —xi.
24 Ts'acal to un, ti Jesuse jech lic yalbe ya'iic ti
yajchanc'optaque:
—Mi oy buch'u ta sc'an ta xists'acliun batele,
ac'o me xtuch' ta yo'nton ti scuxlejal stuque
manchuc mi ta xich' svocol.
25 Yu'un ti buch'u tsots sc'oplal ta xa'i ti
scuxlejale, ja' ta xch'ay. Pero ti buch'u mu tsotsuc
ta xa'i ti scuxlejal ta jventae, ja' ta sta.
26 ¿C'usi bal o ti vinique ti mi ja' no'ox ta
xyu'unin scotol ti sba banomile ti mi ch'ayel ta
xbat ti sch'ulele? ¿C'usi xa ta xut ta sman loq'uel
ti sch'ulele?

27 Yu'un ti vu'un co'ol j'elantique ta xicha'sut
talel. Ta xquich'be talel yutsilal slequilal ti Jtote
schi'uc ti yaj'ángeltaque, yo' jech chtal cac'be
yich' stojol ti cristianoetic ti c'usi laj xa spasic
ta jujun tale.
28 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, oy jlomoxuc
li'e oy ti mu to ta xachamique ja' to mi laj avilic
ti ta xital ventainvancun ti vu'un co'ol j'elantique
—xi.

17

Iyac' xojobal ti Jesuse
(Mr 9:2-13; Lc 9:28-36)

1 Ech'em xa ox vaquib c'ac'al c'alal ibatic ta
sjol jun muc' ta vits ti Jesuse schi'uc ti Pedroe, ti
Jacoboe, ti Juane, ti ja' yits'in ti Jacoboe.
2 Ti ta jol vitse, iyanij ti c'u s'elan to ox ti
Jesuse tey ta stojol ti oxvo' yajchanc'optaque. Lic
ayanuc xojobal ti sate co'ol s'elan jech chac c'u
cha'al xojobal c'ac'al. Ti sc'u'e isacub ta jmec
jech chac c'u cha'al ti luze.
3 Ti oxib yajchanc'optaque ja' o tey laj yilic ti
ta xlo'ilajic ti Jesuse schi'uc ti Moisese, schi'uc ti
Elíase.
4 Jech ti Pedroe jech laj yalbe ya'i ti Jesuse:
—Cajval, toj lec ti li' oyotique. Ti mi ta xac'ane,
ta jpascutic oxib axibal na, jun avu'un, jun yu'un
ti Moisese, jun yu'un ti Elíase —xi.
5 C'alal jech yacal ta xc'opoj ti Pedroe, ja' o ital
voliaticuc ta saquil toc. Tey laj ya'iic ti oy Buch'u
ta xc'opoj talele:
—Ja' ti jc'uxubinbil Nich'on li'e, ti ximuyubaj
xa yu'une. A'ibeic lec ti sc'ope —xi.

6 C'alal jech laj ya'iic ti oxib yajchanc'optaque,
ta xi'el lic snijan sbaic ta lum.
7 Jech ti Jesuse bat stij ti yajchanc'optaque. Jech
lic yalbe:
—Licanic. Mu xaxi'ic —xi.
8 C'alal lic stoy ti satique, mu'yuc xa buch'u laj
yilic. Ja' xa no'ox stuc ti Jesuse.
9 C'alal ta xa xyalic tal ti ta vitse, ti Jesuse jech
laj yal:
—Mu me buch'u xavalbe ya'i ti laj xa avilicun
ti liyanije. Ja' to xu' xavinajesic ti c'alal ta
xicha'cuxi ti vu'un co'ol j'elantique —xi.
10 Ti yajchanc'optaque tey lic sjac'beic ti Jesuse:
—¿C'u cha'al ta xalic ti jchanubtasvanejetic
yu'un ti mantale ti ja' ba'yel ta xtal ti Elíase?
—xutic.
11 Ti Jesuse jech itac'av:
—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ta xal ti sc'op
Diose ti ba'yel ta xtal ti Elíase, yo' ta xchapan
scotol.
12 Pero vu'un ta xcalboxuc ava'iic, ti Elíase ay
xa. Pero ti cristianoetique mu'yuc laj yojtiquinic.
Jech o xal laj spasic ti c'usitic ta sc'an yo'ntonic
ta stojol ti Elíase. Ja' jech ta spasic ta jtojol ec ti
vu'un co'ol j'elantique —xi.
13 Jech o xal ti yajchanc'optaque lic ya'ibeic
smelol ti ja' sc'oplal Juan j'ac'-ich'-vo' ti va'i
s'elan laj yal ti Jesuse.

Ti Jesuse laj scolta jun jtub-ic' querem
(Mr 9:14-29; Lc 9:37-43)

14 C'alal ic'otic ti bu oy ti cristianoetique, tey
inopaj talel jun vinic, vul squejan sba ta stojol ti
Jesuse. Jech laj yal:

15 —Cajval, c'uxubinbun ti jnich'one. Yu'un
tsacbil ta tub ic'. Toj tsots ta xich' svocol. Ep
ta velta ta sjip sba ta c'oc', ta sjip sba ta vo'.
16 Laj quic' talel ta stojol ti avajchanc'optaque,
pero mu'yuc xu' yu'unic scoltael —xi.
17 Ti Jesuse jech itac'av:
—Jeche'oxuc. Mu'yuc atuq'uilic. Ep xa
c'ac'al li' oyun ta atojolique. Ep xa c'ac'al li'
jts'icojboxuque. Ic'bun talel ti anich'one —xi.
18 Jech o xal ti Jesuse laj yut loq'uel ti pucuj ti
oy ta yo'nton ti quereme. Colem icom ta ora.
19 C'alal stuquic xa ti Jesús schi'uc ti ya-
jchanc'optaque, tey laj sjac'beic:
—¿C'u cha'al mu'yuc xu' cu'uncutic sloq'uesel
ti chopol pucuje? —xutic.
20 Ti Jesuse jech itac'av:
—Yu'un ti vo'oxuque mu'yuc lec ach'unojic
ti xu' yu'un ti Diose. Ta melel ta xcalboxuc
ava'iic, manchuc mi co'ol s'elan smuc'ul jbej bec'
mostaza ti ach'unojic ti xu' yu'un ti Diose, xu' ta
xavalbeic ti vits li'e: “Loc'an batel, batan ta yan”,
ti mi xavutique, ta xch'unboxuc. Mu'yuc c'usi ti
mu xc'ot ta pasel ti mi ach'unojic leque.
21 Ti pucuj ti vi s'elane, ja' no'ox xu' ta xloc'
ti mi ta jtatic ta c'oponel ti Diose schi'uc ti ta
jcomtsan ti cotique —xi.

Ti Jesuse ta xcha'al ti ta xchame
(Mr 9:30-32; Lc 9:43-45)

22 C'alal yacal ta xanavic batel ta Galilea
banomile, ti Jesuse jech lic yalbe ya'iic ti ya-
jchanc'optaque:

—Ti vu'un co'ol j'elantique ta xquich' aq'uel ta yoc ta sc'ob ti viniquetique.
23 Ta xiyilbajinicun. Ta xismilicun. Pero ta yoxibal c'ac'al ta xicha'cuxi —xi.
Ti va'i s'elan laj yal ti Jesuse, toj ep laj yat yo'ntonic.

Ti patan taq'uin yu'un ti temploe

24 C'alal ic'otic ta jteclum Capernaum ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque, ja' o tey italic ti buch'utic ta sc'anic ti patan taq'uin yu'un ti temploe. Tey ibatic ta stojol ti Pedroe ti jech laj sjaq'uique:
—Ti jchanubtasvanej avu'unique, ¿mi mu'yuc van ta stoj ti patan taq'uin yu'un ti temploe? —xiic.
25 Ti Pedroe jech itac'av:
—Ta stoj —xut.
C'alal i'och bal ta na ti Pedroe, ja' ba'yel lic c'opojuc ti Jesuse ti jech laj yale:
—¿C'usi ta xanop ti vo'ote, Simón? Ti ajvaliletic li' ta banomil ti ta sc'anic ti patan taq'uine, ¿bu ta xba sc'anic? ¿Mi ja' chba sc'anbe ti snich'nabique? ¿Mi ja' ta sc'anbe ti yan cristianoetique? —xi.
26 Ti Pedroe jech laj stac':
—Ja' ta sc'anbe ti yan cristianoetique —xi.
Ti Jesuse jech laj yal:
—Jech xaval ava'uc. Ma'uc ta stojic patan taq'uin snich'nab ti ajvalile.
27 Pero yo' jech mu junuc ta jsoquesbe ti yo'ntonique, batan ta nab, jipo ochel ti stsacobil choye. Tsaco loq'uel ti choy ti ba'yel ta stsac ti

stsacobile. Jach'bo ti yee. Tey ta xata jsep taq'uin ti lec ta xloc' o ti jpatantaq'uintique. Ich'o batel. Tojbo —x'utat.

18

Buch'u ti más banquilale
(Mr 9:33-37; Lc 9:46-48)

1 Tey inopajic talel ta stojol Jesús ti ya-jchanc'optaque. Jech laj sjac'beic:
—C'alal ta xlic ventainvane, albun ca'icutic, ¿buch'u ti más banquilal ta xc'ot cu'uncutique? —xiic.
2 Ti Jesuse tey laj yic' talel jun olol. Laj sva'an ta o'lol.
3 Jech lic yal:
—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti mi mu xajelta avo'ntonique, ti mi mu jechuc avo'ntonic jech chac c'u cha'al ti olol li'e, mu xu' xa'ochic ti bu ta xventainvan ti Dios ti oy ta vinajele.
4 Jech o xal ta xcalboxuc ava'iic, ti buch'u más banquilal ta xc'ot ti bu ta xventainvan ti Diose, ja' no'ox ti buch'u ta sbic'tajes sba jech chac c'u cha'al ti olol li'e.
5 Buch'uuc no'ox ti ta jventa vu'un ta xich' ta muc' jun olol jech chac c'u cha'al ti olol li'e, vu'un ta xiyich'icun ta muc' ec.

Xi'bal sba ti bajel ta mulile
(Mr 9:42-48; Lc 17:1-2)

6 ’Buch'uuc no'ox ti ta xchanubtas ta sa' mulil jun olol ti ta xich'un ta muq'ue, ja' lec ti chuc xi cho' ta snuc', jip xi yalel ta nab.
7 Toj abol sbaic ti cristianoetic li' ta banomile ti oy c'usi ta sta ti smulic yu'une. Oy ono'ox. Pero

ja' toj abol sba ti buch'u ti ja' ta scoj ti ta xac'be
sta smul yu'un ti yane.
8 Jech o xal ti mi ja' ac'ob mi avoc ta xata o
amul yu'une, ja' lec seto loq'uel. Jipo batel ta
nom. Yu'un ja' más lec mi ta xa'och batel ta
lequilale ac'o mi jun avoc mi jun ac'ob. Ja' toj
vocol ti ta xajipat ochel ta c'oc' sbatel osil schi'uc
schibal ti avoc ac'obe.
9 Ja' jech xtoc ti mi ja' asat ta xata o amul
yu'une, pitso loq'uel. Jipo batel ta nom. Ja' más
lec mi ta xa'och ta lequilale ac'o mi jbej xa ti
asate. Ja' toj vocol ti ta xajipat ochel ta c'oc'
schi'uc scha'bejal ti asate.

Ti jch'ayel-chij ti laj sbabac'opta ti Jesuse (Lc 15:3-7)

10 ’Mu me xabajic mi junuc ti ololetic li'e.
Yu'un ta xcalboxuc ava'iic, ventainbilic yu'un ti
ángeletic ti tey ta stojol ti Jtot ti oy ta vinajele.
11 Yu'un ti vu'un co'ol j'elantique ja' tal jcolta
ti buch'utic ch'ayemique.
12 ’¿C'usi ta xanopic? Mi oy jun vinic ti oy
vo'vinic (100) ta cot ti schije, pero mi ta xch'ay
jcote, ¿mi mu van teyuc lamal ta scomtsan ta vits
ti yane, yo' chba sa' talel ti jcot ti ich'aye?
13 Mi laj sta ta sa'el ti jcot schije, jech o xal ti
vinique xmuyubaj xa ti laj sta ti jcote.
14 Ja' jech yo'nton ti Jtotic ti oy ta vinajele. Mu
sc'an mi junuc ch'ayel ta xbat ti ololetic li'e.

Sc'oplal ti perdone (Lc 17:3)

15 ’Mi oy jun achi'il ti oy c'usi chopol ta
spasbote, batan, ba c'opono stuc. Albo ya'i ti oy

c'usi chopol laj spase. Ti mi ta xich'bot ta muc' ti
ac'ope, ta xacomic ta lec schi'uc.
16 Pero ti mi mu ta xich' ta muc' ti ac'ope, ic'o
batel jun chibuc achi'il, yo' jech ta xa'iic ti ac'ope.
17 Mi mu x'ich'bat ta muc' ti sc'opique, ba
vinajesbo smul ta stojol ti jch'unolajeletique. Mi
mu x'ich'bat ta muc' sc'opic ti jch'unolajeletique,
tey ac'o comuc jech chac c'u cha'al jun vinic ti mu
xich' ta muc' ti Diose.
18 'Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, chuculot mi
xavutic li' ta banomile, ja' jech chucul ta x'ilat
yu'un ti Dios ti oy ta vinajele. Colemot mi xavutic
li' ta banomile, ja' jech colem ta x'ilat yu'un ti
Dios ti oy ta vinajele.
19 'Ja' jech xtoc ta xcalboxuc ava'iic, mi oy
chiboxuc li' ta sba banomile ti jmoj avo'ntonic
ti oy c'usi ta xac'anbeic ti Diose, jech ti Jtot ti oy
ta vinajele ta xayac'boxuc.
20 Yu'un ti bu tsoboloxuc ta jventae, manchuc
mi chib oxiboxuc, tey oyun ta atojolic —xi.
21 Jech ti Pedroe bat sjac'be ti Jesuse:
—Cajval, albun ca'i, ¿jayib velta ta xcac'be
perdón ti jchi'il ti buch'u ti oy c'usi chopol ta
spasbune? ¿Mi xu' ta vucub velta? —xi.
22 Ti Jesuse jech itac'av:
—Ta xcalbot ava'i, ma'uc no'ox vucub velta ti
ta xavac' perdone. Mu'yuc spajeb.

Ti j'abtel ti mu'yuc xac'be perdón ti schi'ile

23 'Ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele
co'ol s'elan jech chac c'u cha'al jun ajvalil ti ta
sc'an ta xchapanbe yil ti svinictaque.

24 C'alal naca to lic xchapanbe yil ti svinic-
taque, ja' o ic'bil tal jun svinic ti toj ep ta jmec ti
yile.
25 Ti yaj'abtel ti ajvalile mu xa xtoj yu'un ti yile.
Jech o xal ti ajvalile laj yal mantal ti ac'o yich'
chonel batel ta yan ajvalil schi'uc yajnil, schi'uc
snich'nabtac, schi'uc scotol ti c'usitic oy yu'une,
yo' jech ta xtoj ti yile.
26 Jech ti j'abtele laj squejan sba ta stojol ti
yajvale. Jech lic yal: “Cajval, c'uxubinun. Ta
naca sta ta jtojbot scotol ti quile”, xi.
27 Ti ajvalile ic'uxubaj yo'nton yu'un ti
yaj'abtele. Laj xch'aybe ti yile. Colem icom ti
vinique.
28 C'alal iloc' batel ti vinique, tey laj snup sbaic
ta be jun schi'il ti oy juteb yil yu'une. Ti jun
vinic ti buch'u ich'aybat scotol ti yile, ta ora
ba smich'be snuc' ti schi'il ti buch'u oy juteb
yil yu'une. Jutuc xa mu icham yu'un. C'alal
smich'ojbe xa ti snuq'ue, jech laj yalbe: “Tojbun
talel ti avile”, xut.
29 Jech o xal ti vinic ti oy juteb ti yile lic squejan
sba ta stojol. Jech lic yalbe: “C'uxubinun, ta naca
sta ta jtojbot ti quile”, xi.
30 Pero ti vinique mu xa'ibe schiquinal. Ja'
no'ox tey ba stic' ta chuquel ti schi'ile ja' to ti
mi itojbate.
31 Pero i'ilat yu'un yan schi'iltac ta abtel ti jech
ta spase. Jech o xal ti schi'iltaque toj c'ux laj
ya'iic. Jech o xal ba yalbeic ya'i ti yajvalique.
32 C'alal jech laj ya'i ti ajvalile, lic sta ta iq'uel
ti vinique. Jech ti ajvalile jech laj yalbe: “Chopol
j'abtelot. Q'uel avil, ti vu'une laj jtub ti avile ja'

ti laj ac'anbun vocole.
33 Jech laj apas jechuc ec yu'un ti achi'ile ti
jech chac c'u cha'al ti vu'un ic'uxubaj co'nton ta
atojole”, xi.
34 Ti ajvalile tey icap sjol. Laj yal mantal ti ac'o
yich' ep castigo ti yaj'abtele, ti ac'o stoj scotol ti
yil eque.
35 Ja' jech ta spas ta atojolic ti Jtot ti oy ta
vinajele ti mi mu xavac'be abaic perdón ta jujun
tal ta sjunul avo'ntonic ti achi'il abaique —xi ti
Jesuse.

19

Ti Jesuse ta xalbe smelol ti bajbaile
(Mr 10:1-12; Lc 16:18)

1 C'alal laj yo'nton ta chanubtasvanej ti Jesuse,
iloc' batel ta Galilea banomil. Ibat c'alal ta Judea
banomil. Ijelav batel ta jot uc'um Jordán ti oy ta
sloq'ueb c'ac'ale.
2 Ep ti cristianoetique sts'acliojic batel ti Jesuse.
Jech xtoc laj scolta ep ti jchameletique.
3 Oy jun chib jfariseoetic ti inopajic batel ta
stojol ti Jesuse yo' ta sbajesic ya'i ta c'oc' ti
yalojique. Jech lic sjac'beic:
—Albun ca'icutic, ¿mi xu' ta jbaj ti cajnilcutic
ta scoj ti c'usiuc no'ox ti spaltae? —xiic.
4 Ti Jesuse jech itac'av:
—¿Mi mu'yuc avilojic ti jech ta xal ti sc'op
Diose: “Ti ta sliquebal banomile, jun vinic, jun
ants, laj smeltsan ti Diose”, xi?

5 Ja' jech xtoc jech ta xal ti sc'op Dios xtoque:
“Ti vinique ta scomtsan stot sme' yo' jech chba
yic' ti yajnile. Jech ta xcomic ta jun”, xi.
6 Jech o xal ti vinic schi'uc ti antse mu xa
yu'unuc cha'vo'icuc. Jun ta xc'otic. Jech o xal ti
vinique mu xu' ta xch'ac sbaic schi'uc ti yajnile
ti c'alal ipasatic ta jun yu'un ti Diose —xi.
7 Ti jfariseoetique jech laj sjaq'uic:
—¿C'u cha'al laj yal ti Moisese ti xu' ta jpas-
becutic svunal sventa ti ch'acobbaile yo' jech ta
jbaj jbacutic? —xiic.
8 Ti Jesuse jech laj stac':
—Ta scoj ti toj yij ti avo'ntonique. Jech o xal laj
yalboxuc ti mantale ti xu' ta xach'ac abaic schi'uc
ti avajnilique. Pero ti ta sliquebale, mu jechuc.
9 Vu'un ta xcalboxuc ava'iic, buch'uuc no'ox ti
viniquetique ti ta sbaj sbaic schi'uc ti yajnile, ti
mu ta scojuc ti ants ti laj sc'upin yan vinique, ti
mi chba yic' yan antse, laj xa sta smul. Ja' jech
xtoc buch'uuc no'ox ti viniquetique ti mi ta xic'
ti ants ti buch'u laj sc'upin yan vinique, laj xa sta
smul —xi.
10 Jech ti yajchanc'optaque jech laj yalic:
—Ti mi ja' jech sc'oplal ti viniquetic schi'uc
ti yajnilique, ja' más lec ti mu sa' ti yajnilique
—xiic.
11 Ti Jesuse jech laj yal:
—Mu scotolicuc xu' yu'unic. Ja' no'ox ti
buch'utic jech ta x'ac'batic sna'ic yu'un ti Diose.
12 Oy smelol ti c'u cha'al mu sa' yajnilic ti jlom
viniquetique. Oy jlom viniquetic ti stalelic o ti
jech voq'uemique. Oy jlom viniquetic ti pasbilic
ta capone. Oy jlom mu sa' yajnilic ta sventa yo'

jech ta xtun yu'un ti Diose. Ti buch'u jech ta x'ac'bat sna'e, ac'o spas —xi.

Ti Jesuse ta xac'be bendición ti ololetique (Mr 10:13-16; Lc 18:15-17)

13 Ic'bat tal jayibuc ololetic ta stojol ti Jesuse yo' jech ta scajan sc'ob ta stojolic, yo' ta stabe ta c'oponel Dios ta stojolic. Pero ti yajchanc'optaque lic spajtsanic ti buch'utic ta xiq'uic talel ti ololetique.

14 Pero ti Jesuse jech laj yal:

—Mu xapajtsanic ti ololetic ti jech ta xtal ta jtojole. Yu'un ti buch'utic ventainbilic yu'un ti Diose, co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti ololetic li'e —xi.

15 Jech ti Jesuse laj scajan sc'ob ta stojol ti ololetique. Ts'acal to iloc' batel ti bu oye.

Ti jc'ulej vinic ti laj sc'opon ti Jesuse (Mr 10:17-31; Lc 18:18-30)

16 Oy jun querem vinic ibat ta stojol ti Jesuse. Jech c'ot sjac'be:

—Lequil jchanubtasvanej, albun ca'i, ¿c'usi lec sc'an ta jpas yo' jech ta jta ti jcuxlejal sbatel osile? —xi.

17 Ti Jesuse jech laj stac':

—¿C'u cha'al ta xavalbun ti lecune? Mu'yuc buch'u junucal lec. Ja' no'ox lec ti Diose. Pero ti mi ta xac'an ta xata acuxlejale, ch'uno ti mantaletique —xut.

18 Ti querem vinique jech laj sjac':

—¿C'usi mantalil? —xi.

Ti Jesuse jech laj yal:

—Mu xamilvan. Mu xasa' avants. Mu xa'elc'aj. Mu xajutbe smul achi'iltac.
19 Ich'o ta muc' atot ame'. C'uxubino achi'iltac jech chac c'u cha'al ta xac'uxubin aba atuque —x'utat.
20 Ti querem vinique jech laj yal:

—Scotol taje pasbil ono'ox talel cu'un ta jbic'tal. ¿C'usi xa yan sc'an ta jpas? —xi.

21 Ti Jesuse jech laj yal:

—Ti mi ta xac'an ti lec oyote, batan, chono scotol ti c'usitic oy avu'une. Ti stojole, ac'bo ti me'onetique. Ti mi jech ta xapase, oy ac'ulejal tey ta vinajel. Ts'acal to, la' ts'acliun batel —x'utat.
22 C'alal jech laj ya'i ti querem vinique, at o'nton xa iloc' batel, yu'un toj c'ulej.

23 Jech ti Jesuse tey lic yalbe ya'iic ti yajchanc'optaque:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti buch'u jc'ulejetique toj vocol ta x'ochic ti bu ta xventainvan ti Dios ti oy ta vinajele.
24 Ta jcha'alboxuc, ti buch'u jc'uleje toj vocol ta x'och ti bu ta xventainvan ti Diose. Ja' más to xu' ta xjelav ta sat acuxa ti jun muc' ta camelloe —xi.
25 C'alal jech laj ya'iic ti yajchanc'optaque, ch'ayal ic'ot yo'ntonic. Jech o xal jech lic sjac'be sbaic:

—Ti mi jech taje, ¿buch'u xa ono'ox xu' ta xcol? —xiic.
26 Ti Jesuse tey laj sq'uel ti yajchanc'optaque. Jech lic yalbe:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti viniquetique mu xu' yu'unic ta stuquic no'ox. Pero ti Diose xu' ta spas scotol —xi.

27 Jech o xal ti Pedroe jech laj yal:

—Cajval, ti vu'uncutique laj xa quictacutic comel scotol ti c'usitic oy cu'uncutique yo' jech ta jts'acliotcutic batel. Jech o xal, ¿c'usi ta jtacutic? —xutic.

28 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti c'alal ta sta sc'ac'alil ti ta xcom ta ach' scotole, tey chvul chotlucun ta jpas mantal ti yan yutsil ti vu'un co'ol j'elantique. Ja' jech ti vo'oxuc ti laj ats'acliune tey ta xachotiic ec yo' jech ta xapasic ta mantal ti lajcha'chop snitilultac ti Israele.

29 Buch'uuc no'ox ti laj xa yictaic ti snaique, ti schi'ilic ta voq'uele, ti stot sme'ique, ti yajnil o mi smalalique, ti yalab snich'nabique, ti yosilique ta sventa ti ta xists'acliune, ta xich'be sq'uexol vo'vinic (100) más. Ja' jech xtoc ta xich'ic ti ach' cuxlejal sbatel osile.

30 Pero ep ti buch'utic ich'bilic ta muc' avi li'e, pero ja' mu'yuc ich'biluc ta muc' ta xc'otic. Ep ti buch'utic mu'yuc ich'biluc ta muc' avi li'e, pero ja' ich'bilic ta muc' ta xc'otic —xi.

20

Ti j'abteletic ti laj sbabac'opta ti Jesuse

1 Ti Jesuse jech lic yal xtoc: —Ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele co'ol s'elan jech chac c'u cha'al jun yajval pinca ti sob iloc' batele, ba sa' talel svinictac, yo' jech ta xtuch'ic ti uvae.

2 Ti ajvalile ti c'alal laj xa sta ti yaj'abteltaque,
laj yalbe ti ta stoj jun denario taq'uin ta c'ac'ale.
Ts'acal to un, laj stac batel ta yosil, ba abtejicuc.
3 Ts'acal to un, nopol xa batel baluneb ora
ic'luman, iloc' batel. Ja' o laj yil ta ch'ivit ti oy
viniquetic ti ch'abal yabtelique.
4 Jech lic yalbe: “Batanic ta cabtel ta stuch'el ti
uvae. Ta jtojoxuc ti c'uxi lec ta xava'iique”, xut.
Jech ti viniquetique bat abtejicuc.
5 Yan to velta, nopol xa batel o'lol c'ac'al, iloc'
batel ti ajvalile. Ja' o laj sta xtoc viniquetic ti
ch'abal yabtelique. Laj stac batel ta yabtel xtoc.
Yan to velta ta oxib ora mal c'ac'al iloc' batel. Ja'
o laj sta xtoc ti viniquetic ti ch'abal yabtelique.
Laj stac batel ta yabtel xtoc.
6 Nopol xa bal vo'ob ora mal c'ac'al iloc' batel
ta ch'ivit yan velta ti ajvalile. Ja' o tey laj sta
viniquetic ti ch'abal ti yabtelique. Jech lic yalbe:
“¿C'u cha'al li' oyoxuc sjunul c'ac'al ti mu'yuc ta
xa'abtejique?” xi.
7 Ti viniquetique jech itac'avic: “Yu'un mu'yuc
buch'u sc'an ta xiyic'uncutic ta yabtel”, xiic. Ti
ajvalile jech lic yalbe: “Batanic, ba abtejanic ta
cosil. Ta jtojoxuc ti c'uxi lec ta xava'iique”, xut.
8 C'alal mal xa ti c'ac'ale, ti ajvalile laj yalbe
ya'i ti buch'u yich'oj ta sventa ti abtele: “Ic'o
talel scotol ti caj'abteltaque. Tojo. Ja' ba'yel xlic
atoj ti buch'u ts'acal xa och ta abtele. Ja' jech
s'elan xcholet ta xatoj bal ti caj'abteltaque, yo'
jech slajeb xa ta xich' stojolic ti buch'utic ba'yel
i'ochic ta abtele”, xi.
9 Jech o xal ti viniquetic ti nopol xa vo'ob ora
mal c'ac'al ti i'ochic ta abtele, tal yich' stojolic.

Tey itojatic ts'acal jun denario taq'uin.
10 C'alal laj yich' stojolic ti viniquetic ti ba'yel
i'ochic ta abtele, laj snopic ti más to ep ta xtojatic
ti stuquique. Pero mu'yuc bu itojatic más. Ja'
no'ox jun denario taq'uin i'ac'bat ec.
11 C'alal laj yich' ti stojolique, mu lecuc laj ya'iic
ti co'ol itojatique. Jech o xal bat sc'anbeic parte
ti ajvalile.
12 Jech laj yalic: "Ti viniquetic ti ts'acal
i'ochique, ti c'ajomal no'ox jun ora i'abtejique,
pero ta xquilcutic ti co'ol laj atojuncutique,
c'alal ti vu'uncutique sjunul c'ac'al jts'icojcutic ti
c'ac'ale", xiic.
13 Ti ajvalile jech laj stac'be: "Chi'iltic, mu'yuc
c'usi chopol ta jpasboxuc. Mu'yuc bu ta
xquelc'anbot ti ac'ac'ale. ¿Mi mu laj jchapantic
ti jun denario ta jtojot ti c'ac'ale?
14 Jech o xal tsaco ti atojole. Batan. Yu'un jech
ta jc'an ta jtoj ti buch'u ts'acal i'och ta abtele jech
chac c'u cha'al ti laj jtojoxuque.
15 Mu'yuc buch'u sventa ti c'usi ta jpas schi'uc
ti jtaq'uine. ¿Mi yu'un van toj it'ix ta xava'i ti oy
slequilal co'ntone?" x'utatic.
16 Ati va'i s'elan laj calboxuc taje, ja' jech
ta xc'ot ta stojol ti cristianoetic ti buch'utic ep
i'abtejic ta jtojol ti yalojique. Ja' peq'uel ta xcom
sc'oplalic. Yan ti buch'utic ti mu epuc i'abtejic
ta jtojol ti laj ya'iique, ja' cajal sc'oplal ta xcom.
Yu'un ep ti buch'u ic'bilique. Pero jun chib no'ox
ti buch'u t'ujbilique —xi.

Ti Jesuse ta xal yan velta ti ta xchame
(Mr 10:32-34; Lc 18:31-34)

17 C'alal ta xanavic batel ta sbeilal Jerusalene,
ti Jesuse laj yic' loq'uel ti lajcha'vo' yajchanc'ope.
Jech lic yalbe:
18 —Q'uel avilic, li' ta xijmuyotic batel ta
Jerusalene. Ti vu'un co'ol j'elantique ta xi'ac'at
batel ta yoc ta sc'ob ti banquilal paleetique
schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale.
Ta xiyaq'uicun ta milel.
19 Tey ta xiyaq'uicun batel ta stojol ti jyanlum
cristianoetique yo' jech ta xislabanicun, ta xis-
majicun, ta xisjoc'anicun ta cruz. Pero ta yoxibal
c'ac'al ta xicha'cuxi —xi.

Sme' ti Jacoboe, ti Juane oy c'usi ta sc'anbe ti Jesuse
(Mr 10:35-45)

20 C'alal ta xanavic batel ta Jerusalene, ja' o
tey inopaj batel ta stojol Jesús sme' ti Jacoboe,
ti Juane, ja' ti snich'nab ti Zebedeoe. Jech ti
sme'ique c'ot squejan sba ta stojol ti Jesuse yo'
jech ta sc'anbe vocol.
21 Ti Jesuse laj sjac'be ti antse:
—¿C'usi ta xac'an? —xut.
Ti antse jech laj yal:
—C'alal ta sta sc'ac'alil ti ta xapas mantale, ac'o
ave ti jmoj ta xapasic mantal schi'uc ti cha'vo'
jquerem li'e, jun ta abats'i c'ob, jun ta ats'et c'ob
—xi.
22 Ti Jesuse jech itac'av:
—Ti vo'oxuque mu xana' ti c'usi ta xac'anique.
¿Mi ta xcuch avu'unic ta yich'el ti vocole jech
chac c'u cha'al ta xquich' ti vu'une? —x'utatic.
Jech itac'avic:
—Ta xcuch cu'uncutic —xiic.

23 Ti Jesuse jech laj yal:
—Melel, ta xavich' avocolic jech chac c'u cha'al ta xquich'e. Pero ti jech ta xavalic ti ta jchotanoxuc jun ta jbats'i c'ob, jun ta jts'eb c'obe, ma'uc cabtel ta xcac' taje. Ja' ta x'ac'batic ti buch'utic jech chapanbil sc'oplalic yu'un ti Jtote —xi.
24 C'alal jech laj ya'iic ti yan lajunvo' ya-jchanc'optac ti jech laj sc'anique, tey lic ilinicuc ta stojol ti cha'vo'ique.
25 Pero ti Jesuse laj yic' talel ti yajchanc'optaque. Jech laj yalbe:
—Ti vo'oxuque xana'ic lec ti ajvaliletique tsots ta spas ta mantal ti cristianoetique. Jech xtoc ti buch'u tsots yabtel yich'ojique, cajal ta spasvan ta mantal.
26 Ti vo'oxuque mu jechuc xapasic. Mi ta xac'anic ti ich'biloxuc ta muc' ta xac'otique, ac'o abaic ta tunel yu'un ti yane.
27 Buch'uuc no'ox ti ta sc'an ti cajal ta xc'ote, ac'o yac' sba ta tunel yu'un ti yane.
28 Ja' jech ti vu'un ti co'ol j'elantique mu yu'unuc lital yo' ta jmosovin ti cristianoetique. Tal cac' jba ta tunel yu'unic. Yu'un lital cac' jba ta milel, yo' jech ta jtojbe scolelic ti epal cristianoetique —xi.

Ti Jesuse laj sjambe sat cha'vo' ma'sat (Mr 10:46-52; Lc 18:35-43)

29 C'alal ta xa xloq'uic batel ta jteclum Jericoe, ep ti cristianoetic ti sts'acliojic batel ti Jesuse.
30 Ti ta be ti bu ta x'ech'ique, tey chotajtic ta ti' be cha'vo' ma'satetic. C'alal laj ya'iic ti tey ta x'ech' ti Jesuse, i'avanic:

—Cajval, Snich'on David, c'uxubinuncutic —xiic.
31 Ti cristianoetique laj yalbeic ti ac'o ch'aniicuque. Pero ti stuquique más to tsots i'avanic:
—Cajval, Snich'on David, c'uxubinuncutic —xiic.
32 Jech o xal ti Jesuse tey iva'i, laj yic' talel ti ma'satetique. Jech laj sjac'be:
—¿C'usi ta xac'anic ti ta jpase? —xut.
33 Ti stuquique jech itac'avic:
—Cajval, ta jc'ancutic ti jamuc ti jsatcutique —xiic.
34 Ti Jesuse ic'uxubaj yo'nton yu'un. Jech o xal laj spicbe ti satique. C'alal jech laj spase, ta ora no'ox ijam ti satique. Tey laj xchi'inic batel ti Jesuse.

21

Ti Jesuse ta x'och batel ta Jerusalén (Mr 11:1-11; Lc 19:28-40; Jn 12:12-19)

1 C'alal nopol xa sc'an xc'ot ta Jerusalén ti Jesús schi'uc ti yajchanc'optaque, ic'otic ta jteclum Betfagé ti ta sts'el svitsal Olivose. Ti Jesuse laj stac jelavel cha'vo' yajchanc'op.
2 Jech laj yalbe:
—Batanic ta biq'uit jteclum le'e. Tey chucul ta xataic jun burro schi'uc jcot yol. Jitunic, ic'beicun talel.
3 Ti mi oy buch'u c'usi ta xayalboxuque, albo ya'iic: “Ja' ta xtun yu'un ti Cajvale. Ta jsutesbot no'ox talel”, utic —xi.

4 Ti jech taje, ja' ta sventa yo' ta xc'ot ta pasel
ti jech laj sts'iba comel ti j'alc'ope:
5 Albeic ya'i ti buch'utic nacajtic ta jteclum Sione:
“Q'uel avilic, ti Ajvalil avu'unique li' ta xtal
ta atojolique.
Mu sna' stoy sba.
Cajal ta xtal ta burro, yol jun animal ti ja' jcuch-
icatsile”,
xi.
6 Jech ti cha'vo' yajchanc'optaque ibatic. Jech
laj spasic jech chac c'u cha'al i'albatic yu'un ti
Jesuse.
7 Laj yiq'uic talel ti me' burro schi'uc ti yole.
Tey laj scajanic sc'u'ic ta sba. Jech ti Jesuse icaji
batel.
8 Ti epal cristianoetique, oy jlom tey lic
sq'ui'ananic ti sc'u'ic ta be ti bu ta x'ech' ti Jesuse.
Oy jlom laj sbojic c'ob te'. Laj slamanic ta be.
9 Ti buch'utic jelavemic batele schi'uc ti
comemic ta patile, tsots lic avanicuc:
—Yan yutsil ti snich'on ti ajvalil Davide. Toj lec
ti buch'u tacbil talel yu'un ti Diose. Jun yutsil ti
Diose —xiic.
10 C'alal i'och batel ta Jerusalén ti Jesuse,
scotol ti cristianoetic ti tey ta Jerusalene tey
xvochlajetic snet'-net' sbaic ta jmec. Jech ta
sjac'olanbe sbaic:
—¿Buch'u le'e? —xiic.
11 Ti cristianoetique jech ta xalic:
—Ja' ti j'alc'op Jesuse ti liquem talel ta Nazaret
ti oy ta Galilea banomile —xiic.

Ti Jesuse bat xch'uba loq'uel ti temploe
(Mr 11:15-19; Lc 19:45-48; Jn 2:13-22)

12 Ts'acal to ti Jesuse ibat ta templo yu'un ti
Diose. Tey laj snuts loq'uel scotol ti buch'utic ta
xchonilajique, ti ta xmanolajique. Ja' jech xtoc
laj svalc'unbe smexaic ti jeltaq'uinetique schi'uc
xilaic ti jchonpalomaetique.
13 Jech lic yal:
—Ta xal ti Dios ti ts'ibabil ta sc'ope: "Ti jnae
ja' jtaobil ta c'oponel", xi. Pero ti vo'oxuque laj
xa ajoybinic ta snail ch'en j'eleq'uetic —xi.
14 Ti tey ta temploe inopajic talel ta stojol Jesús
jun chib ma'satetic schi'uc coxovetic. Tey laj
scoles.
15 Ti banquilal paleetique schi'uc ti jchanub-
tasvanejetic yu'un ti mantale laj yilic ti smuc'ul
stsatsale. Laj ya'iic xtoc ti jech tsots ta x'avanic ta
templo ti ololetique: "Jun yutsil ti snich'on ajvalil
Davide", ti xiique. Jech o xal ti stuquique isoc
sjolic.
16 Jech laj yalbeic ti Jesuse:
—¿Mi xava'i ti va'i s'elan ta xalique? —xiic.
Ti Jesuse jech laj stac':
—Ta xca'i. Pero, ¿mi mu'yuc aq'uelojic ta sc'op
Dios ti jech ono'ox ta xale?:
Pasbil avu'un ti jun yutsil ta xq'uejinic ti ololetique, ti jchu'nel-ololetique,
xi ono'ox ti ts'ibabile —xi ti Jesuse.
17 Tey laj yicta comel. Bat ta jteclum Betania.
Tey i'ech' yu'un ti ac'obaltique.

Ti Jesuse ta xut ti icuxe
(Mr 11:12-14, 20-26)

18 Sob xa ta yoc'lomal ti c'alal ta xcha'sut batel
ta Jerusalén ti Jesuse, lic ya'i vi'nal.

19 Tey laj yil jpets icux ti teq'uel ta ti' bee.
Inopaj bal ta stsel. Ba sq'uel mi oy sat. Pero
mu'yuc laj sta. Yanal no'ox. Jech o xal ti Jesuse
jech laj yalbe ti icuxe:
—Staojuc o yav ti jech ch'abal asat ta xacome
—xut.
Ta ora no'ox lic taquijuc ti icuxe.
20 C'alal jech laj yilic ti yajchanc'optaque,
ch'ayal ic'ot yo'ntonic. Tey lic sjac'beic ti Jesuse:
—Albun ca'icutic, ¿c'u cha'al ti jech itaquij ta
ora ti icuxe? —xutic.
21 Ti Jesuse jech itac'av:
—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti mi
ach'unojic ti xu' yu'un ti Diose, ti mi mu
xana'eticuque, ma'uc no'ox jech ta xapasic
jech chac c'u cha'al laj jpasbe ti icuxe. Xu' ta
xavalbeic ti vits li'e: “Loc'an batel, ba jipo aba
ta nab”, mi xavutique, jech ta xbat.
22 Scotol ti c'usitic ta xac'anbeic ti Diose, ti mi
ta xach'unic ti ta xa'ac'batique, ta xavich'ic —xi.

Yabtel ti Jesuse
(Mr 11:27-33; Lc 20:1-8)

23 Ts'acal to ti Jesuse i'och bal ta templo. Ti
c'alal tey ta xchanubtasvane, ja' o tey inopajic
batel ti banquilal paleetique schi'uc ti moletic
yu'un ti j'israeletique. Jech c'ot sjac'beic:
—Albun ca'icutic, ¿c'usi avabtel ti vi s'elan ta
xapase? ¿Buch'u laj yac'bot avabtel? —xiic.
24 Ti Jesuse jech laj stac':
—Ja' jech ti vu'un eque, oy c'usi ta jc'an ta
jac'boxuc ec. Ti mi xtac' avu'unique, ja' jechun
ec ta xcalboxuc ava'iic ti buch'u laj yac'bun ti
cabtele.

25 Albun ca'i, ti Juan j'ac'-ich'-vo'e, ¿buch'u laj
stac talel ti tal yac' ich' vo'e? ¿Mi tacbil tal yu'un
ti Diose? ¿Mi tacbil tal yu'un ti cristianoetique?
—xi.
Jech ti stuquique lic sjac'olanbe sbaic ti c'usi
xu' ta xalique:
—Ti mi ta xcalbetic ti ja' tacbil tal yu'un Dios
mi xijchiotique, jech ti Jesuse ta xistac'botic talel:
“¿C'u cha'al mu'yuc bu laj avich'ic ta muc'?”
xiyutotic.
26 Pero ti mi ta xcalbetic ti ja' tacbil tal yu'un ti
viniquetic mi xijchiotique, toj xi'bal sba. Yu'un
scotol ti cristianoetique xch'unojic ti ja' ic'opoj ta
sventa Dios ti Juane —xiic.
27 Jech o xal jech laj yalbeic ti Jesuse:
—Mu jna'cutic —xiic.
Ti Jesuse jech laj yal:
—Ja' jech ti vu'un eque, mi ja'uc ta xcalboxuc
ava'iic buch'u laj yac'bun cabtel ti vi s'elan ta
jpase —x'utatic.

Ti cha'vo' nich'onil ti laj sbabac'opta ti Jesuse

28 Ti Jesuse jech laj yal xtoc:
—¿C'usi ta xanopic? Oy jun vinic ti oy chavo'
snich'one. Ti vinique jech laj yalbe ti jun
snich'one: “Nich'on, ti c'ac'al li'e, batan ta cosil,
ba tuch'o ti uvae”, xut.
29 Ti nich'onile jech itac'av: “Mu jc'an xibat”,
xi. Pero ts'acal to lic snop ti ja' lec ti ta xbat ta
abtele. Jech o xal ibat.
30 Ts'acal to ti totile jech lic yalbe ti jun snich'on
xtoque: “Nich'on, ti c'ac'al li'e, batan ta cosil, ba

tuch'o ti uvae”, xut. Ti nich'onile jech itac'av:
“Lec oy, Tot, ta xibat”, xi. Pero mu'yuc ibat.
31 Albun ca'i ti vo'oxuque, ¿buch'u junucal ti
laj spas ti c'usi laj sc'an ti stotique? —xi ti Jesuse.

Ti stuquique jech itac'avic:

—Ja' ti ba'yel nich'onile —xiic.

Ti Jesuse jech laj yal:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti jc'anpatantaq'uinetique schi'uc ti jsa'mulil antsetique, ja' ba'yel ta xac' sbaic ta ventainel yu'un ti Diose.
32 Ti Juan j'ac'-ich'-vo'e tal xchanubtasoxuc
ti c'usi ta xapasic yo' lec oyoxuque. Pero
ti vo'oxuque mu'yuc laj ach'unic. Yan ti
jc'anpatantaq'uinetique schi'uc ti jsa'mulil antse-
tique laj xch'unic. Manchuc mi jech laj avilic,
pero mu'yuc bu laj ajelta ti chopol avo'ntonique
yo' jech ta xach'unicun —xi.

Ti chopol jch'om-osiletic ti laj sbabac'opta ti Jesuse

(Mr 12:1-12; Lc 20:9-19)

33 Ti Jesuse jech laj yal xtoc:

—A'yio ava'iic ti yan babac'op li'e. Oy jun yajval pinca ti lic sts'un ti uvae. Lic smac ta moc ti yosile. Ja' jech xtoc laj spasbe yavil yo' bu ta xich' pits'el ti uvae schi'uc jun natil luchlebal yo' ta sq'uel scotol. Ts'acal to un, laj yac' comel ta ch'om ti yosil ta stojol j'abteletic. Ibat ta nom.
34 C'alal sta xa sc'ac'alil ti ta xich' tuch'el ti
sat uvae, laj stac batel jun chib yaj'abtel yo' jech
chba sc'anic ti c'u yepal ta xich' ti stuque.

35 Pero ti jch'om-osiletique laj stsaquic ti
buch'utic tacbilic talele. Ti june laj smajic. Ti
june laj smilic. Ti june laj yac'beic ton.
36 Pero ti yajval osile yan to velta laj stac talel
yaj'abteltac jech chac c'u cha'al ti ta ba'yele. Pero
ti jch'om-osiletique ja' no'ox jech laj spasic jech
chac c'u cha'al laj spasic ti ta ba'yele.
37 ’Ta slajeb xa laj stac batel snich'on stuc. Jech
laj snop: “Ja' van ta xiyich'beicun ta muc' ti
jnich'one”, xi.
38 Pero ti jch'om-osiletique, c'alal laj yilic ti ja'
snich'on ti ajvalile, jech lic yalbe sbaic: “Le' xtal
ti buch'u ta xich' comel ti osile. La' jmiltic yo'
jech ta xcom ta cu'untic ti osile”, xut sbaic.
39 Jech o xal ti jch'om-osiletique laj stsaquic, laj
xjochic loq'uel, laj smilic —xi ti Jesuse.
40 Ti Jesuse jech lic sjac'be ti cristianoetique:
—C'alal ta sut talel ti yajval osile, ¿c'usi ta
spasbe ti j'abteletic taje? —xi.
41 Ti stuquique jech itac'avic:
—Ta smil scotol ti jmilvanej j'abteletique. Mi
ja'uc juteb ta xc'uxubaj yo'nton yu'un. Ja' jech
xtoc ti yajval osile ta xlic sa' yan j'abteletic yo' ta
xac' ta ch'om ti yosile, yo' jech ta xac'beic ti c'u
yepal ta xich' sloc' ti yosile —xiic.
42 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—Ti vo'oxuque, ¿mi mu'yuc aq'uelojic ti sc'op
Dios ti jech ta xale?:
Ti ton ti bajbil yu'un ti j'abteletique, ts'acal to ja'
jtunel icom ta sventa sliqueb ti nae.
Ja' yabtel stuc ti Cajvaltic Diose.
Jun yutsil ta xc'ot ta jtojoltic,
xi.

43 Jech o xal ta xcalboxuc ava'iic, ti ventainel
yu'un ti Dios ti oy ta atojolique, ta xbat ta yan. Ta
xbat ta stojolic ti buch'utic sna' xaq'uic ti sloq'ue.
44 Buch'uuc no'ox ti ta xbajic ta sba ti tone, lilijem
ta xc'otic. Mi cajal ta xc'ot ta sbaic ti tone, polvo
ta xc'otic —xi.
45 C'alal jech laj ya'iic ti banquilal paleetique,
ti jfariseoetique ivul ta yo'ntonic ti ja' sc'oplal
stuquic ti jech i'albatic yu'un ti Jesuse.
46 Jech o xal ta sc'an ta stsaquic ox ya'iic.
Pero ixi'ic yu'un ti cristianoetique. Yu'un scotol
xch'unojic ti ta xc'opoj ta sventa Dios ti Jesuse.

22

Ti nupunel ti laj sbabac'opta ti Jesuse
(Lc 14:15-24)

1 Yan to velta ti Jesuse jech lic yal ta babac'op:
2 —Ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele
co'ol s'elan jech chac c'u cha'al jun ajvalil ti laj
spas q'uin sventa ti ta xnupun ti snich'one.
3 Ti ajvalile laj stac batel yaj'abteltac ta stojolic
ti buch'utic ic'bilic yu'une. Pero ti buch'utic
ic'bilique mu sc'an xtalic.
4 Yan to velta ti ajvalile laj stac batel yan
yaj'abteltac ta stojolic ti buch'utic ic'bilic yu'une.
Jech laj yalbe batel: “Batanic, ba albeic ya'i
ti buch'utic ic'bilic cu'une ti chapal xa cu'un
ti ve'lile. Laj xa jmil ti vacaxe schi'uc ti yan
animaletic ti lec jubemique. Chapal xa scotol ti
c'usitic ta xtune. Jech o xal ac'o talicuc ta ora”,
xi.
5 Pero ti buch'utic ic'bilique mu'yuc bu laj
yich'beic ta muc' ti sc'op ti yaj'abtel ti ajvalile.

Oy jlom bat abtejicuc ta yosilic. Oy jlom batic ta chonolajel.

6 Ti jlom xtoque laj stsacbeic ta majel, laj smilic ti yaj'abteltac ti ajvalile.

7 Jech ti ajvalile toj ech'em isoc sjol. Tey laj yalbe mantal ti yajsoldadotaque ti ac'o ba smilic ti jmilvanejetique schi'uc ti ac'o yich' chic'bel ti slumalique.

8 Ts'acal to ti ajvalile lic yalbe ti yaj'abteltaque: “Chapajem xa scotol cu'un sventa ti q'uine. Pero ti buch'utic ic'bilic cu'une, ma'uc ic'bil cu'un jna'.

9 Jech o xal batanic ti bu más ep ta x'ech'ic ti jbeinel ta callee. Ba iq'uic talel ta q'uin ti c'u yepal ti tey ta xataique”, xi.

10 Jech o xal ti yaj'abteltaque iloq'uic batel ta calletic. Laj yiq'uic tal scotol ti jbeineletic ti c'u yepal laj staique. Mu t'ujbiluc laj spasic. Jech ti sna ti ajvalile noj icom.

11 ’Jech o xal ti ajvalile i'och batel ta yut sna. Tey ba sq'uel ti buch'utic ic'bilic talel yu'une. Pero ti tey ta yut snae oy jun vinic ti mu'yuc bu slapoj sc'u' sventa ti nupunele.

12 Jech laj yalbe: “Chi'iltic, ¿c'usi laj avut ti la'och talel li'e ti c'alal mu'yuc alapoj ti ac'u' sventa ti nupunele?” xut. Pero ti vinique ts'ijil icom.

13 Jech o xal ti ajvalile laj yalbe ya'i ti buch'utic ta xac' ti ve'lile: “Chucbeic yoc sc'ob ti vinic li'e. Jipic batel ta ic'al osil ti bu ta x'oq'ue, ti bu xc'uxuxet ti yee”, xi.

14 Yu'un ep ti buch'u ic'bilique. Jun chib ti buch'u t'ujbilique —xi ti Jesuse.

Sc'oplal ti patane
(Mr 12:13-17; Lc 20:20-26)

15 Jech ti jfariseoetique bat scomonopic yo' jech
oy c'usi ta sjac'beic ti Jesuse, yo' jech mi oy c'usi
chopol ta xal, yo' jech ta stabeic smul.
16 Jech ti jfariseoetique laj staquic batel jun
chib svinictac schi'uc jun chib svinictac ti ajvalil
Herodese, ti jech laj yalic ta stojol ti Jesuse:
—Jchanubtasvanej, jna'ojcutic lec ti ja' melel ti
c'usi ta xavale. Jamal ta xavalbuncutic ti c'usi ta
sc'an Dios ti ta jpascutique. Mu labluc xava'i ti
c'usitic ta xayalbe ti cristianoetique. Yu'un mu
t'ujbiluc xana' xapas.
17 Jech o xal albun ca'icutic c'usi ta xanop. ¿Mi
lec ti ta jtojtic ti patan taq'uin ti ta xich' ti ajvalil
romanoe? ¿Mi mu lecuc? —xutic.
18 Ti Jesuse laj yilbe yo'ntonic ti jech chopol ta
snopique. Jech o xal jech laj yal:
—Ta xapac'ta abaic. ¿C'u cha'al ta xac'an ta
xabajesicun ta c'oc'?
19 Ac'bun quil jsep taq'uin ti ja' stojobil ti
patane —xi.
Tey laj yich'ic talel jsep denario taq'uin.
20 C'alal laj sq'uel ti Jesuse, jech laj sjac'be:
—¿Buch'u sat, buch'u sbi li' tsacale? —xi.
21 Ti stuquique jech laj staq'uic:
—Ja' ti ajvalile —xiic.
Jech o xal ti Jesuse jech laj yal:
—Ac'beic ti c'usi ja' yu'un ti ajvalile. Ja' jech
xtoc ac'beic ti c'usi ja' yu'un ti Diose —xi.
22 C'alal jech laj ya'iique, jech ti stuquique
ch'ayal ic'ot yo'ntonic. Tey laj yictaic comel ti
Jesuse. Ibatic.

Ta xjac'bat sc'oplal cha'cuxiel ti Jesuse
(Mr 12:18-27; Lc 20:27-40)

23 Ja' ono'ox jun sc'ac'alil taje, oy jlom jsa-
duceoetic ibatic ta stojol ti Jesuse. Ti jsaduceoe-
tique xch'unojic ti mu'yuc cha'cuxiel yu'un ti
animaetique. Jech o xal jech laj yalic:

24 —Jchanubtasvanej, ti Moisese jech laj yal:
“Mi oy jun vinic ti ta xic' ti yajnile, ti mi chame, ti
mi ch'abal snich'on icome, jech o xal ti yits'ine ta
sc'an ti ac'o yic' ti me'unal antse, yo' mu xch'ay
sts'unobal ti anima sbanquile”, xi.

25 Lec oy. Oy jchi'ilcutic ti vucubic ta voq'uele.
Ti sba banquilale laj sa' yajnil. Icham. Mu'yuc
snich'on icom. Ts'acal to, yits'in ti animae laj
yic'be yajnil ti anima sbanquile.

26 Pero ti its'inale icham xtoc. Mu'yuc snich'on
icom. Ts'acal to ti yoxibal its'inale laj yic' xtoc.
Pero icham. Mu'yuc snich'on icom. Ja' jech ic'ot
ta pasel yucubalic.

27 Ts'acal to icham ti ants xtoque.

28 C'alal ta sta sc'ac'alil ti ta xcha'cuxiic ti
animaetique, ¿buch'u junucal ta xajnilanic ti
antse c'alal laj smalalin ti vucub viniquetique?
—xiic.

29 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ch'ayemoxuc ti jech ta xavalique. Yu'un
mu xana'ic c'usi ta xal ti sc'op Diose, ti smuc'ul
stsatsal ti Diose.

30 Ti c'alal ta xcha'cuxiic ti animaetique, mu xa
ta xic'an sbaic. Ja' jech xtoc mu'yuc xa ta xaq'uic
ta nupunel ti yalab snich'nabique. Jech ta xc'otic
jech chac c'u cha'al yaj'ángeltac ti Dios ti oy ta
vinajele.

31 Ti jech ta xcha'cuxiic ti animaetique, ¿mi mu
avilojicuc ti jech ta xal stuc ti Dios ti ts'ibabil ta
sc'ope?:
32 “Vu'un Diosun yu'un ti Abrahame, ti
Isaaque, ti Jacobe”, xi. Ta stojol ti Diose mu'yuc
buch'u chamem. Scotolic cuxulic —xi ti Jesuse.
33 C'alal jech laj ya'iique, ch'ayal ic'ot yo'ntonic
yu'un ti jech ichanubtasvan ti Jesuse.

Ti mantal ti más tsots sc'oplale
(Mr 12:28-34)

34 C'alal jech laj ya'iic ti jfariseoetic ti jech
ts'ijajtic icomic ti jsaduceoetique, lic stsob sbaic.
35 Oy jun ta scotolic ti ja' jchanubtasvanej
yu'un ti mantale ti ta sc'an ta slajeltsabe yo'nton
ti Jesuse. Jech c'ot sjac':
36 —Jchanubtasvanej, ¿c'usi mantalil ti más
tsots sc'oplale? —xi.
37 Ti Jesuse jech itac'av:
—“C'ano ti Dios avu'une ta sjunul avo'nton, ta
sjunul ach'ulel, ta sjunul snopobil avu'un”, xi.
38 Ja' ti mantal ti más tsots sc'oplal taje.
39 Ti yan mantal ti jutuc mu co'oluc schi'uque,
ja' li'e: “C'uxubino ti achi'iltaque jech chac c'u
cha'al ti ta xac'uxubin aba atuque”, xi.
40 Ti chib mantal li'e tey xa stsoboj sba scotol
smantal ti Moisese schi'uc ti c'u s'elan ichanub-
tasvan ti j'alc'optaque —xi.

¿Buch'u snitilul ti Cristoe?
(Mr 12:35-37; Lc 20:41-44)

41 C'alal tey to tsobolic ti jfariseoetique, ti
Jesuse jech laj sjac'be:

42 —¿C'usi ta xanopic ta stojol ti Cristoe?
¿Buch'u snitilul? —xi.
Jech itac'avic:
—Ja' snitilul ti Davide —xiic.
43 Ti Jesuse jech laj yal:
—Ti mi ja' snitilul ti Davide, ¿c'u cha'al ti
Cajval xi ti David ta stojol ti Cristoe? Yu'un ti
Davide, ta sventa ti ventainbil yo'nton yu'un ti
Ch'ul Espíritue, jech laj yal:
44 Ti Diose jech laj yalbe ti Cajvale:
"La' chotlan ta jbats'i c'ob, ja' to mi sta yorail ta
xcac'bot ta avoc ta ac'ob ti avajcrontae",
x'utat ti Cristoe, xi.
45 ¿C'u cha'al taje ti Cristoe ti ja' snitilul ti
Davide, c'alal ti David xtoque Cajval ti xute? —xi
ti Jesuse.
46 Ti jech laj yale, mu'yuc buch'u itac' yu'unic
jbeluc ti c'ope. Ja' o tey laj yicta sbaic ti mu xa
c'usi laj sjac'beic ti Jesuse.

23

Ti Jesuse laj svinajesbe smul ti jfariseoetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale
(Mr 12:38-40; Lc 11:37-54; 20:45-47)

1 Jech ti Jesuse jech laj yalbe ya'iic ti cristia-
noetque schi'uc ti yajchanc'optaque:
2 —Ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale
schi'uc ti jfariseoetique sva'anoj sbaic ta yalel
smelol smantal ti Moisese.
3 Jech o xal, ch'unbeic, pasic ti c'usi ta xalique.
Pero mu xachanbeic ti stalelique. Yu'un ti
stuquique mu'yuc ta spasic ti c'usi ta xalique.

4 Q'uel avil, ti stuquique ta xac'beic ep yicatsic
ti cristianoetic ti mu xa xlic yu'unique. Yu'un ta
sujic ta xcuchel ti icatsile. Pero ti stuquique mi
ja'uc juteb ta stic' sni' sc'obic ta yiquel ti icatsile.
5 Jech ta spasic scotol yo' lec ta x'ilatic. Yu'un
ti stuquique lec ta xa'iic ti chucajtic ta sti'baic ta
sc'obic ti smantal Dios ti ts'ibabil ta jamal poq'ue.
Jech xtoc toj lec ta xa'iic ti más to nat ta slap ti
sc'u'ique, ti oy lec ti stsitsimaltaque.
6 Ta sc'anic ti más lec t'ujbil schotlebic ti bu
ta xve'ique schi'uc ti chotlebal ich'bil ta muc' ta
jujun ch'ul nae.
7 Ta sc'anic ti nupbilique, ti ich'bilic ta muq'ue,
ti jchanubtasvanej ti x'utatic ta callee.
8 ’Pero ti vo'oxuque ma'uc avabtelic ti ta
xa'albatic jchanubtasvanej ti xa'utatique. Yu'un
ti vo'oxuque achi'il no'ox abaic. Yu'un jun no'ox
ti jchanubtasvanej avu'unique, ja' ti Cristoe.
9 Mu'yuc buch'u xabis ta totil li' ta sba
banomile. Yu'un jun no'ox Atotic ti oy ta vinajele.
10 Ma'uc avabtel ti ta xac'anic biiltasel ti
banquilal, xa'utatique. Yu'un ti banquilal
avu'unique, ja' ti Cristoe.
11 Ti buch'u ti ta xac' sba ta tunel ta stojol ti
yane, ja' ti buch'u más cajal ta atojolique.
12 Yan ti buch'u cajal ta xac' sba ta stojol ti
yane, ta spec'tsanat. Yan ti buch'u ta sbic'tajes
sba ta stojol ti yane, ja' ta x'ac'at ta ich'el ta muc'.
13 ’Jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale,
jfariseoetic, toj abol abaic. Ja' no'ox ta xapac'ta
abaic. Yu'un ta xamac'beic sti' ti bu ta
xventainvan ti Dios ti oy ta vinajele, yo' jech
mu x'och avu'unic ti yane. Yu'un ti vo'oxuque

mu xac'an xa'ochic. Mi ja'uc xavac' ochicuc ti
buch'utic ta sc'an ta x'och ya'iique.
14 ’Jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale,
jfariseoetic, toj abol abaic. Ja' no'ox ta xapac'ta
abaic. Ta xapojbeic snaic ti me'unal antsetique.
Ts'acal to yo' jech mu xvinaj ti c'usi chopol ta
xapasique, jech o xal un, jal ta xataic ta c'oponel
ti Diose. Ti jech ta xapasique, tsots castigo ta
xavich'ic.
15 ’Jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale,
jfariseoetic, toj abol abaic. Ja' no'ox ta xapac'ta
abaic. Avac'ojic persa ta sa'el mi oy bu jun
vinic ta xchanubtasel jech chac c'u cha'al ti
ach'unojique. Mi laj xa xch'un avu'unique, jech
ti vinique chib to velta ta xjelav spucujil. Ja' mu
sta ti vo'oxuque.
16 ’Toj abol abaic ti vo'oxuque, ma'sat jnitvane-
joxuc. Jech ta xavalic: “Ti buch'u ta sva'an ta
rextigo ti temploe, mu persauc ta xc'ot ta pasel ti
c'usi laj yale. Pero ti buch'u ta sva'an ta rextigo ti
oro yu'un ti temploe, ja' persa ta xc'ot ta pasel”,
xachiic.
17 Toj bolibemoxuc, ma'satoxuc. ¿C'usi ti más
tsots sc'oplale? ¿Mi ja' ti oroe? ¿Mi ja' ti templo
ti ta stunes ti oroe?
18 Jech ta xavalic xtoc: “Ti buch'u ta sva'an ta
rextigo ti altare, mu persauc ta xc'ot ta pasel ti
c'usi laj yale. Pero ti mi ta sva'an ta rextigo ti
smoton Dios ti tey cajal ta altare, ja' persa ta xc'ot
ta pasel”, xachiic.
19 Toj bolibemoxuc, ma'satoxuc. ¿C'usi ti más
tsots sc'oplale? ¿Mi ja' ti smoton Diose? ¿Mi ja'
ti altar ti ta stunes ti smoton Diose?

20 Ti buch'u ta sva'an ta rextigo ti altare, ma'uc
no'ox ti jech ta sva'an ta rextigo ti altare. Laj xa
sva'an ta rextigo xtoc ti smoton Dios ti tey cajal
ta altare.
21 Ti buch'u ta sva'an ta rextigo ti temploe,
ma'uc no'ox ta sva'an ta rextigo ti temploe. Ja'
jech xtoc laj xa sva'an ta rextigo ti Diose yu'un
tey sventainoj ti temploe.
22 Ti buch'u ta sva'an ta rextigo ti vinajele,
laj xa sva'an ta rextigo ti Diose, ti ja' tey chotol
sventainoj ti vinajele.

23 ’Jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale,
jfariseoetic, toj abol abaic. Ja' no'ox ta xapac'ta
abaic. Ti vo'oxuque ja' no'ox tsots sc'oplal
ta xava'iic ti ta xaloq'uesic jujun lajlajuneb ti
tul nichime, ti culantue, ti cominoe, yo' jech
ta xavac'beic smotonin ti Diose. Pero mu
xavich'ic ta muc' ti bu más tsots sc'oplal ta
xchanubtasvan ti mantale jech chac c'u cha'al ti
stuq'uil o'ntonale, ti sc'uxul o'ntonale, ti yich'el
ta muc' ti Diose. Ja' tsots sc'oplal ti ta xapasic le'e.
Pero mu me xavictaic ta yaq'uel ti lajlajunebe.
24 Ma'sat jnitvanejoxuc. Ti vo'oxuque mu
xac'an xabiq'uic ti nene use. Pero lec xava'iic
sbiq'uel ti muc' ta camelloe.

25 ’Jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale,
jfariseoetic, toj abol abaic. Ja' no'ox ta xapac'ta
abaic. Ti vo'oxuque ja' jech a'elanic jech chac
c'u cha'al ti vasoe, ti platoe, ti lec ta xapoquic
ti spate. Pero ti yut avo'ntonique nojem ta
yu'uninel, ta yelc'anel ti c'usi oy yu'un ta
achi'iltaque.

26 Ma'sat jfariseo, poco ba'yel ti yut vasoe, ti
yut platoe, yo' jech lec ta xcom ti yute schi'uc ti
spate.
27 ’Jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale,
jfariseoetic, toj abol abaic. Ja' no'ox ta xapac'ta
abaic. Ti vo'oxuque co'ol a'elanic jech chac c'u
cha'al ti sna anima ti ta ba muquinale, ti lec
saque, ti c'upil sba ta q'uelel ti spate. Pero ti ta
yute, noj ta sbaquil anima ti ep ta tos ti c'usitic
chopol teye.
28 Ja' jech a'elanic ti vo'oxuque. Ti apat
axoconique lec ta xilic ti cristianoetique. Pero
ti ta yut avo'ntonique, noj ta mulil, ja' no'ox ta
xapac'ta abaic.
29 ’Jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale,
jfariseoetic, toj abol abaic. Ja' no'ox ta xapac'ta
abaic. Ta xameltsanbeic lec sba smuquinal ti
j'alc'opetique. Jech xtoc lec nichimtic xa ta
xapasbeic ti sba smucobbail ti buch'u lec i'ech'ic
li' ta sba banomile.
30 Pero ts'acal to un, ta xavalic: “Ti oyucotic xa
ox c'alal cuxulic to ox ti jmolmuc'tique, mu'yuc
bu laj jtic' jbatic ta smilel j'alc'opetic ti jechuque”,
xachiic.
31 Ti jech ta xavalique, laj xavinajes abaic ti ja'
snitiluloxuc ti buch'utic laj smilic ti j'alc'optaque.
32 Tsutsesic yabtel ti amolmuc'totique ti c'u
s'elan laj sliquesique.
33 ’Jti'val chon, ¿c'usi xavut ta xapoj abaic ta
castigo yu'un ti tojob mulile?
34 Jech o xal ta jtac talel ta atojolic j'alc'opetic,
jchanubtasvanejetic, bijil viniquetic. Pero ti
vo'oxuque ta xamilic jlom. Ta xajoc'anic ta cruz

jlom. Jlom ta xamajic ta jujun ch'ul na avu'unic.
Ta xanutsic loq'uel ta jujun jteclum.
35 Jech o xal cajal ta xc'ot ta abaic ti laj lajuc ta
milel scotol ti lequil viniquetique, ti lic ono'ox
talel ta stojol ti lequil Abele, ti ivul c'alal ta
Zacaríase, ja' snich'on ti Berequíase, ti vo'oxuc
laj amilic ta yut templo ti ta sts'el ti altare.
36 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti jech ilajic
ta milel ti lequil viniquetique, scotol ta xcom ta
abaic avi tana li'e.

Ti Jesuse ta x'oc' yu'un ti jteclum Jerusalene
(Lc 13:34-35)

37 ’Jerusalén, Jerusalén, ti vo'oxuque ta xamilic
ti j'alc'opetique. Ta xapujbeic ton ti buch'utic
tacbilic tal yu'un ti Diose. Ep ta velta ta jc'an
ta jtsoboxuc jech chac c'u cha'al ti me' alac' ti ta
stsob ti yalab ta yolon xiq'ue. Pero mu xac'anic.
38 Q'uel avilic, ti vo'oxuque jipbil ta xcom ti
anaique.
39 Yu'un ta xcalboxuc ava'iic, mu xa bu ta
xavilbeicun ti jsate, ja' to ti mi ta sta yorail ti ta
xavalique: “Toj yan no'ox yutsil ti Buch'u tacbil
tal yu'un ti Cajvaltic Diose”, ti mi xachiique —xi
ta x'oc' ti Jesuse.

24

Ti Jesuse ta xal ti ta sta yorail ti ta xlilij ti temploe
(Mr 13:1-2; Lc 21:5-6)

1 C'alal iloc' batel ta templo ti Jesuse, ti tey xa
ta xanav batele, inopaj batel ti yajchanc'optaque.
Laj yac'beic yil ti temploe.

2 Ti Jesuse jech laj yal:

—Ti jech ta xavilic scotol li'e, ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ta sta yorail ti mu jbejuc ton ti cajal ta xcom ta sba ti yan tone. Ta xlilij scotol —xi.

Svinajeb ti slajeb c'ac'ale
(Mr 13:3-23; Lc 21:7-24; 17:22-24)

3 Ts'acal to tey ibatic ta vits Olivos. C'alal tey xa chotol ti Jesuse, ti yajchanc'optaque jech laj sjac'beic ta mucul:

—Albun ca'icutic, ¿c'usi ora ta xc'ot ta pasel taje? ¿C'usi señail ti ta xacha'sut talele? ¿C'usi señail ti slajeb c'ac'ale? —xiic.

4 Ti Jesuse jech laj yal:

—Bijanic me, mu me buch'u xaslo'laoxuc.

5 Yu'un ep ti buch'utic sbiinojic ti jbi ti jech ta xalique: “Vu'unun ti Cristo”, ti xie. Jech o xal ep ti buch'u ta slo'lae.

6 Ti vo'oxuque ta xava'ibeic sc'oplal ti oy la leto le'e, ti oy la leto taj toe, ti xie. Pero mu xaxi'ic. Yu'un jech ono'ox ta xc'ot ta pasel. Pero ma'uc to slajebal c'ac'al.

7 Ti jun muc' ta lume ta xlic scrontain sbaic schi'uc yan muc' ta lum. Ja' jech xtoc ti jun ajvalile ta xlic scrontain sbaic schi'uc ti yan ajvalile. Ta xtal vi'nal. Ta xtal chamel. Bu'yuc no'ox oy niquel.

8 Ti va'i s'elan taje, sliquebal to ti vocole.

9 ’Jech ti vo'oxuque ta xa'ac'atic ta c'abal. Ta xavich'ic ilbajinel. Ta xavich'ic milel. Scotol cristianoetic xti'et sjolic ta atojolic ta jventa.

10 Ti jech taje, ep ti buch'utic ta xch'ay ta
yo'ntonic ta yich'el ta muc' ti Diose. Jech xtoc
ta scrontain sbaic. Ta xac'an sbaic ta milel.
11 Jech xtoc ep jlo'lavanejetic ta xvul ta loq'uel
ti ta xc'opojic ta sventa Dios ta xalique. Ep ta
slo'laic ti cristianoetique.
12 Ta x'ayan ep ta tos ti mulile. Jech o xal ep ti
buch'utic ta xictaic ti c'ux ta xa'i sbaique.
13 Pero ti buch'u staoj o yav yo'nton xcham
xlaje, ja' ta xcol.
14 Ti lequil ach' c'op ti ja' ventainel yu'un ti
Diose ta xich' puquel ta sbejel banomil, yo' jech
ta sna'ic scotolic ti oy coltaele. Mi jech laj taje,
ja' o xa slajebal c'ac'al.
15-16 ’Ti j'alc'op Daniele laj sts'iba comel
sc'oplal ti jsoquesvanej ti ta xch'ayvane. (Ti
buch'u ta sq'uel li'e, ac'o ya'i lec ti c'usi ta xale.)
C'alal ta xavilic ti ta xc'ot va'luc ta temploe, ac'o
jatavicuc batel ta vitstic ti buch'utic nacalic ta
Judea banomile.
17 Jech xtoc ti buch'u oy ta scha'cojal snae, mu
me xyal talel ta sloq'uesel ti c'usi ta xtun yu'une.
18 Jech xtoc ti buch'u oy ta yosile, mu me sut
talel ta stamel ti sc'u'e.
19 Ti jech c'ac'al taje, abol sba ti antsetic ti
buch'utic schi'uc ti yolique schi'uc ti buch'utic ta
to xchu'un ti yolique.
20 Ti vo'oxuque, c'anbeic me ti Diose ti ma'ucuc
me ta yorail sictic ti ta xajatavic batele, ti
ma'ucuc me ta sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale.
21 Yu'un mu no'ox albajuc ti vocol ta xtale. Sba
to velta ti jech ta xich' svocolic ti cristianoetique.
Ja' mu sta ti ta sliquebal banomile. C'alal mi

ech'e, mu xa sta jech.
22 Ti manchucuc ta sbic'tajes vocol ti Diose,
mu'yuc buch'u junucal ta xcolic. Pero ta
sbic'tajes ti vocole ta sventa sc'uxul yo'nton
yu'un ti buch'u t'ujbilique.
23 ’Mi oy buch'u ta xalboxuque: “Q'uel avilic,
li' xa oy ti Cristoe”, mi mo'oje: “Le' xa oy”, mi
xayutique, mu xach'unic.
24 Yu'un toj ep ti jlo'lavanejetic ti ta xtal li'
ta sba banomile, ti ta sbis sbaic ta Cristoe. Mi
mo'oje, ta xalic ti ja' viniquetic ti ventainbilic
yu'un ti Diose. Ep ta xaq'uic ta ilel señail ti
tsots xu' yu'unique, yo' ta slo'laic ya'iic ti buch'u
t'ujbilic yu'un ti Dios ti xu'uque.
25 Laj xa jpoco'alboxuc ava'iic ti jech ta xc'ot ta
pasele.
26 Jech o xal mi oy buch'u ta xalboxuc: “Q'uel
avilic, le' xa oy ta xocol banomil”, mi xayutique,
mu xabat tey. Mi ta xalboxuc: “Li' xa oy ta jun
na”, mi xayutique, mu xach'unic.
27 Yu'un ti c'alal ta sta yorail ti ta xicha'sut
talele ti vu'un co'ol j'elantique, scotol ta xilic ti
co'ol s'elan sactsel ti xvinaj ti xnoplajet xa ta
vinajel ta sloq'ueb c'ac'ale, ta smaleb c'ac'ale.
28 Ti bu oy ti animae tey chba stsob sbaic ti
xulemetique.

Ti c'u s'elan ta xtal ti Cajvaltique
(Mr 13:24-37; Lc 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

29 ’C'alal mi ech' xa yorail ti vocole, ta x'ic'ub
ti c'ac'ale. Ti ue mu xa xac' ti xojobale. Ti
c'analetique xlaj bajicuc yalel tal ta vinajel.
Scotol ti c'usitic oy ta vinajele xlaj nicanuc.

30 Ja' o yorail ta xvinaj ta vinajel ti ta xicha'sut
talel ti vu'un co'ol j'elantique. Scotol ti cris-
tianoetic ti oyic ta sjoylej banomile ta x'oq'uic.
Yu'un ta xiyilicun ti ta xital ta ba toc schi'uc
jmuc'ul jlequilal ti vu'un co'ol j'elantique.
31 Ja' o tey ta jpas ta mantal ti caj'ángeltaque
ti tsots ac'o yoq'uisanic ti cornetae yo' ta stsobic
tal ti calab jnich'nab ti t'ujbil cu'une, ti bu'yuc
no'ox oyic ta sjoylejal banomile.

32 ’C'alal ta xavilic ti ta x'uninaj sc'obtac, ta
sjelta yanal ti icuxe, xana'ic lec ti ja' o xa yorail
ti ta xtal ti vo'e.
33 Jech xtoc, c'alal ta xavilic ti jech ta xc'ot ta
pasel scotole, na'ic me lec ti nopolun xa talel ta
ti' nae.
34 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, scotol ta xc'ot
ta pasel c'alal mu to ta xchamic ti cristianoetic
li'e.
35 Ti vinajele, ti banomile ta xlaj sc'oplal. Pero
ti jc'ope mu sts'elbuj sc'oplal.

36 ’Ti sc'ac'alil yorail ti ta xitale, mu'yuc buch'u
sna'. Mi ja'uc sna' ti ángeletic ti oyic ta vinajele.
Mi ja'uc jna' ti vu'un Snich'onun ti Diose. Ja'
no'ox sna'oj stuc ti Totil Diose.
37 Jech chac c'u cha'al ic'ot ta pasel ti c'alal
cuxul to ox ti Noee, ja' no'ox jech ta xc'ot ta pasel
ti c'alal ta xicha'sut tal ti vu'un co'ol j'elantique.
38 C'alal mu to ox xtal ti nojel ta vo'e, ti
cristianoetique ja' no'ox batem ta yo'ntonic ti
ve'el uch' vo'e, ti ta xic'an sbaique, ti ta xac'
ta nupunel ti yalab snich'nabique. Ja' jech laj
spasolanic o ja' to ti c'alal i'och bal ta barco ti
Noee.

39 Mu'yuc ono'ox xa'iic c'uxi ital ti nojel ta vo'e.
Ja' to laj ya'iic ti ta xnojic xa ta vo' scotolique.
Tey ilaj scotolic. Ja' jech s'elan ta xc'ot ta pasel ti
c'alal ta xicha'sut talel ti vu'un co'ol j'elantique.
40 Ti jech ora taje, oy chib viniquetic ti jmoj ta
x'abtejic ta yosilique. Jun ta x'ic'at batel. Jun ta
scomtsanat.
41 Ja' jech xtoc oy chib antsetic ti jmoj ta
xjuchnajique. Jun ta x'ic'at batel. Jun ta
scomtsanat.
42 Jech o xal ti vo'oxuque viq'uiluc me asatic.
Yu'un mu xana'ic ti c'usi ora ta xital ti Ajvalilune.
43 Na'ic me lec, ti sna'uc ti jun yajval na ti c'usi
ora ta x'och talel ti j'eleq'ue, mu'yuc ta xvay ti
jechuque. Tey julavem o yo' mu xjambat sna
yu'un ti j'eleque.
44 Ja' jech ti vo'oxuc eque, chapalucoxuc me.
Yu'un mu xana'ic ti c'usi ora ta xicha'sut talele.
Ti vu'un co'ol j'elantique yic'al ja' o ta xivul c'alal
ma'uc yorail ti ta xanopique.

Ti lequil j'abtele, ti chopol j'abtele
(Lc 12:41-48)

45 ’Ti buch'u lequil j'abtele, ti oy sbijile, ta
x'ac'bat sventain comel sna ti yajvale, yo' jech
ta xac'be sve'el ti schi'iltac ta abtel ti c'alal ta sta
yorail ti ta xve'ique.
46 Xmuyubaj no'ox ti j'abtele ti c'alal yacal ta
spas yabtel ta xvul taatuc yu'un ti yajvale.
47 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti yajvale ta
xac'be sventain ti yaj'abtele scotol ti c'usitic oy
yu'une.
48 Pero mi ja' jun chopol j'abtele, ta snop ti jal
to sc'an xtal ti yajvale.

49 Jech o xal ta xlic yilbajin ti schi'iltac ta
abtele. Tey chotol ta ve'el, ta uch' vo' schi'uc
jyacubeletic.
50 Ja' yu'un un, ti chopol j'abtele ch'ayal
yo'nton ta xvul taatuc yu'un ti yajvale, ja' ti mu
sna' c'usi ora ta xvule.
51 Jech ti ajvalile ta xac'be yich' tsots castigo ti
chopol j'abtele. Jech ta xich' castigo jech chac c'u
cha'al ta xich'ic ti buch'utic ta spac'ta sbaique.
Jech o xal umbi, tey ta x'oc', tey xc'uxuxet ye —xi.

25

Ti lajuneb tsebetic ti laj sbabac'opta ti Jesuse

1 Ti Jesuse jech laj yal xtoc: —Ti ventainel
yu'un ti Dios ti oy ta vinajele co'ol s'elan jech
chac c'u cha'al lajuneb tsebetic ti yich'ojic batel
ti slamparaic ti chba snupic ta be ti jnupunel
vinique.
2 Oy vo'ob ti mu'yuc sbijilique. Oy vo'ob ti oy
sbijilique.
3 Ti vo'ob ti mu'yuc sbijilique, ti c'alal laj yich'ic
batel ti slamparaique, mu xa bu laj yich'ic batel
yan aceite yo' ta snojesic yan velta.
4 Pero ti vo'ob bijique, ti c'alal laj yich'ic batel
ti slamparaique, laj to yich'ic batel yan aceite ta
limite.
5 Ti jnupunel vinique ijalij. Jech o xal itsacatic
ta vayel scotolic. Jech ivayic.
6 Nopol xa van o'lol ac'obal ti c'alal ja' o oy
buch'u tsots i'avan ti jech laj yale: “Tal xa ti
jnupunel vinique. Loc'anic talel. La' nupic ta
be”, xi.

7 Scotol ti tsebetique iliquic, lic xchapanic ti slamparaique.
8 Pero ti vo'ob ti mu'yuc sbijilique jech laj yalbeic ti vo'ob bije: “Ac'buncutic jutebuc avaceiteic. Yu'un ti jlamparacutique ta xa sc'an ta xtub”, xiic.
9 Pero ti bijil tsebetique jech laj staq'uic: “Mu stac'. Ti mi ta xcac'cutique, mu xloc' o cu'uncutic. Ja' jech xtoc mu xloc' o avu'unic ec. Ja' lec, batanic ti bu ta xchone. Manic ti ta xtun avu'unique”, xiic.
10 C'alal jech batemic ta smanel ti yaceiteic ti bolat tsebetique, ja' o ivul ti jnupunele. Yan ti bijil tsebetique, ti xchapanoj ono'ox sbaique, i'ochic batel schi'uc ti jnupunele. Imac ti ti' nae.
11 Ts'acal to italic ti yan tsebetique. Jech laj yalic: “Cajval, Cajval, jambuncutic”, xiic.
12 Pero ti jnupunele jech laj stac': “Ta melel mu xacojtiquinic”, x'utatic —xi ti Jesuse.
13 Ti Jesuse jech laj yal:
—Ti vo'oxuque vic'luc me asatic. Yu'un mu xana'ic ti c'usi ora, c'usi c'ac'alil ta xital ti vu'un co'ol j'elantique —xi.

Ti j'abteletic ti laj yich'ic ti taq'uine ti laj sbabac'opta ti Jesuse
(Lc 19:11-27)

14 Ti Jesuse jech laj yal xtoc:
—Ti ventainel yu'un ti Dios ti oy ta vinajele co'ol s'elan jech chac c'u cha'al jun vinic ti c'alal ta xa xloc' batel ta yan lume, laj sta ta iq'uel ti yaj'abteltaque ti ta xac'be comel sventain ti staq'uine.

15 ’Ti jun yaj'abtele i'ac'bat comel vo'ob mil
taq'uin. Ti jun xtoque i'ac'bat comel cha'mil. Ti
jun xtoque i'ac'bat comel jmil. Jech laj spas, ja'
ti c'u s'elan xtojobic ta spiquele. Jech ti ajvalile
ibat.
16 Ti j'abtel ti buch'u laj yich' comel ti vo'ob
mil taq'uine, lic abtejuc schi'uc. Tey ijolin yu'un
vo'ob mil.
17 Ja' jech xtoc ti jun j'abtel ti buch'u laj yich'
comel ti cha'mile, lic abtejuc schi'uc. Tey ijolin
yu'un cha'mil.
18 Pero ti j'abtel ti buch'u laj yich' comel ti
jmile, ja' no'ox bat sjom ch'en ta banomil. Laj
snac'be staq'uin ti yajvale.
19 ’Ta sjalil to un, isut talel ti ajvalile. Tey lic
xchapan cuenta schi'uc ti yaj'abteltaque.
20 Ja' ic'ot ba'yel ti buch'u laj yich' ti vo'ob mil
taq'uine. Jech laj yal: “Cajval, li' oy ti ataq'uin ti
laj avac'bun comel ti vo'ob mile. Ja' jech xtoc li'
oy vo'ob mil ti ijolin talel cu'une”, xi.
21 Ti ajvalile jech laj yal: “Lec oy. Lequil
j'abtelot. Lec laj aventain ti juteb laj cac'bot
comele. Jech o xal más to ep ta xcac'bot aventain.
Muyuban, ochan talel ta jtojol”, xi.
22 Ts'acal to ic'ot ti buch'u laj yich' comel ti
cha'mil taq'uine. Jech laj yal: “Cajval, li' oy ti
cha'mil ti laj avac'bun comele. Ja' jech xtoc li' oy
cha'mil ti ijolin cu'une”, xi.
23 Ti ajvalile jech laj yal: “Lec oy. Lequil
j'abtelot. Lec laj aventain ti juteb ti laj cac'bot
comele. Jech o xal más to ep ta xcac'bot aventain.
Muyubajan. Ochan talel ta jtojol”, xi.
24 C'alal ic'ot ti buch'u laj yich' ti jmil taq'uine,

jech laj yalbe ti yajvale: “Cajval, jna' lec ti tsots vinicote. Ta xatsob ti ts'unobal ti bu mo'cot laj ats'une. Jech xtoc ta xatsob ti ts'unobal ti bu mo'cot laj avije.

25 Jech o xal lixi', libat jnac' ta lum ti ataq'uine. Li' oy ti ja' avu'une”, xi.

26 Ti ajvalile jech laj yal: “Ch'ajil j'abtel. Chopol j'abtel. ¿Mi xana' xa ono'ox lec cac'tic ti ta jtsob ti bu mo'cun laj jts'une, ti ta jtsob ti bu mo'cun laj jvije?

27 Mi jeche, ja' lec ti batuc atic' ta banco ti jtaq'uine, yo' oy xa sjol ti jtaq'uin ta xquich' ti c'alal ta xivule”, xi.

28 Jech o xal ti ajvalile jech laj yalbe ti buch'utic tey oyique: “Pojbeic tal ti jmil taq'uin ti yich'oje. Ba ac'beic ti buch'u yich'oj ti lajunmile.

29 Yu'un ti buch'u oy yu'une, ta x'ac'bat más yo' oy sobrail yu'un. Pero ti buch'u mu x'abtej schi'uc ti juteb i'ac'bate, ta xpojbat sutel ti juteb ti ac'bile.

30 Ti chopol j'abtel li'e jipic batel ta ic'al osil ti bu ta xoq'uita sbae, ti bu xc'uxuxet ti yee”, xi ti ajvalile —xi.

Ta xich' chapanel ti cristianoetique

31 Ti Jesuse jech laj yal xtoc:

—C'alal xtal ochcun ta Ajvalil ti vu'un co'ol j'elantique, joyolic ti caj'ángeltac ta xichoti ta lequil chotlebal ti yan yutsile.

32 Ta stsob sbaic tal ta jtojol scotol ti cristianoetic ti oyic ta jujun lume. Ta jch'ac loq'uel ti cristianoetique jech chac c'u cha'al ta spas ti

jq'uelchije ti ta xch'ac loq'uel ti schij ti capal
schi'uc ti schivoe.
33 Ti chije ta xcac' ta jbats'i c'ob. Yan ti chivoe
ta xcac' ta jts'et c'ob.
34 Jech ti vu'un Ajvalilune jech ta xcalbe ya'i
ti buch'u oyic ta jbats'i c'obe: “La'ic ta jtojol
ti vo'oxuc ti la'ich'atic ta c'ux yu'un ti Jtote.
Ochanic ti bu ta xventainvan ti Jtote. Yu'un jech
ono'ox chapanbil ac'oplalic ti c'alal mu'yuc to ox
bu meltsajem ti banomile.
35 Yu'un ti c'alal laj ca'i ti vi'nale, laj
amalq'uinicun. C'alal laj ca'i ti taqui ti'ile, laj
avac'beicun vo' cuch'. C'alal laj avilicun ti
jcotcovilune, laj aviq'uicun ochel ta anaic.
36 C'alal laj avilicun ti ch'abal jc'u'e, laj
avac'beicun. C'alal laj ava'iic ti jchamelune,
ay aq'uelicun. C'alal tiq'uilun ta chuquele, ay
aq'uelicun”, xichi ta stojolic.
37 Jech o xal ti buch'utic lec xa x'ilatic
yu'un ti Diose jech xlic yalic: “Cajval, ¿bu laj
jmalq'uinotcutic ti c'alal laj ava'i vi'nale? ¿Bu
laj cac'botcutic avuch' vo' ti c'alal laj ava'i taqui
ti'ile?
38 ¿Bu laj quilotcutic ti jcotcovilote, ti laj
quic'otcutic ochel ta jnacutique? ¿Bu laj
cac'botcutic ac'u' c'alal ch'abal ac'u'e?
39 ¿Bu ay jq'uelotcutic ti c'alal ip ta xava'ie?
¿Bu ay jq'uelotcutic ti c'alal tiq'uilot ta
chuquele?” xiic ta jtojol.
40 Ti vu'un Ajvalilune jech ta jtac'beic: “Ta
melel ta xcalboxuc ava'iic, ta sventa ti jech laj
ac'uxubinic ti jun jchi'ile, ac'o mi peq'uel ti
sc'oplale, ja' laj ac'uxubinicun”, xichi ta stojolic.

41 ’Ti vu'un Ajvalilune jech ta xcalbe ti buch'u
oyic ta jts'et c'obe: “Ch'aco abaic ta jtojol ti
vo'oxuc chopol ac'oplalique. Batanic ta c'oc'
sbatel osil ti bu meltsanbil ti ja' sventa ti pucuje
schi'uc ti yaj'ángeltaque.
42 Yu'un c'alal laj ca'i vi'nale, mu'yuc bu laj
amalq'uinicun. C'alal laj ca'i taqui ti'ile, mu'yuc
bu laj avac'beicun vo' cuch'.
43 C'alal jcotcovilune, mu'yuc bu laj aviq'uicun
ochel ta anaic. C'alal ch'abal ti jc'u'e, mu'yuc
bu laj avac'beicun. C'alal ipune, tiq'uilun ta
chuquele, mu'yuc bu ay aq'uelicun”, xichi ta
stojolic.
44 Jech ti stuquique jech ta xalic: “Cajval, ¿bu
laj quilot ti ta xava'i ti vi'nale, ti ta xava'i ti
taqui ti'ile, ti jcotcovilote, ti ch'abal ac'u'e, ti ip
ta xava'ie, ti tiq'uilot ta chuquele, ti mu'yuc laj
jcoltaotcutic ti ta xavale?” xiic.
45 Ti vu'un Ajvalilune jech ta jtac'beic: “Ta
melel ta xcalboxuc ava'iic, ta sventa ti mu'yuc
laj ac'uxubinic ti achi'ilique, ac'o mi peq'uel ti
sc'oplale, ja' vu'un ti mu'yuc laj ac'uxubinicune”,
xichi ta stojol.
46 Ts'acal to ti buch'utic chopolique ta xbatic
ta tojob mulil sbatel osil. Yan ti buch'utic lec xa
x'ilatic yu'un ti Jtote ta xbatic ta sventa cuxlejal
sbatel osil —xi ti Jesuse.

26

Chapanbil xa sc'oplal ti ta xich' tsaquel ti Jesuse
(Mr 14:1-2; Lc 22:1-2; Jn 11:45-53)

1 C'alal jech laj yal ti Jesuse, tey lic yalbe ti
yajchanc'optaque:
2 —Ti vo'oxuque xana'ic ti chib xa c'ac'al sc'an
ti q'uin Colele. Jech ti vu'un ti co'ol j'elantique ta
xiyaq'uic ta c'abal yo' ta xisjipanic ta cruz —xi.
3 Ti banquilal paleetique, ti jchanubtasvane-
jetic yu'un ti mantale, ti moletic yu'un ti
j'israeletique ta stsob sbaic ec ta yamaq'uil sna
ti Caifase, ja' ti banquilal yu'un ti paleetique.
4 C'alal tey xa tsobolique, lic scomonopic c'u
s'elan ta mucul ta stsaquic ti Jesuse, yo' ta xaq'uic
ta milel.
5 Jech lic yalbe sbaic:
—Ma'uc ta yorail q'uin ta jtsactic yo' jech mu
xlic c'op yu'un ti epal cristianoetique —xut sbaic.

Ti ants ti laj smal perfume ta sjol ti Jesuse (Mr 14:3-9; Jn 12:1-8)

6 Ti Jesuse tey oy ta jteclum Betania ta sna ti
Simone, ja' ti jc'a'emal-chamel sbiinoje.
7 Tey inopaj batel jun ants ti yich'oj batel sjarro
ti meltsanbil ta alabastro tone. Noj ta aceite ti mu
ta perfumee ti toyol stojole. C'alal chotol ta mexa
ti Jesuse, ti antse ba smalbe ta sjol ti aceitee.
8 C'alal laj yilic ti yajchanc'optaque, chopol laj
ya'iic. Jech lic yalbe sbaic:
—¿C'u cha'al laj yixlan ti mu'il perfumee?
9 Xu' ta xich' chonel ta toyol stojol ti jechuque,
yo' jech ta xich' coltael ti buch'u abol sbaique
—xiic.
10 Ti Jesuse laj ya'i. Jech o xal jech laj yalbe:
—¿C'u cha'al ta xavaq'uic ta at o'nton ti ants
li'e? Yu'un toj lec ti c'usi laj xa spasbune.

11 Ti buch'utic abol sbaique li' ono'ox oy ta
atojolique. Yan ti vu'une mu scotoluc c'ac'al li'
oyun ta atojolique.
12 Ti jech laj smalbun ta jba ti aceitee, ja' sventa
jmucobbail.
13 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, bu'yuc no'ox ti
ta xich' alel ti lequil ach' c'op ta sjoylej banomile,
tey xvinajesbat sc'oplal ti ants ti jech laj spas ta
jtojole, yo' jech mu xch'ay sc'oplal —xi.

Ti Judase ta xac' ta c'abal ti Jesuse
(Mr 14:10-11; Lc 22:3-6)

14 Oy jun ta slajcha'vo'al ti yajchanc'optac ti
sbiinoj Judas Iscariotee, bat sc'opon sbaic schi'uc
ti banquilal paleetique.
15 Jech laj yal:
—¿C'u yepal ta xavac'bun yo' ta xcac' ta
ac'obic ti Jesuse? —xi.
Jech o xal ti stuquique laj yaq'uic lajuneb
scha'vinic (30) ta sep saquil taq'uin.
16 C'alal yich'oj xa taq'uin ti Judase, ja' o lic
snopilan c'usi ta xut yo' jech ta xac' ta cabal ti
Jesuse.

Sna'obil ti Cajvaltique
(Mr 14:12-25; Lc 22:7-23; Jn 13:21-30; 1 Co 11:23-26)

17 Ti sliquebal c'ac'al ti q'uin ti c'alal ta sve'ic
ti pan ti ch'abal yich'oj ti spajubtasobile, jech
ti yajchanc'optaque inopajic batel ta stojol ti
Jesuse. Jech lic sjac'beic:
—Albun ca'icutic, ¿bu ta xac'an ti chba jpascu-
tic ti ve'lil yo' jech ta xave' sventa ti q'uin Colele?
—xutic.

18 Ti Jesuse jech itac'av:
—Batanic ta sna jun vinic ti le' ta jteclume. Albeic ya'i: “Jech ta xal ti Jchanubtasvaneje: Nopol xa corail. Li' ta ana ta xive'cutic sventa ti q'uin Colele schi'uc ti cajchanc'optaque, xi ti Cajvale”, xavutic —xi ti Jesuse.
19 Ti yajchanc'optaque jech laj spasic jech chac c'u cha'al i'albatic yu'un ti Jesuse. Tey laj xchapanic ti ve'lil sventa ti q'uin Colele.
20 C'alal i'och xa ti ac'obale, ti Jesuse tey chotolic ta mexa schi'uc ti lajcheb yajchanc'optaque.
21 C'alal xyaquetic ta ve'ele, ti Jesuse jech lic yal:
—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, oy jun avu'unic ti vo'oxuque ti ta xavaq'uicun ta c'abale —xi.
22 C'alal jech laj ya'iique, ochic ta at o'nton. Tey lic yalic ta stojol ti Jesuse:
—Cajval, ¿mi ja' van li' vu'une? xiic ta jujun tal.
23 Ti Jesuse jech laj stac':
—Ti buch'u ta xiyac' ta c'abale, ja' ti buch'u jun jsets' ta xive'cutique.
24 Ti vu'un co'ol j'elantique jech ono'ox ta xc'ot ta jtojol jech chac c'u cha'al ti ts'ibabil ta sc'op Diose. Pero toj abol sba ti vinic ti buch'u jech ta xiyac'un ta c'abale. Ja' lec ti manchucuc ivoq'ue —xi.
25 Jech ti Judase ti j'ac'vanej ta c'abale, jech lic yal:
—Jchanubtasvanej, ¿mi ja' van ti vu'une? —xi.
Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ja' ti vo'ote —xut.

26 C'alal xyaquet ta xve'ique, ti Jesuse lic stsac
ti pane. Laj yalbe vocol ti Diose. Ts'acal to laj
xet. Laj yac'be ti yajchanc'optaque. Jech lic yal:

—Ve'anic ti pan li'e, ja' ti jbec'tale —xi.

27 Ts'acal to ti Jesuse lic stsac ti yavil ya'lel
uvae. Laj yalbe vocol ti Diose. Ts'acal to laj
yac'be ti yajchanc'optaque. Jech laj yal:

—Uch'an acotolic ti ya'lel uva li'e.

28 Yu'un ti ya'lel uva li'e, ja' xa ti c'ot xa
ta spasel ti ach' trate ta sventa ti ta xmal ti
jch'ich'ele, ti ja' sventa ta staic perdón yu'un
smulic scotol ti cristianoetique.

29 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, slajeb velta
ti jech ta xcuch' ti ya'lel uvae. Ja' to jmoj ta
xcuch'tic ach' ya'lel uva ti c'alal ta jtsob jbatic
ti bu ta xventainvan ti Jtote —xi ti Jesuse.

Ti Jesuse ta xalbe ti Pedroe ti ta xmucat ta yo'ntone

(Mr 14:26-31; Lc 22:31-34; Jn 13:36-38)

30 C'alal laj yo'ntonic ta sq'uejintael jun
q'uejoje, tey ibatic ta vits Olivos.

31 Ja' yu'un ti Jesuse jech laj yal:

—Acotolic ti vo'oxuque ta xchibaj avo'ntonic ta
jtojol ti ac'obaltic li'e. Yu'un jech ta xal ti ts'ibabil
ta sc'op Diose: “Ta xcac' ta milel ti jq'uelchije.
Jech ti chije tan puc ta xbat”, ti xie.

32 C'alal ta xicha'cuxie, vu'un ta xijelav batel
ta Galilea banomil. Ts'acal to ta xac'otic ti
vo'oxuque —xi.

33 Ti Pedroe jech laj yal:

—Manchuc mi ta xchibaj yo'ntonic ti yane, ti vu'une mu xchibaj co'nton —xi.

34 Ti Jesuse jech laj yal:

—Ta melel ta xcalbot ava'i, Pedro, ti ac'obaltic li'e c'alal mu to xlic oc'uc ti cotse, oxib xa ox velta ta xaval ti mu xavojtiquinune —x'utat.

35 Pero ti Pedroe jech laj stac'be ti Jesuse:

—Ta jamal ta xcalbot ava'i, manchuc mi jmoj ta xijlajotic ta milel, mi ja'uc ta xcal ti mu xacojtiquine —xi.

Pero ma'uc no'ox jech laj yal ti Pedroe. Ja' jech laj yalic ti yan xtoque.

Ti Jesuse ta sc'opon Dios ta ts'unobaltic Getsemaní
(Mr 14:32-42; Lc 22:39-46)

36 C'alal ic'otic ta ts'unobaltic ti ja' Getsemaní sbie, ti Jesuse jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

—Chotlanic to comel li'e. Vu'une chba jta ta c'oponel ti Dios le' ta jote —xi.

37 Ti Jesuse yic'oj bal ti Pedroe schi'uc ti cha'vo' snich'on ti Zebedeoe. Ti Jesuse lic ya'i ta yo'nton ti mu xa jayloq'ueluc x'ech' ta xa'i ti vocole.

38 Jech o xal jech laj yal:

—Ta xicham ta at o'nton xca'i. Comanic to li'e. Mu xavayic. Vic'o me asatic —xut.

39 Jech ti Jesuse jech snatil ibat. Tey laj spatan sba ta lum. Laj sta ta c'oponel ti Diose ti jech laj yale:

—Tot, ti xu'uc ti mu xquich' ti jvocole, coltaun yo' mu xc'ot ta jtojol. Pero ma'ucuc me ta xc'ot ta pasel ti c'usi ta jc'an jtuque. Ja' ac'o c'otuc ta pasel ti c'usi ta xac'an atuque —xut.

40 Ti Jesuse isut batel ti bu icomic ti ya-
jchanc'ope. Pero vayemic c'ot sta. Jech o xal ti
Jesuse jech laj yalbe ti Pedroe:
—¿Mi mu xu' avu'unic ta xachi'inicun ti vic'luc
asatic junuc orae?
41 Vic'luc me asatic. Taic me ta c'oponel ti
Diose yo' jech mu xastsaloxuc ti pucuje. Ta
melel, oy yip ti avo'ntonique. Pero mu'yuc yip
ti abec'talique —xi.
42 Ti Jesuse icha'sut batel schibal velta ti bu ta
sta ta c'oponel ti Diose. Jech lic yal:
—Tot, mi mu xac'an ta xavet'esbun ti jvocole,
ac'o c'otuc ta pasel ti c'usi ta sc'an avo'ntone
—xut.
43 Ts'acal to un, isut tal ti Jesuse. Pero
vayemic vul sta yan velta ti yajchanc'ope, ja' ti
ta smuts'bat satic yu'un ti vayele.
44 Ti Jesuse tey laj yicta comel. Tey ba sta ta
c'oponel ti Dios ta yoxibal xa veltae. Ti c'u s'elan
laj yal ta ba'yele, ja' no'ox jech laj yal xtoc.
45 Ts'acal to isut batel ti bu comemic ti ya-
jchanc'ope. Jech lic yal:
—Vayanic. Cuxo avo'ntonic. Q'uel avil, sta xa
yorail ti ta xi'ac'at ta sc'ob ti jsa'muliletique, ti
vu'un co'ol j'elantique.
46 Licanic, batic. Yu'un tal xa ti buch'u ta xiyac'
ta c'abale —xi.

Tsacbil bal ti Jesuse
(Mr 14:43-50; Lc 22:47-53; Jn 18:2-11)

47 Ti Jesuse yacal to ta xc'opoj c'alal ja' o
ic'ot ti Judase ti ja' jun ta slajchebal ti ya-
jchanc'optaque. Schi'uc talel epal cristianoetic
schi'uc yespadaic schi'uc ste'ic ti ja' tacbilic talel

yu'un ti banquilal paleetique schi'uc ti moletic
yu'un ti j'israeletique.
48 Ti Judase, ti j'ac'vanej ta c'abale,
spoco'alojbe xa ono'ox ti jtsacvanejetique:
—Ti buch'u ta jbuts' ta xavilique, ja' me umbi.
Tsaquic batel —xi.
49 C'alal c'ot ti Judas ti bu oy ti Jesuse, jech laj
yal:
—¿Mi li' oyote, Jchanubtasvanej? —xut.
Ja' o tey lic sbuts'.
50 Ti Jesuse jech laj yal:
—Chi'iltic, ¿c'usi tal apas? —x'utat.
C'alal jech laj yilique, ja' o tey tal stsaquic ti
Jesuse. Laj xchuquic batel.
51 Oy jun schi'ilic ti Jesuse laj sloq'ues ti
yespadae. Laj sbojbe schiquin smosov ti ban-
quilal palee.
52 Ti Jesuse jech laj yalbe:
—Tic'o ochel ta sna ti avespadae. Yu'un ti
buch'u ta xmilvan ta espadae, ta espada ta
xcham ec.
53 ¿Mi mu xana' ti xu' ta jc'anbe ti Jtote ti ac'o
stacbun talel más ta oxvinic ta mil (60,000) ti
ángeletique?
54 Ti mi jech ta jpase, ¿c'u s'elan ta xc'ot ta pasel
ti c'usi ts'ibabil ta sc'op Dios ti ta xal ti ta ono'ox
xc'ot ta pasele? —xut.
55 Ti Jesuse jech laj yalbe ti jtsacvanejetique:
—Ti vo'oxuque latalic schi'uc avespadaic
schi'uc ate'ic. Tal atsaquicun co'ol s'elan jun
j'elec' c'alal scotol c'ac'al tey oyun ta atojolic laj
jchanubtasoxuc ti ta temploe. Pero mi ja'uc laj
atsaquicun.

56 Ti jech ta xapasique, ja' ta sventa yo' ta xc'ot
ta pasel ti c'usi ts'ibabil ta sc'op Dios ti laj yalic
ti j'alc'opetique —xi.
Jech ti yajchanc'optaque laj yictaic comel stuc
ti Jesuse. Ijatavic batel scotolic.

*Ti Jesuse oy ta stojol ti banquilal jchapanvane-
jetique*
*(Mr 14:53-65; Lc 22:54-55, 63-71; Jn 18:12-14,
19-24)*

57 Ti jtsacvanejetique tey laj yiq'uic batel ti
Jesús ta stojol ti Caifase, ja' ti banquilal pale
yu'un ti paleetique. Tey ta sna ti Caifase stsoboj
sbaic ti jchanubtasvanej yu'un ti mantale schi'uc
ti moletic ti ich'bil yeique.
58 Ti Pedroe nomtic tijil batel. I'och batel c'alal
to yamaq'uil sna ti banquilal palee. Tey chotol
schi'uc ti mayoletique yo' ta sq'uel ti c'usi ta xc'ot
ta stojol ti Jesuse.
59 Ti banquilal paleetique, ti moletique, ti
banquilal jchapanvanejetique ta sa'olanic c'u
s'elan ta stabeic smul ti Jesuse, manchuc mi
jutbil, yo' jech xu' ta xaq'uic ta milel.
60 Manchuc mi oy ep ti cristianoetic ti buch'utic
laj sva'an sbaic ta rextigo yo' jech ta sa'beic
smul ti Jesuse, pero mi ja'uc juteb oy bu laj
stabeic ti smule. Ts'acal to tey ital cha'vo' jutc'op
rextigoetic.
61 Jech laj yalic:
—Ti vinic li'e, laj ca'icutic ti jech laj yale:
“Ti vu'une xu' ta jlilin ti templo yu'un ti Diose.
Ts'acal to ta jcha'va'an ta oxib c'ac'al jun ach'”,
xi laj ca'icutic —xiic.

62 Tey iva'i ti banquilal palee. Jech lic sjac'be ti
Jesuse:
—¿C'u cha'al ti mu xapac ti ac'oplale? ¿C'u
cha'al ti va'i s'elan ta xa'albat ti amule? —xut.
63 Pero ti Jesuse ts'ijil icom. Jech o xal ti
banquilal palee jech laj yal:
—Ta sba ta sat ti cuxul Diose, jamal albun
ca'icutic, ¿mi vo'ot ti Cristo Snich'on ti Diose?
—xut.
64 Ti Jesuse jech itac'av:
—Vu'un, jech chac c'u cha'al ta xavale. Jech
xtoc ta xcalboxuc ava'iic ti ta xavilicun ti co'ol
j'elantique ti ta xichoti ta sbats'i c'ob ti Dios ti
scotol xu' yu'une. Jech xtoc ta xavilicun ti ta xital
ta ba toque —xi.
65 Jech o xal ti banquilal palee lic xch'i' ta jatel
ti sc'u'e, svinajeb ti toj chopol laj ya'ie. Jech o xal
jech laj yal:
—Ti vinic li'e laj xa xchopol-c'opta ti Diose. Mu
xa persauc ta jc'antic yan rextigo. Ti vo'oxuque
laj xa ava'iic ti toj chopol ta xc'opoje.
66 ¿C'u s'elan ta xc'ot ta avo'ntonic taje? —xi.
Ti stuquique jech laj yalic:
—Oy smul. Ac'o chamuc —xiic.
67 Jech o xal ti jchapanvanejetique lic
stubtabeic sat, lic smajic ti Jesuse. Oy jlom
laj st'axbeic ta majel ti sate.
68 Jech laj yalic:
—Ti mi vo'ot ti Cristoe, jech o xal na'o ca'tic ti
buch'u laj smajote —xutic.

Ti Pedroe ta smuc ta yo'nton ti Jesuse
(Mr 14:66-72; Lc 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

69 C'alal jech ta spasique, jech ti Pedroe chotol
ta yamaq'uil na. Ja' o tey ital jun mosovil ants ti
jech laj yale:
—Ti vo'ot eque ja' achi'il ta xanobal ti Jesús ti
liquem talel ta Galileae —x'utat.
70 Ti Pedroe mu jamaluc laj yal sba. Jech laj
stac':
—Mu jna' buch'u ti ta xavalbun taje —xi.
71 Ti Pedroe ta xa ox xloc' batel ta ti' moc c'alal
ja' o i'ilat yu'un yan mosovil ants. Ti antse jech
laj yalbe ti buch'u tey tsobolique:
—Ti vinic le'e ja' schi'il ta xanobal ti Jesús ti
liquem talel ta Nazarete —xi.
72 Ti Pedroe yan to velta laj smuc ta yo'nton ti
Jesuse. Jech laj yal:
—Xil Dios, mu xcojtiquin buch'u ti vinic le'e
—xi.
73 Lec xa ox jliquel yech'el, ti buch'utic tey
stsoboj sbaique tey inopajic batel ta sts'el ti
Pedroe. Jech laj yalbeic:
—Ta melel, ti vo'ote ja' jun schi'ilot ti Jesuse.
Yu'un lec xvinaj c'u s'elan ti ac'opojele —xutic.
74 Ti Pedroe lic chopol-c'opojuc. Jech lic yal
xtoc:
—Xil Dios, bats'i mu xcojtiquin buch'u ti vinic
le'e —xi.
C'alal jech laj yal ti Pedroe, ja' o i'oc' ti cotse.
75 Jech o xal ti Pedroe tey ivul ta yo'nton ti jech
ono'ox i'albat yu'un ti Jesuse: “C'alal mu'yuc to
ta x'oc' ti cotse, ti vo'ote, oxib velta laj xa ox
amucun ta avo'nton”, ti x'utate. Jech o xal ti
Pedroe tey iloc' batel. Tey bat smil sba ta oq'uel.

27

Ti Jesuse i'ac'at batel ta stojol ti Poncio Pilatoe
(Mr 15:1; Lc 23:1-2; Jn 18:28-32)

1 C'alal sacub xa ti osile, scotol ti ban-
quilal paleetique schi'uc ti moletic yu'un ti
j'israeletique laj scomonopic c'usi xu' ta spasic
yo' ta xaq'uic ta milel ti Jesuse.
2 Jech o xal ti stuquique chucul sc'ob yic'ojic
batel ti Jesuse ta stojol ti ajvalil Poncio Pilatoe.

Ti c'u s'elan icham ti Judase

3 C'alal tey chucbil xa batel ti Jesuse, ti Judase,
ja' ti j'ac'vanej ta c'abale, c'alal laj yil ti chapal
xa sc'oplal ti ta xich' milel ti Jesuse, jech ti Judase
yo'ntonuc xa c'usi yut sba ya'i. Jech o xal ba sutes
ti lajuneb scha'vinic (30) ta sep taq'uin ta stojol
ti banquilal paleetique schi'uc ti moletique.
4 Jech c'ot yal:
—Laj xa jta jmul. Laj xa cac' ta c'abal jun vinic
ti ch'abal smule —xi.
Pero ti stuquique jech laj staq'uic:
—¿C'usi jventacutic? Ja' aventa atuc —x'utat.
5 Jech o xal ti Judase laj sjip comel ti taq'uin
ta yut ti temploe. Bat, ba xchuc snuc'. Tey joc'ol
icham.
6 Ti banquilal paleetique laj stsobic ti taq'uine.
Jech laj yalic:
—Ti taq'uin li'e, mu xa xu' chba jtic'tic ta
scaxail ti smoton ti Diose. Yu'un ja' stojol ch'ich'
—xut sbaic.
7 Ti taq'uin ti laj stamique, co'ol laj scomonopic
ti ta smanbeic ti sloq'uesoblumic ti jpatbinetique,
yo' jech ta xcom ta smucobbail ti jyanlumetique.

8 Jech o xal ti banomil ti laj smanique, ja'
sbiinoj o icom “Yosilal ch'ich'.”
9 Ti jech laj smanic ti osile, ja' ic'ot ta pasel
ti jech laj sts'iba comel ti j'alc'op Jeremíase:
“Tey laj stsaquic ti lajuneb scha'vinic (30) ta sep
taq'uine. Ja' stojol ti jun jchi'iltic ti jech yepal laj
yaq'uic ti j'israeletique.
10 Ti taq'uine, ja' laj smanic o yosil ti jpatbi-
netique jech chac c'u cha'al yalojbun ono'ox ti
Cajvaltic Diose”, xi.

Ti Jesuse oy ta stojol ti Pilatoe
(Mr 15:2-5; Lc 23:3-5; Jn 18:33-38)

11 Ti Jesuse ic'bil batel ta stojol ti ajvalile. Jech
laj sjac'be:
—¿Mi vo'ot ti ajvalil yu'un ti j'israeletique?
—xut.
Ti Jesuse jech laj stac':
—Ja' jech, jech chac c'u cha'al ta xavale —xi.
12 Jech xtoc ti banquilal paleetique schi'uc ti
moletique ta sa'beic smul ti Jesuse. Pero ti Jesuse
mu xtac'av.
13 Jech o xal ti Pilatoe jech lic yalbe:
—¿Mi mu xava'i ti va'i s'elan ta sa'ic ti amule?
—xut.
14 Pero ti Jesuse mi ja'uc itac'av. Jech o xal ti
ajvalile ch'ayal c'ot yo'nton. Labal laj ya'i.

Ti Jesuse chapal xa sc'oplal ti ta xich' milele
(Mr 15:6-20; Lc 23:13-25; Jn 18:38-19:16)

15 Ti ajvalile jech ono'ox stalel ti ta scolta batel
jun jchuquel c'alal yorail ti q'uine, ti ja' ta st'uj
stuquic ti j'israeletique.

16 Oy tey tiq'uil ta chuquel jun vinic, Barrabás
sbi, ti a'yinbil sc'oplal ti toj chopole.
17 C'alal tsobol scotolique, jech ti Pilatoe jech
lic sjac':
—¿Buch'u ta xac'anic ti ta jcolta batele? ¿Mi
ja' ti Jesús Barrabase, o mi ja' ti Jesús ti sbiinoj
Cristoe? —xi.
18 Jech laj sjac' ti Pilatoe, ja' ti laj yil ti ta yit'ixal
yo'ntonic tal ac'batuque.
19 C'alal tey chotol ti ajvalil ti bu ta xchapan-
vane, jech ti yajnile laj stac talel mantal ti jech
ta xale: "Mu xatic' aba ta smilel ti jun lequil
vinique. Yu'un ti ta ac'obaltique livaychinaj ti
toj ech'em chopol ta sventa ti vinique", xi.
20 Ti banquilal paleetique schi'uc ti moletique
laj sbijubtasic ti cristianoetique ti ja' ac'o coluc ti
Barrabase, ti ja' ac'o yich' milel ti Jesuse.
21 Ti ajvalile tey lic c'opojuc yan velta. Jech laj
sjac':
—¿Buch'u junucal ti ta xac'anic ti ta jcolta
batele? —xi.
Pero ti stuquique jech laj yalic:
—Ja' ti Barrabase —xiic.
22 Ti Pilatoe jech lic sjac':
—¿C'usi ta xcut ti Jesús ti ja' sbiinoj ti Cristoe?
—xi.
Scotolic jech laj staq'uic:
—Jipano ta cruz —xiic.
23 Jech ti Pilatoe jech lic yal:
—¿C'usi chopol laj spas ti vinic li'e? —xi.
Pero ti stuquique lic cha'avanicuc yan velta:
—Jipano ta cruz —xiic.

24 C'alal laj yil ti Pilatoe ti mu'yuc c'usi stac'
spase, ti c'ajomal xvochvunic ta jmeque, lic stac
ta c'anel jun boch vo' yo' ta spoc sc'ob ta sba satic
ti cristianoetique. Jech lic yal:
—Ma'uc ta xcom ta jba ti ta xcham ti vinic li'e
ti ch'abal smule. Ta xcom ta abaic —x'utatic.
25 Scotolic jech itac'avic:
—Cajluc comuc ta jbacutic schi'uc ti calab
jnich'nabcutic ti jech ta xchame —xutic.
26 Jech o xal ti Pilatoe laj scolta batel ti
Barrabase. Laj yal mantal ti ac'o yich' nucul
ti Jesuse. Ts'acal to laj yal mantal ti ac'o yich'
jipanel ta cruze.
27 Ti yajsoldadotaque yic'ojic batel ti Jesús ta
cabiltoe. Tey laj stsob sbaic scotolic ti soldadoetic
ta stojol ti Jesuse.
28 Tey lic sloc'beic ti sc'u'e. Laj yac'beic slap
tsajal c'u'il.
29 Tey lic xotic jun corona ch'ix ti laj xojbeic ta
sjol ti Jesuse. Tey laj yac'beic xq'uech jun jich'il
te' ta sbats'i c'ob. Jech lic squejan sbaic ta stojol
yo' ta slabanic ti jech laj yalique:
—Jun avutsil ti ajvalilot yu'un ti j'israeletique
—xutic.
30 Ja' jech xtoc laj stubtabeic sat. Tey laj
stsacbeic ti sjich'il te'e. Laj sjisbeic ta sjol.
31 C'alal laj yo'ntonic ta slabanele, tey laj
sloc'beic ti stsajal c'u'e. Tey laj yac'beic slap ti
sc'u' ono'oxe. Ts'acal to un, laj yiq'uic batel yo'
ta sjipanic ta cruz.

Ti jipanel ta cruze
(Mr 15:21-32; Lc 23:26-43; Jn 19:17-27)

32 C'alal ta xloq'uic xa batel yo' ta sjipanic ta
cruz ti Jesuse, ja' o tey laj snupic ta be jun vinic ti
liquem talel ta Cirene banomile, ti ja' Simón sbie.
Tey laj sujic ta xcuchel batel scruzal ti Jesuse.

33 Tey ic'otic ta jun vits, Gólgota sbi. Ti smelole,
ja' yavil ti sbaquil jolale.
34 C'alal tey xa oyique, tey laj yac'beic yuch' ti
Jesuse jun ch'ail pox ti capal ta hiele. C'alal laj
spas preva ti Jesuse, mu'yuc bu laj yuch'.

35 C'alal laj xa sjipanic ta cruz ti Jesuse,
ti soldadoetique lic sq'uelic buch'u oy suerte
yu'unic yo' ta xvinaj buch'u junucal ta xich'beic
sc'u' ti Jesuse. Ti jech laj spasique, ja' ic'ot ta
pasel ti jech laj sts'iba comel ti jun j'alc'ope:
“Laj xch'acbe sbaic ti jc'u'e ti buch'u ic'ot yorail
yu'unic junucal”, ti xie.
36 Ts'acal to un, ti soldadoetique lic chotiicuc
yo' ta xchabiic ti Jesuse.
37 Tey laj yac'beic sletrail sjol scruzal ti ta xal
ti c'u cha'al laj yich' milele. Ti letrae jech ta xal:
“Ti Jesús li'e, ja' ti ajvalil yu'un ti j'israeletique”,
xi.

38 Ja' jech xtoc laj yich' jipanel ta cruz cha'vo'
j'eleq'uetic, jun ta sbats'i c'ob, jun ta sts'et c'ob ti
Jesuse.
39 Ti buch'utic ti tey xlaj ech'icuque sjimolan
xa sjolic ta xlabanvanic ti jech ta xalique:

40 —Ti vo'ot ti ta xalilin ti temploe, ti ta yoxibal
c'ac'al ta xacha'va'ane, coltao quic aba atuc un.
Mi vo'ot Snich'onot ti Diose, yalan talel ta cruz
—xutic.

41 Ja' jech ta xlabanvanic ec ti banquilal paleetique, ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, ti jfariseoetique, ti moletique. Jech ta xalbe sbaic:
42 —Laj scoltaan ti yane, pero ti stuque mu xu' yu'un scoltael sba. Ti mi ja' ajvalil yu'un ti j'israeletique, ac'o yaluc talel ta cruz yo' jech ta jch'untic.
43 Yu'un xch'unoj ti ja' jpojvanej yu'un ti Diose. Jech o xal, ac'o coltaatuc yu'un ti Dios ti mi ta melel c'anbile. Yu'un laj xa yalbotic ti ja' Snich'on ti Diose —xiic.
44 Ja' jech xtoc ti cha'vo' j'elec' ti jipilic ta cruze ta xlabanvanic ec.

Ja' jech icham ti Jesuse
(Mr 15:33-41; Lc 23:44-49; Jn 19:28-30)

45 C'alal laj sta ti o'lol c'ac'ale, scotol ti banomile ic' icom. Ta oxib to ora mal c'ac'al, isacub.
46 C'alal jech ista ti oxib ora mal c'ac'ale, ja' o tsots i'avan ti Jesuse:
—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —xi. “Dios cu'un, Dios cu'un, ¿c'u cha'al ti laj xa avictaun comel?” xi ti smelole.
47 Oy jlom ti tey oyique laj ya'iic ti jech i'avan ti Jesuse. Jech lic yalic:
—Ta xic' talel ti j'alc'op Elíase —xiic.
48 Oy jun ta scotolic ibat ta anil. Ba sts'aj ta ch'ail pox ti esponjae. Ts'acal to laj xchuc ta ni' jich'el te' ti esponjae. Tey laj stuch muyel yo' ta xac'be sts'uts' ti Jesuse. Pero jech i'albat yu'un ti yane:
49 —Ch'an uto. La' jqueltic quic mi chtal coltaatuc yu'un ti Elíase —xiic.

50 Yan to velta tsots lic avanuc ti Jesuse. Ja' o
tey icham.
51 Ti muc' ta cortina ti oy ta temploe ijat. Lic tal
sjatemal ta sjol c'alal to yoc. Cha'lic icom. Inic ti
banomile. Laj javuc ti ch'enetique.
52 Ijam ti muquinaletique. Ja' jech xtoc
icha'cuxiic ep ti buch'utic xch'unojic Dios ti c'alal
ichamique.
53 Ti buch'u icha'cuxiique iloq'uic ta
smuquinalic. Pero mu'yuc bu i'ochic ta ora
ta ch'ul jteclum Jerusalén. Ja' to tey i'ochic batel
ti c'alal icha'cuxi xa ox ti Jesuse. Ep buch'utic laj
yilic.
54 Ti banquilal soldadoe schi'uc ti soldadoetic
ti ta schabiic ti Jesuse, c'alal laj yilic ti inic ti
banomile, ti toj xi'bal sba ti c'usitic ic'ot ta pasele,
ixi'ic. Jech laj yalic:

—Melel, ti vinic li'e ja' Snich'on Dios —xiic.

55 Oy ep antsetic ti ta nom va'ajtic ta sq'uelic ti
icham ti Jesuse. Ja'ic ti buch'utic sts'acliojic batel
schi'uc laj scoltaic ti Jesús c'alal ixanav to ox ta
Galilea banomile.
56 Ti ta scotol ti antsetique, tey oy ti María
Magdalenae, schi'uc ti María ti ja' sme' ti Jacoboe
schi'uc ti Josee, schi'uc sme' ti snich'nabtac
Zebedeoe.

Ti Jesuse laj yich' muquel
(Mr 15:42-47; Lc 23:50-56; Jn 19:38-42)

57 C'alal ta xa x'ic'ube, ja' o tal jun jc'ulej vinic
ti José sbie, ti liquem talel ta jteclum Arimateae.
Ja' jun vinic ti xch'unoj ti Jesús eque.

58 Ti Josee ibat ta stojol ti Pilatoe yo' ta sc'anbe
sbec'tal ti Jesuse. Ti Pilatoe laj yac' ye ti xu' ta
xich'e.
59 Jech o xal laj syales ta cruz ti Jesuse. Tey laj
spix ta jun saquil poc'.
60 Ts'acal to un, ba stic' ta ach' muquinal yu'un
stuc ti Josee ti sjomoj ta tone. Ts'acal to tey laj
smacbe comel ta jun muc' ta ton ti ochebal sti' ti
muquinale.
61 Ja' jech xtoc tey chotolic ta nopol sti' ch'en ti
María Magdalenae schi'uc ti yan Maríae.

Chabibil sti' smucobbail ti Jesuse

62 C'alal ech' xa sc'ac'alil ta xchapan sbaic ta
sventa ti cuxob o'ntonale, ti banquilal paleetique
schi'uc ti jfariseoetique bat sc'oponic ti Pilatoe.
63 Jech c'ot yalbeic:

—Ajvalil, ivul ta co'ntoncutic ti jech laj yal ti
jutc'op vinic ti c'alal cuxul to oxe ti ta la xcha'cuxi
ta yoxibal c'ac'ale.
64 Jech o xal tal calbotcutic ti ac'o ba yich'
chabiel lec oxib c'ac'al ti ch'ene, yo' jech mu
xtal yelc'anbeic loq'uel sbec'tal ta ac'obaltic ti ya-
jchanc'optaque. Yan ti mi laj yelc'anic loq'uele,
xu' ta xalbeic ti cristianoetique ti icha'cuxi xae.
Ti mi jech ta xc'ot ta pasele, ja' to más ep ta xlaj
ta lo'lael ti cristianoetique. Ja' mu sta ti ta ba'yel
to oxe —xutic.
65 Ti Pilatoe jech laj yal:

—Lec oy. Li' oy cajsoldadotaque. Iq'uic batel.
Ac'o ba xchabiic lec ti ti' ch'en ti c'u yepal xu'
avu'unique —xi.

66 Jech o xal tey ibatic, ba smacbe lec sti'
ti ch'ene. Tey laj yac'beic señail ta smac ti
sti' ch'ene. Ja' jech xtoc tey com xchabiic ti
soldadoetique.

28

Icha'cuxi ti Jesuse
(Mr 16:1-8; Lc 24:1-12; Jn 20:1-10)

1 C'alal ech' xa sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale, ti
jutuc xa sc'an sacub ti osil ti sliquebal c'ac'al
ti xemunae, jech ti María Magdalenae schi'uc ti
yan Maríae bat sq'uelic ti muquinale.
2 Ta ora no'ox inic ti banomile. Yu'un ja' o iyal
tal ta vinajel jun yaj'ángel ti Diose. C'alal ivul ti
bu mucul ti Jesuse, laj sloq'ues ti muc' ta ton ti ja'
smac ti ti' ch'ene. C'alal iloc' yu'une, tey ichoti ta
sba.
3 Ti ángele co'ol s'elan jech chac c'u cha'al jun
sactselavel ti xjaplajet ti xojobale. Ti sc'u'e sac ta
jmec jech chac c'u cha'al ti saquil bote.
4 C'alal laj yilic ti soldadoetique, lic niquicuc ta
xi'el, co'ol s'elan chamem icomic.
5 Jech ti ángele jech laj yalbe ti antsetique:
—Mu xaxi'ic. Jna' ti ja' ta xasa'ic ti Jesuse ti
jipil icham ta cruze.
6 Mu'yuc xa li'e. Yu'un icha'cuxi xa jech chac
c'u cha'al ti laj yalboxuc ono'oxe. La' q'uelo
avilic ti yavil ti bu to ox laj yaq'uic comele.
7 Jech tal cal ava'iic li'e. Batanic ta ora,
ba albeic ti yajchanc'optaque: “Ti Jesús ti
ichame, cha'cuxi xa. Tey ta xavilic ta Galilea.
Yu'un ba'yel ta xc'ot. Ts'acal to ta xac'otic ti
vo'oxuque”, xavut —xi.

8 Jech ti antsetique ta xi'el iloq'uic batel ta anil
ta muquinal. Pero xmuyubajic xa xtoc. Ta ora
bat yalbeic ya'i ti yajchanc'optaque ti c'usi ic'ot
ta pasele.
9 Ta jech to yepal laj yac' sba iluc ti Jesuse
ta stojol ti antsetique. Tey c'ot c'oponaticuc
ti antsetique. Jech ti stuquique inopajic batel
ta stojol ti Jesuse. Tey laj squejan sbaic. Laj
smeybeic ti yoque.
10 Jech ti Jesuse jech laj yal:
—Mu xaxi'ic. Ba albeic ya'i ti quermanotaque
ti ac'o baticuc ta Galilea banomile. Tey ta
xiyilicun —xi.

Ti c'usi laj yalic ti soldadoetique

11 C'alal jech ta xanavic batel ti cha'vo' antse-
tique, oy jun chib ti soldadoetique ibatic ta
jteclum. Ba yalbeic ya'i ti banquilal paleetique
scotol ti c'usi ic'ot ta pasele.
12 Jech ti banquilal paleetique bat xchi'in ta
lo'il ti moletique yo' ta scomonopic ti c'usi xu'
ta spasique. Jech o xal laj yac'beic ep taq'uin ti
soldadoetique.
13 Jech xtoc jech laj yalbeic:
—Ti vo'oxuque ja' me albeic ya'i ti cris-
tianoetique: “Ti ta ac'obaltique livaycutic.
Mu'yuc xca'icutic ti tal ti yajchanc'optaque, tal
sloq'uesbeic sbec'tal ti Jesuse”, chianic, xutic.
14 Ti mi laj ya'i ti ajvalil Pilatoe ti lavayique,
mu xaxi'ic. Vu'uncutic ta jpac ac'oplalic yo' jech
mu xata avocolic —xutic.
15 Jech o xal ti soldadoetique laj yich'ic ti
taq'uine. Jech bat yalic jech chac c'u cha'al

ti ibijubtasatique. Ja' jech ta xalolanic o ti j'israeletic hasta ora li'e.

Ti Jesuse ta xac'be yabtel ti yajchanc'optaque
(Mr 16:14-18; Lc 24:36-49; Jn 20:19-23)

16 Ja' jech ti buluchvo' yajchanc'optaque tey ibatic ta Galilea banomil ta vits ti bu yaloj ono'ox ti Jesuse.
17 C'alal laj yilic ti Jesuse, tey lic squejan sbaic ta stojol. Laj yich'ic ta muc', manchuc mi oy jun chib ti xna'etique.
18 Jech ti Jesuse inopaj talel ta stojolic ti jech laj yale:
—Ti vu'une li'ac'bat xa ta coc ta jc'ob scotol ti c'usitic oy ta vinajele, ti c'usitic oy ta banomile.
19 Jech o xal, batanic ta stojol scotol ti cristianoetic ti oyic ta jujun lum ti ta sjoylej banomile. Ba pasic ta cajchanc'optac. Ac'beic yich' vo' ta sventa ti Jtotic Diose, ta jventa vu'un ti Snich'onilune, ta sventa ti Ch'ul Espíritue.
20 Chanubtasic ta spasel scotol ti c'usi laj xa calboxuc ava'iique. Na'ic me lec ti tey jchi'inojoxuc scotol c'ac'al c'alal to slajebal c'ac'ale —xi ti Jesuse. Jechuc.

TI ACH' REXTOMENTO YU'UN TI JESUCRISTOE

The New Testament in the Chamula dialect of the Tzotzil language of Mexico

El Nuevo Testamento Nuestro Se Jesucristo en el tzotzil de Chamula

copyright © 1979, 1988, 2009 La Liga Bíblica

Language: Tzotzil de Chamula (Tzotzil)

Dialect: Chamula

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
dc66b2e5-d3c1-56bb-a6a9-34535eb445d3